

IOAN I. PASCAL

CORUL
"EMIL MONTIA" ARAD
(1970-2000)

EDITURA FUNDAȚIEI "IOAN SLAVICI" ARAD

IOANI I. PASCAL

CORUL "EMIL MONȚIA" ARAD
(1970 - 2000)

*Distinsului dascăl GHEORGHE FLUERAȘ,
omul unei singure și inegalabile iubiri: MUZICA*

● **Coperta: Ș Caius**

**Fotografia de pe prima copertă:
Compozitorul EMIL MONȚIA**

Colecția: LUMEA ARĂDEANĂ

**Consilier editorial:
Emil Șimăndan**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale
PASCAL, IOANI.

**Corul "Emil Monția" Arad (1970-2000) / Ioan
I. Pascal. - Arad: Editura Fundației Culturale "Ioan
Slavici", 2002**

166 p. ; 21 cm. (Lumea arădeană).

Bibliogr.

ISBN 973-8093-17-1

783.6 (498 Arad) Emil Monția "1970/2000"

Editura Fundației Culturale "Ioan Slavici"

2900 - Arad, P-ța. Acad. Caius Iacob, Nr.20, Sc.B

tel/fax: 057/233.014

web: www.ioanslavici.home.ro

e-mail: ioanslavici@home.ro

ISBN: 973-8093-17-1

IOAN I. PASCAL

**CORUL
"EMIL MONȚIA"
ARAD**

(1970 - 2000)

**Fundația Culturală
"IOAN SLAVICI"
Arad-2002**

De același autor:

- ♦ “Îndrumar privind activitatea comisiilor de judecată”, Tipografia Arad, 1979
- ♦ “Termeni juridici uzuali”, Tipografia Arad, 1981
- ♦ “Termeni juridici din legislația muncii și a protecției sociale”, Editura Fundației Culturale “Ioan Slavici” Arad, 1998

CUVÂNT ÎNAINTE

Am primit cu bucurie propunerea autorului monografiei Corului "Emil Monția" de a o prefața, întrucât de-a lungul anilor am scris de nenumărate ori despre această remarcabilă formație corală arădeană a cărei faimă a străbătut pe parcursul celor trei decenii de existență întreaga țară și în bună parte continentul european.

Acum, la împlinirea a trei decenii de activitate a Corului "Emil Monția" al Casei de cultură a municipiului Arad, apariția acestei lucrări dedicate "vieții" unei magnifice formații corale, constituie, incontestabil, un eveniment editorial major, de o deosebită importanță pentru viața culturală a Aradului, iar pentru mine un semn distinct, că tot ceea ce am scris elogios despre acest cor arădean a rezistat în timp, dovadă fiind numeroasele și prestigioasele premii naționale și internaționale pe care le-a obținut.

Volumul juristului și omului de cultură Ioan I. Pascal este structurat pe șase capitole, dintre care primele trei sunt consacrate perioadei 1970 - 2000 (câte zece ani de activitate pentru fiecare capitol), urmând o schiță biografică dedicată patronului corului, compozitorului arădean Emil Monția, apoi o suită de articole, interviuri și alocuțiuni dedicate corului, "catalogul" spectacolelor corului, palmaresul acestuia și Corul "Emil Monția" în anul 2000!

Pe parcursul a peste 160 de pagini, autorul ne prezintă un cor cu un bilanț extraordinar, de-a dreptul de invidiat în mișcarea corală românească. De-a lungul anilor această formație corală de elită, sub bagheta inimosului dirijor Gheorghe Flueraș a prezentat, între 6 februarie 1972 și 30 decembrie 2000, un număr de 283 de spectacole, cutreierând an de an sate, orașe și metropole, lăsând în urma sa cântece (și cântări) care au încălzit și luminat inimile și sufletele spectatorilor prin profunzimea și forța expresivă de exprimare. A fost încununat cu

șapte trofee internaționale și cu 35 de premii naționale. Toate acestea au fost dăruite arădenilor, ca ofrandă firii în care sălășluiește și se zbate viața omului. Aceasta pentru că muzica - așa cum spunea George Enescu - este un "grai izvorât din inimă și menit să aducă dragoste și-nfrățire printre cei care îi despart credinți și obiceiuri deosebite".

Citind cartea juristului și omului de cultură Ioan I. Pascal, mi-am pus câteva întrebări, pe care le voi formula mai jos, lăsând răspunsurile la latitudinea dumneavoastră, stimați iubitori de muzică corală.

Câte formații amatoare din România au "bătut" în lung și în lat țara și Europa, realizând performanțele artistice ale Corului "Emil Monția"?

Care mai sunt corurile de cameră amatoare deținătoare a șapte titluri consecutive la cele mai prestigioase festivaluri naționale din România?

Ce formații corale amatoare din țară se pot mândri că au fost dirijate de compozitori ca: Iosif Conta, Dumitru D. Botez, Marin Constantin?

Există oare vreun colectiv artistic coral în țară care să fi fost premiat de patru ori în patria lui Giuseppe Verdi?

Sunt câteva întrebări, la care merită să medităm, întrebări la care nu vom putea să dăm un răspuns corect fără să ne gândim cu admirație, cu stimă și respect la omul care s-a confundat tot timpul cu remarcabilul Cor "Emil Monția", la distinsul dirijor Gheorghe Flueraș, sub bagheta căruia au fost obținute toate succesele amintite în carte. De asemenea, nu putem încheia aceste rânduri înainte de-a aduce un cald elogiu tuturor coriștilor care au cântat în cei treizeci de ani de activitate în această formație corală arădeană și națională. Dar și prin a-l felicita pe juristul, coristul și omul de cultură Ioan I. Pascal, care a oferit spiritualității arădene această frumoasă (și necesară) monografie dedicată unui remarcabil cor și dirijor, încheind prin a-l parafraza pe istoricul, scriitorul și omul politic patriot Nicolae Iorga, spunând: cititorule, nu am citit o carte, ci am cunoscut un cor și un dirijor, iar acesta este maestrul Gheorghe Flueraș!

Felicitări, distinse, domnule profesor!

Arad, 20 martie 2002

Emil Șimăndan

INTRODUCERE

MOTTO:

"Menirea sfântă a muzicii este să stingă urile, să potolească patimile și să apropie inimile într-o caldă-nfrățire, așa cum a-nțeles-o mareața antichitate, creând mitul lui Orfeu."

George Enescu (1881-1955)

Compozitor, dirijor, violonist și pianist

Arad, 1 mai 1833. "Ioseph Daurer, negustor de sticlărie, Peter Nimsgern, învățător la o școală primară și Ignatz Markovits, comerciant", au hotărât întemeierea unui Conservator de Muzică în orașul de pe Mureș concretizat printr-un "contract de înființare".

Șicula, Mânerău și Seliște. Emil Monția, Ion Vidu și Sabin Drăgoi. Trei localități ale județului Arad în care au văzut lumina zilei trei compozitori arădeni de referință.

Fără intenția de a prezenta - nici măcar - un scurt istoric a vieții muzicale arădene ci doar de a "puncta" câteva aspecte referitoare la subiectul propus vom spune că într-unul din numerele sale ziarul arădean "TRIBUNA POPORULUI" din anul 1895 anunța cititorii că la hotelul "Crucea Albă" "a avut loc un program cu muzică corală" organizat de "Asociația meseriașilor români din Arad - Progresul" la care corul tăranelor din Șiria - dirijat de învățătorul Nicolae Ștefu pentru care compozitorul Ciprian Porumbescu a compus marșul intitulat "Plugarilor din Șiria" - "a cântat lucrări compuse de Iacob Mureșianu, Ciprian Porumbescu și Ion Vidu".

Se cuvine să consemnăm faptul că profesori de muzică, autori de compoziții muzicale, culegători de folclor și dirijori de coruri ca : Trifon Lugojan, Guilelm Șorban, Aurel Popovici-Racoviță, Ioan Rediș,

Teodor Caciora, Nicolae Ștefu, Sever Ageu, Atanasie Lipovan, Ioan Lipovan, Octavian Lipovan, Caius Lepa, Cornel Givulescu, Mircea Emandi, Dumitru Emandi, Nicolae Brânzeu, Nicolae Boboc, Sever Ageu, Ioan Șerb, Mircea Buta, Ovidiu Boar, Dan Boar, Paul Paradenco-Adamești, Dorin Frandeu, Doru Șerban, Ioan T. Florea, Gheorghe Flueraș, Silvia Demian, Gavrilă Câmpian, Ioan Zahu, și alții, au desfășurat o activitate prodigioasă în organizarea și dezvoltarea cântecului coral arădean. Regretabil însă este faptul că sunt mai puțin cunoscuți deși toți aceștia și mulți alții, prin pasiunea și dragostea lor pentru muzică și cor i-au făcut pe semenii lor să simtă fiorul și farmecul accentelor duioase și inegalabile ale cântărilor bisericești, ale cântecelor românești și a celor din patrimoniul universal. De aici concluzia că la Arad muzica corală a fost și rămâne o frumoasă, inegalabilă și autentică tradiție! Tradiție preluată aidoma unei ștafete nevăzute și "dusă" pe "valurile" sunetelor corale.

Tocmai de aceea încercăm prin această lucrare să propagăm un fascicul de lumină, întru lauda și vrednicia tuturor celor care, în cei 30 de ani - bărbați și femei, copii, adolescenți, tineri și bătrâni, cunoscuți sau anonimi, au înălțat sufletele semenilor lor spre plaiurile gloriei și solidarității noastre naționale, transmitând astfel din generație în generație "lumina cea adevărată" spre calea de bine și înflorire a românilor din acest colț al țării.

Îi previn pe cititori: lucrarea nu este și nici nu se vrea a fi exhaustivă, în primul rând, datorită inexistenței unei totale documentații; ea nu este scrisă de un specialist cu studii muzicale ci de un simplu corist; în cuprins citatele vor fi din abundență și aceasta pentru că vom relata constatări și impresii ale unor oameni de o imensă probitate profesională în domeniu, uneori adevărate somități.

Dacă unele idei vor fi apărut în forme stilistice oarecum asemănătoare sau posibil chiar identice în cuprinsul volumului, rugăm insistent cititorul să accepte această situație drept nu un semn al lipsei de inspirație ci unul al consecvenței și sincerității noastre.

O activitate de treizeci de ani - indiferent în ce domeniu ea s-a desfășurat - are semnificația unui jubileu cu atât mai mult când este vorba despre una corală, reprezentând ani de muncă, de bucurii și împliniri, ani în care au fost tălmăcite - cu totală dăruire - operele

artei corale naționale și universale, iată de ce un "popas" reprezintă, pe de o parte, un bilanț al unui colectiv de oameni tineri și vârstnici constituit într-un tot unitar, "vibrând în permanență la unisonul unei autentice simțiri artistice" dar în același timp și un moment al unui nou început de drum.

De aceea, cercetând în biblioteci și arhive, ziare, reviste, dosare, programe, pliante, scrisori, registre, fotografii, etc., am încercat să refacem ... drumul parcurs.

Dorim ca în încheierea acestui cuvânt introductiv să transmitem cele mai călduroase, sincere și respectuoase mulțumiri familiei Flueraș Gheorghe și Victoria care, cu deosebită amabilitate și sollicitudine, ne-a oferit întreaga arhivă familială spre cercetare și documentare pentru redactarea lucrării precum și lămuriri verbale asupra unor aspecte ale activității corului. Fără acest ajutor, scrierea era practic imposibilă.

Recunoștință și gânduri curate distinsului om de artă și cultură, profesor Dan Lăzărescu ale cărui traduceri, sugestii, îndemnări și recomandări ne-au fost de un real și autentic ajutor.

Aprecieri elogioase și sentimente creștinești colegei mele, avocat Elvira Nicolin care mi-a facilitat posibilitatea documentării în colecția "Iosif Sârbut"; prietenului și colegului meu Dan Budișteanu, care mi-a furnizat date și aspecte inedite din activitatea corului, acelor funcționari de la Biblioteca județeană "A.D. Xenopol" Arad cu care am colaborat precum și celor care au apreciat și susținut necesitatea și oportunitatea apariției acestui volum.

Gratitudine și considerație prietenului și colegului meu - de la școala curticeană și liceală din Arad - Emil Șimăndan, pentru amabilitatea și promptitudinea cu care a răspuns invitației de a prefața volumul, dovadă că slova învățată atunci ne-a călăuzit pașii, iată, până spre anii senectuții.

Autorul

CAPITOLUL I

Anii 1970 - 1980

Corul "Emil Montșia" Arad s-a înființat în toamna anului 1970. Că susținerea este fondată se poate dovedi prin înscrisul nr. 221 din 12 octombrie 1970 emis de Casa Municipală de Cultură Arad semnat de directorul de atunci al instituției, prof. Zahu Ioan, prin care se comunica celor nominalizați în alcătuirea formației corale faptul că "sunteți invitat pe data de 14 octombrie a.c. orele 18 în sala mică de la Palatul Cultural cu ocazia ședinței de înființare a corului Casei Municipale de Cultură Arad".

Dar pentru a prezenta cât mai autentic împrejurarea constituirii formației corale "apelez" la "carnetul de amintiri" a prietenului și colegului meu Dan Budișteanu, corist de atunci și până în prezent (n.a. februarie 2001) în care am citit: "În vara anului 1970, într-o zi, a apărut în ziarul local "Flacăra Roșie" un anunț al Casei Municipale de Cultură Arad prin care se făcea cunoscută intenția înființării unui cor de amatori.

În ziua stabilită, era în luna august 1970, a avut loc o selecție a amatorilor, aceasta având loc în sala festivă a fostei Universități Populare, deasupra Restaurantului <Bulevard>, actualul <Mc. Donalds>."

Ideea constituirii a aparținut profesorului Aurel Martin, președintele de atunci al Comitetului de Cultură și Artă al Județului Arad și ea a fost determinată de existența concursului național "Cântare patriei", "când pentru prima oară alături de formațiile corale cu componentă numeroasă, au participat și coruri de cameră". De aici s-a pornit: corul a fost alcătuit în proporție de peste 80% din coriștii Filarmonicii de Stat Arad iar primul dirijor, care a participat la prima etapă a concursului județean, a fost profesorul Gavrilă Câmpan.

Calificat în faza următoare a concursului, care era cea interjudețeană, desfășurată la Oradea în ziua de 6 februarie 1972, conducerea formației a fost preluată de către maestrul Gheorghe Flueraș încă din toamna anului 1971.

Prima "ieșire" în țară a fost - așa cum am arătat mai sus - participarea la etapa interjudețeană a concursului "Cântare patriei" care s-a desfășurat la Oradea în ziua de 6 februarie 1972.

Un juriu compus din eminente personalități ale culturii muzicale românești, printre care compozitorii și dirijorii Marin Constantin, Dumitru D. Botez, Laurențiu Profeta, Mircea Neagu, G. Bazavan, Zoltan Aladar, P. Brâncuși, Gh. Dumitrescu și alții, a stabilit ierarhia. Din 12 formații participante, Corul "Emil Montșia" s-a clasat pe locul 5 interpretând, printre altele, următoarele piese corale: "Patria" de N. Oancea, "Stelele-n cer" de P. Constantinescu, "Lino, Leano-De doi" de N. Ursu.

Succesul - primul la cel dintâi concurs interjudețean după o "vechime" a formației de un an și câteva luni - nu a trecut neobservat de presa locală arădeană. În cotidianul "Flacăra Roșie" din 8 februarie 1972 era consemnată performanța artistică. "Începând cu sfârșitul, vom spune că rezultatul obținut de Corul de cameră al Casei de cultură a municipiului Arad reprezentant al mișcării corale arădene în etapa a doua (secundă) a concursului coral interjudețean "Cântare patriei" este mai mult decât merituos. El oglindește, concentrate într-un timp minim de abia un an și câteva luni, preocuparea, pasiunea, talentul, ridicate la treapta afirmării indiscutabile.

Susținătorii arădeni ai corului nostru au stat duminică seara în fața micilor ecrane; aplauzele și aprecierile lor nu au fost auzite de cântăreții emoționați în fața unui greu examen. Se cuvine însă să salutăm pe cei ce au fost de față, în frumoasa sală a teatrului orădean, spectatorii din orașul vecin, ale căror aplauze calde și prelungite, acordate cu amicitie, au stimulat pe cei de pe scenă.

Sfârșind cu începutul, vom spune că emoțiile și speranțele noastre, a celor ce la ora 18,00 ne-am așezat în fața micilor ecrane, au fost îndreptățite, pentru care merită să rostim felicitările de rigoare și urările de noi succese pentru coriștii de la Casa municipală de cultură."

Așa a fost, atunci, în iarna anului 1972 în orașul de pe Crișul

Repede.

Cuvine-se - spre o vie recunoștință și respectuos omagiu - să consemnăm în acest colț de pagină pe cei care sub bagheta maestrului Gheorghe Flueraș au avut emoții la acel - atât de bun augur - spectacol. La sopran: Borlea Maria, Igrășan Maria, Maurer Terezia, Mladin Teodora, Munteanu Marcela, Popa Elena, Roșca Cristina, Spânul Felicia, Șebu Elena, Șerban Maria, Trăilă Geta; alto: Boar Voara, Flueraș Victoria, Huth Oltea, Lagșaghi I., Nicu Nicoleta, Panait Virginia, Paroșan Anexora, Petrilă Sânziana, Sighete Voichița, Ursu G.; tenor: Don Petru, Grigor Jan, Gyarmaty Ștefan, Igrășan D., Moțiu Ioan, Sandici Ioan, Șimon Cornel, Schwartz Walter, Țigan Cornel, Voloșciuc Gheorghe; bariton-bass: Crețu Emil, Horga Gheorghe, Ilea Teodor, Olah Alexandru, Roman Aurel, Secheșan Florea, Sârbu Eugen, Tănase Petru, Turc Teodor, Verșigan Petru.

Evidența este exactă pentru că ea a fost înregistrată într-un registru special de chiar însuși dirijorul corului și am mai consemnat-o și pentru faptul că mulți dintre cei menționați mai sus "cântă" acum în lumea spirituală, nevăzută, a îngerilor. Și să mai "știe" că nu au fost uitați.

Dar cine știa atunci, sau mai exact spus cine ar fi crezut, și-ar fi imaginat că formația corală va fi o prezență vie, activă în arta corală arădeană, românească și internațională timp de trei decenii? Cine credea că acei oameni, apoi înlocuitorii lor vor fi încununați cu laurii unor victorii naționale și internaționale concretizate în atâtea trofee și premii? Oricum, "startul" a fost mai mult decât promițător.

Dar anul 1972 a reprezentat și prima confruntare internațională: concursul de canto coral de la Gorizia - Italia.

Despre izbânda, reușita și răsunetul remarcabile și impresionant de la Gorizia - din perioada 21 - 26 septembrie - același cotidian arădean în articolul intitulat "Amintindu-ne de succesul din Gorizia" publicat în numărul 8738 din 8 octombrie era consemnat: "Manifestare artistică de tradiție și amploare Concursul de canto coral de la Gorizia - Italia, aflat la cea de a XI-a ediție, a cunoscut în acest an o participare numeroasă și prestigioasă. Au fost prezente la marea confruntare internațională 22 de coruri din 9 țări europene, unele dintre ele premiate la ediții anterioare.

Pentru prima dată a participat la această întrecere artistică

un cor din România, Corul de cameră al Casei municipale de cultură din Arad, și pentru prima dată, în marea sală a sporturilor din Gorizia, un imens public a aclamat frenetic <Sârba pe loc>, trecând peste rigorile unui concurs de ținută și sobrietate, cerând repetarea piesei românești.

Din momentul sosirii la Gorizia, ne-am dat seama de ospitalitatea și interesul pe care organizatorii concursului, oficialitățile locale, le au pentru noi, nu numai ca oaspeți, dar și ca mesageri ai prestigioasei arte românești. Primirea la Gorizia, condițiile deosebit de plăcute care ne-au fost oferite de gazde în localitatea Grado, frumoasa stațiune de pe coasta Adriaticii, călduroasa manifestare de simpatie pe care ne-a prilejuit-o primarul din Gorizia la întâlnirea cu corul român în vechea clădire a municipalității, au constituit pentru noi vii satisfacții, sporindu-ne tot mai mult încrederea în reușita participării noastre.

După prima participare la secțiunea polifonie, ziarul local < Il Piccolo > ne încadra printre <coloșii> muzicii europene, însă punctajul oferit de juriu nu ne-a clasat decât pe locul 6, la mică diferență în puncte de primele locuri. Firește, nu ne-am pierdut încrederea în posibilitățile noastre, dar ne-am dat seama de valoarea concursului la care participăm, de exigența unui juriu internațional format din muzicieni de seamă din Italia, Austria, Cehoslovacia, Bulgaria, Spania. Așteptam cu înfrigurare și emoție ziua finală a întrecerii, participarea noastră la secțiunea folclor.

Duminică, 26 septembrie, la ora 12,00, urcăm din nou pe scena concursului în aplauzele a peste 2.000 de spectatori care apreciază frumusețea costumelor populare din zona Ineu, reținând pe zeci de pelicule fotografice măiastra îmbinare de forme și culori a artei folclorice românești.

Interpretăm cu acuratețe și siguranță, sub conducerea dirijorului Gheorghe Flueraș, <Bordeiaș, bordei, bordei>, de Mircea Neagu, <Lino Leano> și <Joc de doi> de Nicolae Ursu, piese mult apreciate de spectatori. De la primele acorduri ale <Sârbei pe loc> de Gh. Danga însă, entuziastul public italian intră în ritmul și atmosfera piesei românești, iar juriul își exprimă vădit, prin gesturi afirmative, aprecierea pentru virtuoză interpretare a acestei bucăți muzicale, mult solicitată după concurs de către dirijori și specialiști

din multe țări.

Trăim o după-amiază de duminică extrem de agitată. Cu toții dorim să intuim raportul de forțe în cadrul concursului, aceasta cu atât mai mult cu cât cunoșteam acum calitățile interpretative ale corurilor pe care italienii le-au numit <coloși ai cântecului>.

Seara, târziu, după patru zile de cântec în care s-au întrecut 43 de formații și s-au interpretat 220 piese corale, oficialitățile concursului și invitații de onoare au adresat ultimele cuvinte participanților și spectatorilor, pregătind cu minuțiozitate scena finală a decernării premiilor.

Corului român i se acordă, la secțiunea folclor, unde s-a întrecut cu alte 21 formații corale, din 8 țări, premiul II în baza unui punctaj superior obținut, înaintea unor valoroase coruri ca spre exemplu cele din Assisi (Italia), Stockholm (Suedia), Budapesta (Ungaria), Kosice (Cehoslovacia), Viena (Austria). Înmânarea cupei dirijorului Gheorghe Flueraș a însemnat pentru noi un moment de mare emoție și satisfacție. Cu greu și-au putut coriștii stăpâni emoțiile, bucuria, entuziasmul, pentru a interpreta în final, la solicitarea publicului, toate piesele cu care ne-am prezentat în concurs.

Gazdele din Grado, oficialitățile orașului, auzind de frumosul succes pe care l-am obținut, ne-au făcut o călduroasă și prietenească primire, ne-au solicitat să cântăm și în fața localnicilor, pe o scenă în aer liber, întreținându-se apoi până seara târziu cu membrii corului nostru.

Concursul de la Gorizia <panoramă completă a cântecului coral din Europa>, după cum l-au numit organizatorii, se înscrie la loc de frunte în aria succeselor pe care artiștii amatori arădeni le-au obținut peste hotare, aducându-și o modestă contribuție la promovarea culturii românești în contextul valorilor universale, la întărirea prieteniei și colaborării între popoare."

Într-un interviu din presa arădeană acordat de maestrul Gheorghe Flueraș ("Flacăra Roșie" - 4 octombrie 1972) și care s-a referit la semnificația locului II obținut la categoria folclor a spus: <Adversarii >"s-au dovedit foarte bine pregătiți, însă corul nostru a reușit performanța pe care ați spus-o prin forma bună în care s-a găsit, învingându-și naturalul trac și s-a impus în fața publicului italian și prin piesele foarte bine alese. Menționez că spectatorii au

cerut bis-uri și au scandat <Viva la Romania>, încât, sincer să fiu, nu puteam începe să cântăm. De altfel, delegația română a fost singura cazată la Grado, așa-zisa <Insula Soarelui> pe coasta Adriaticii, fiind considerată oaspete de onoare. Noi am fost invitați și la spectacolul de gală, iar, în semn de prețuire, primarul orașului Gorizia ne-a primit la reședința sa."

În ceea ce privește sentimentele, emoțiile, trăirile sufletești "la cea mai înaltă tensiune" în timpul deliberării juriului și a anunțării rezultatului final, au fost redade astfel: "A fost poate cel mai frumos moment din viața mea. Întreaga delegație, nu numai eu, am lăcrimat de fericire la sfârșitul concursului. A fost, cred, o dreaptă încununare a muncii noastre de zi cu zi".

Formulând o caracterizare generală a atmosferei concursului - desfășurat sub semnul păcii și înțelegerii între popoare - s-a subliniat faptul că "toate corurile participante au interpretat <Cum cantu popularum unio> și <Viva la musica>. Noi am contribuit cu puterile noastre la menținerea și întărirea prieteniei între popoare și suntem mândri de aceasta.

Năzuim spre noi succese."

Câtă intuiție, speranțe și adevăr a exprimat atunci maestrul Gheorghe Flueraș!

În încheierea "etapei" Gorizia iată și câteva spicuiuri din suplimentul "Cariatide" a ziarului "Flacăra Roșie", decembrie 1972, din articolul "Laurii culeși la Gorizia". "În marea sală a sporturilor din frumosul oraș italian, aplauzele nesfârșite ale celor 2000 de auditori însoțite de cuvintele <Viva la Romania>, erau adresate mesagerilor artei corale românești, Corului de cameră <Emil Monția> al Casei municipale din Arad.

Am fost nespuse de fericiți că în compania unor formații din Bulgaria, Austria, Ungaria, Cehoslovacia, Suedia, Iugoslavia, etc., precum și a unor coruri italiene reprezentând Milano, Padova, Assisi și Gorizia, tânărul nostru cor s-a prezentat atât de frumos. Fiindcă trebuie spus că multe din corurile cu care ne-am întrecut sunt ansambluri repute, posesoare ale unor premii naționale și internaționale, întregul concurs fiind calificat de specialiști drept o panoramă completă a cântecului coral din Europa.

Mă folosesc și de acest prilej pentru a mulțumi încă o dată

membriilor corului <Emil Montșia> pentru colaborare. Cea mai înaltă răsplată pentru munca lor trebuie să o constituie conștiința faptului că prin străduința lor au contribuit la cunoașterea peste hotare, a valorilor artistice ale poporului român, la întărirea prieteniei între țări."

Anul 1973

Dacă la începutul activității sale Corul de cameră "Emil Montșia" al Casei municipale de cultură Arad "nu putea să apară singur în concert din cauza repertoriului modest", formația "s-a pus pe picioare" și îmbogățindu-și permanent numărul pieselor muzicale "corul a fost prezent în cadrul concertelor prilejuite de edițiile a III-a și apoi a IV-a a bine cunoscutului festival cultural - artistic "Primăvara arădeană", pentru ca, în etapa a III-a a concursului coral "Cântare patriei", - transmis în direct din sala Palatului Cultural din Arad în ziua de duminică, 18 februarie 1973 - să reprezinte județul în confruntarea - cu încă cinci coruri de cameră - în prestigioasa competiție cultural artistică. "E un sentiment înălțător pentru noi arădenii - se scria într-un articol din cotidianul "Flacăra Roșie" nr. 8847 din 15 februarie 1973 - faptul că ne vom ști din nou, peste câteva zile, în atenția întregii țări, a tuturor iubitorilor de muzică corală din România".

După ce se menționează "saltul calitativ" reprezentat prin succesele naționale și de la Gorizia, autorul articolului "Succes deplin Corului de cameră al Casei municipale de cultură!" precizează că "se impune să amintim și câteva lucruri despre dirijorul corului. El este profesorul Gheorghe Flueraș, un pasionat animator cultural arădean, care și-a câștigat încrederea celor 43 de membri care alcătuiesc corul de cameră (muncitori, tehnicieni, ingineri, profesori și elevi). Preocuparea dirijorului a fost îndreptată permanent spre îmbogățirea repertoriului formației, repertoriu care cuprinde în prezent atât muzică românească, prelucrări folclorice... cât și lucrări din literatura muzicală universală." Apoi, referindu-se la entuziasmul, preocuparea, responsabilitatea, străduința și talentul coriștilor, autorul îi evidențiază pe: "Dan Budișteanu (tehnician CFR), Voichița Sighete (de la Fabrica de Confecții), Margareta Lantș (muncitoare la Cooperativa meșteșugărească <Artex>), Ștefan Gyarmaty

(lucrător la Cooperativa <Arta Meșteșugarilor>), Maria Șerban (profesoară la Școala populară de artă) și alții.”

Iată și o parte a comentariului despre cum artiștii amatori arădeni s-au prezentat în “întrecerea” cu cei de la Blaj, Iași și Bârlad, evocat în articolul “Aplauze pentru Corul <Emil Montșia>” (Flacăra Roșie nr. 8851/20 februarie 1973). “Incluzând în program cele mai frumoase piese ale bogatului repertoriu de muzică românească, formațiile corale au oferit iubitorilor de muzică o duminică ce ne învață să iubim aceste pământuri... cu toată ardoarea inimii noastre.

Transmisia directă din sala Palatului cultural unde au evoluat corurile caselor municipale de cultură din Blaj și Arad, ne-a pus în ipostaza unor telespectatori norocoși. Ambele formații s-au prezentat în această competiție la un excelent nivel interpretativ.

Se cuvine însă să ne oprim mai stăruitor asupra formației arădene. După opinia noastră, corul Casei municipale de cultură din Arad, care a cules binemeritații lauri de la Gorizia, a dovedit încă odată că este o formație matură, care poate să atace cu succes repertoriul cel mai pretențios. Cele trei piese prezentate (n.a. una dedicată vremii de atunci), “Foi de toamnă” de Mircea Neagu (în primă audiere) și “Pe dealul cu stânjinele” de Tudor Jarda - au reliefat cu pregnanță arta interpretativă a corului arădean. Așa se explică și faptul că președintele juriului, reputatul dirijor Dumitru D. Botez, a rugat formația arădeană să cânte și piesa lui Mariano Miolli <Omnes populi> pe care arădenii au prezentat-o la Gorizia. Un cuvânt de laudă se cuvine să aducem dirijorului, profesorul Gheorghe Flueraș care, biruindu-și emoțiile, a stăpânit cu precizie întreaga formație... Așadar, în confruntarea de duminică formația corală a Casei municipale de cultură a reperat o binemeritată victorie. Îi mulțumim și îi urăm ca în viitoarele competiții să ne ofere aceleași ceasuri de desfătare și bucurie.”

... Festivalul cultural-artistic “Primăvara arădeană” `73. Într-un concert - în prezența unui prinț al scenei lirice românești, artistul poporului, Nicolae Herlea, - care a celebrat arta corală arădeană (au mai participat: Corul bărbătesc al Uzinei de vagoane Arad și al Sindicatului Învățământ), ... “în sfârșit, scena a fost ocupată de tânără formație corală de cameră a Casei municipale de cultură, care într-un timp relativ scurt a reușit să se închege într-un ansamblu

atât de omogen. Trebuie s-o spunem de la început că purtătorii laurilor de la Gorizia nu s-au desmintit nici o clipă. Dirijorul, profesorul Gheorghe Flueraș, își stăpânește perfect formația, capabilă să abordeze genuri diferite ale repertoriului coral."

"Nostalgic și gingaș" a răsunit cântecul "Foi de toamnă" de Mircea Neagu, iar prezența în sală a acestuia și a compozitorului Dumitru D. Botez "n-a făcut decât să inspire și mai mult interpretarea, să încălzească publicul." ("Flacăra Roșie" nr.8923 din 15 mai 1973).

După premiul și elogiile culese în anul 1972 la Festivalul internațional "Canto corale C.A. Seghizzi" de la Gorizia, după succesul obținut la concursul național "Cântare patriei" al Radioteleviziunii Române, Corul "Emil Montșia", și-a îmbogățit palmaresul în cadrul turneului din Ungaria prilejuit cu ocazia schimburilor culturale între județele Arad și Bekeș.

Astfel, artiștii amatori arădeni au concertat în zilele de 8-9 septembrie 1973 în localitățile Gyula, Bekecsaba (la deschiderea unei expoziții de artă populară românească) și la Oroshasza, prezența dar în mod deosebit interpretarea pieselor muzicale "a stârnit entuziasmul spectatorilor, fiind răsplătită cu nesfârșite aplauze".

Programul a cuprins muzică preclasică, cântece patriotice, prelucrări de folclor. Iată câteva cântece interpretate: "Cum cantum popularum unio" - Emil Cosseto; "Viva la musica" - M. Praetorius; "Cântec de primăvară" - Baltazare Donati; "Chipul tău" - Hans Leo Hassler; "Plângeți, ochii mei" - John Bennet; "Nimfe mici și drăgălașe" - G. Gastoldi; "Laquir me fais" - C. de Sermisy; "Cântec franceze" - G. Pascu; "Omnes populi" - M. Miolli; "Cântec de pahar" din Opera "Bank - Ban" de F. Erkel; "Mai aseară-n vremea cinii" - E. Montșia; "Foi de toamnă" - M. Neagu; "Lino-Leano - De doi" - N. Ursu; "Ianos bacsii" - Bardoș Lajos; "Cântec de leagăn" - N. Brânzeu; "Bordeias, bordei, bordei" - M. Neagu; "Stelele-n cer" - P. Constantinescu; "Sârba pe loc" - Gh. Danga și altele.

Într-un interviu publicat în ziarul "Flacăra Roșie" (nr. 9033/21 septembrie 1973) în legătură cu impresiile și atmosfera din sălile de spectacol, maestrul Gheorghe Flueraș afirma: "Mulțumesc oficialităților ... dar mai ales publicului. Un public cald, sensibil, care a vibrat la toate nuanțele interpretării și a cărui receptivitate a avut darul să ne solicite intens, să ne oblige, să ne creeze climatul capabil de a mobiliza la maximum resursele noastre."

Referitor la aprecierile elogioase ale coriștilor în ceea ce privește ambiția, dăruirea și capacitatea dirijorului de "comunicare cu corul" interlocutorul a conchis: "Dacă există asemenea calități în munca mea, ele izvorăsc din pasiunea pentru muzică și din satisfacția de a vedea cum corul se sudează și se perfecționează sub ochii mei de la o etapă la alta. Este o bucurie pe care n-ar putea-o înlocui nici un fel de onorar."

Dirijorul Gheorghe Flueraș

... 23 decembrie 1973, Timișoara, sala Operei de stat, etapa finală a emisiunii- concurs "Cântare patriei". Sub titlul "Succes deplin Corului de cameră <Emil Montia> " ! ziarul "Flacăra Roșie" (nr.9110/ 20 decembrie 1973) sublinia: "Tânăra formație corală a reușit, prin priceperea dirijorului Gheorghe Flueraș și prin marea participare la cânt a celor 40 de coriști, să se realizeze pe plan artistic-interpretativ,

abordând un repertoriu format din lucrări naționale și universale, cu care a participat pe majoritatea scenelor din județul Arad, pe scenele altor județe, cât și la confruntări internaționale, cum a fost cea de la Gorizia (Italia), unde a urcat pe podiumul laureaților, obținând locul II din peste 30 de coruri participante.

Repertoriul abordat este realizat la un înalt nivel artistic prin acuratețea vocilor, printr-o emisiune și o dicțiune bună, printr-o frazare și dinamică subtilă, ceea ce duce la încadrarea lucrărilor în stilurile în care ele au fost create, dând sensurile convenite fiecărei creații în parte."

Și succesul, într-adevăr, a venit. Dar nu oricum. Ci locul întâi.

"Tânăra formație corală arădeană a reușit, prin acuratețea vocilor, printr-o dicțiune bună, printr-o frazare și dinamică subtilă, dând sensurile convenite fiecărei creații în parte, să întrunească aprecierile juriului concretizate în sensul clasării pe primul loc.

Cei 40 de membri ai formației corale au fost îndelung aplaudați de spectatorii timișoreni, iar noi ne-am bucurat în fața televizoarelor de succesul lor, de aleasa interpretare, de repertoriul chibzuit compus din :<Kamadeva> - Gh. Dumitrescu, pe versurile poetului M. Eminescu, <Scumpă țară, Românie> - Alexandru Pașcanu, <Păstorita> - Marțian Negrea și <Leu și june se luptară>- Liviu Glodeanu.

În această confruntare, Corul de cameră <Emil Montia> și-a valorificat pe deplin posibilitățile interpretative, a demonstrat înaltul nivel artistic la care a ajuns, confirmând succesele internaționale anterioare dobândite."

Anul 1974

Sub aspectul numărului și diversității spectacolelor, anul 1974 poate fi considerat ca unul de "vârf". S-a participat la concerte corale televizate, au fost organizate concerte vocal-simfonice, omagiale, festive, imprimări, un turneu în Austria, toate aceste manifestări cultural-artistice de mare valoare spirituală, culminând cu poemul muzical-literar dedicat dezvelirii monumentului "Eroilor de la Păuliș - 1944" din ziua de sâmbătă, 14 septembrie 1974. Iar dacă mai consemnăm că numărul total al acestora a fost 19,

Înseamnă că susținerea nu numai că este "acoperită" ci ea face și dovada creșterii incontestabile a popularității și prezenței formației în viața corală arădeană, națională și internațională.

Dar, fie chiar și sumar, să le detaliem.

Anul a debutat printr-un impresionant concert coral susținut împreună cu Corul Filarmonicii de Stat Arad în sala Teatrului de stat și dedicat zilei de 8 Martie. S-a cântat atunci, printre alte melodii, cântecele "Patria" de N. Oancea și "Surâs de aur" de I. Nicorescu. Apoi, în zilele de 16 și 17 aprilie 1974 la Liceul de Muzică Timișoara, Corul "Emil Monția" a realizat o premieră inedită: înregistrarea primului disc. Iată și cântecele din acel disc: "Scumpă țară, Românie" - Alex. Pașcanu, "Kamadeva" - Gheorghe Dumitrescu, "Pescarul" - D.G. Kiriac, "Ineuana" - Dumitru D. Botez, "Mai aseară-n vremea cinii" - Emil Monția, "Foi de toamnă" - Mircea Neagu, "Leu și june se luptară" - L. Glodeanu, "Wohlauf ihr Gaste" - E. Widman.

Întru amintirea primei imprimări pe disc și pentru cinstirea memoriei celor care au cântat, iată numele lor: Borlea Maria, Bugariu Eugenia, Butnaru Georgeta, Ciobanu Maria, Covaci Angelica, Hânda Doina, Mladin Teodora, Pașca Silvia, Spânul Felicia, Stache Ana, Șebu Klara, Șerban Maria, Andrei Vioara, Deutsch Viorica, Flueraș Victoria, Huth Oltea, Kovacs Ana-Maria, Luca Lavinia, Mate Edith, Nicu Nicolîța, Savu Carmen, Sighete Voichița, Țigan Maria, Baciș Ioan, Boar Dan, Budișteanu Dan, Buta Mircea, Don Petru, Gyarmaty Ștefan, Mândruțau Romulus, Sandici Ionel, Barbura Valeriu, Horga Gheorghe, Moț Gheorghe, Olah Alexandru, Secheșan Flore, Sturz Ioan, Tănase Petre, Watz Iosif.

Au urmat concertele vocal-simfonice, împreună cu Corul Filarmonicii de Stat Arad, susținute în sala Palatului cultural în cadrul Festivalului "Primăvara arădeană", precum și cel omagial, dedicat compozitorului și dirijorului Dumitru D. Botez, în cadrul aceleiași manifestări cultural-artistice.

Menționăm câteva piese muzicale interpretate: "Mărire ție, Patria mea" - M. Jora, "Scumpă țară, Românie" - Alex. Pașcanu, Cantata "Viitorul" (primă audiție) - Tiberiu Fatyol, "Patru cântece din județul Sibiu" - Dumitru D. Botez, "Cântăm a țării tânără grădină" - Dumitru D. Botez, "Foi de toamnă" - M. Neagu, "La mijloc de codru des" - P. Constantinescu etc.

Luna lui "cuptor" a aceluiași an - mai exact spus perioada 6-11 iulie - a reprezentat cea de a doua ieșire "afară". De data aceasta nu a mai fost un concurs ci o invitație la un turneu cu destinația Austria și anume localitățile: Wolfsberg, Kotschach, Randenthein, Velkermarkt și Villach.

Acolo, în țara proeminentului reprezentant al valsului vienez, (Johann Strauss) reprezentanții artei corale arădene au făcut dovada rezultatului muncii lor concretizată prin: repertoriul prezentat, puritatea în intonație, omogenitatea în sunet, claritatea în fraze, relieful dinamic și stilul adecvat.

Evocând starea de încântare oferită spectatorilor, respectul interpreților și în mod deosebit a dirijorului față de muzică în sensul de a-i da "viață", competența și dăruirea acestora, presa austriacă în articolul "Muzica ce unește popoare" consemna: "Corul de cameră <Emil Montșia> a concertat la Villah."

"O sală plină, oferta strălucită și un public animat - acestea au fost caracteristicile seratei corale desfășurate joi la Casa Congresului din Villah.

Două coruri importante - <Emil Montșia> din Arad, Transilvania, dirijor Gheorghe Flueraș și <A-cappella> Villach condus de Helmuth Wultz - au fost garanții unei interpretări artistice reușite a programului compus din trei părți.

Serata a debutat cu <Viva la musica> de A. Gabrieli, o laudă adusă muzicii de ambele coruri.

În continuare, corul invitat din România a oferit o incursiune în creația madrigală a mai multor țări și epoci. Un cor sonor, omogen. Atent la fiecare nuanță din gestică dirijorului - așa s-au prezentat musafirii din Transilvania. Sunt atribute care au făcut din oferta lor o sărbătoare muzicală. Corul <A-cappella> Villah binecunoscut publicului gazdă nu s-a lăsat nici el mai prejos de musafiri.

Partea a doua a fost dedicată creației corale contemporane. Opera unui contemporan român a impresionat prin forța expresivă, prin tema sobră care se transformă în final în bucurie difuză, prin conținutul de elemente de folclor tipic transilvan. Corul-gazdă a demonstrat că se simte stăpân și pe acest tărâm, interpretând literatură corală mai nouă, din care a plăcut în mod deosebit <Odi et amo> de Carl Orff și opera foarte ritmată a lui Berghesi, elevul lui

Orff.

În încheierea serii a fost prezentată o serie diversificată a celor mai frumoase cântece populare românești și austriece, interpretate impecabil de ambele ansambluri. Programul a fost prezentat cu pricepere de Otto Miskiewicz, cel care s-a ocupat și de traducerea în limba română, și de Siegfried Kutta. Aplauzele puternice ale publicului au fost onorate de câteva bisări."

De asemenea, profesionalismul în interpretare, precizia în detaliile referitoare la ușoarele abateri față de tempoul prescris, în scopul reliefării expresiilor, severa disciplină a cântului au fost menționate în însemnarea intitulată "Opere corale alese". Iată, în continuare conținutul articolului: "Prietenii muzicii corale pretentioase au pariat bine joi seara alegând concertul de solidaritate al Corului de cameră <Emil Montșia> din Arad - Transilvania cu Corul <A-cappella> din Villah. Ce s-a oferit auzului au fost opere corale alese, din diferite epoci stilistice, prezentate convingător de ambele ansambluri corale.

Corul român, în care predomină vocile feminine, a oferit după piesa introductivă <Viva la musica> de Michael Praetorius, cântată în comun, apoi o serie de madrigale vechi. Corul, deja apreciat peste hotare, cântă cultivat și intonează foarte curat impresionând mai ales prin precizie în detaliile agogic - dinamice. A transmis cu precădere în madrigalele lui J. Bennet și Orlando di Lasso imaginea sonoră specifică unui cor de cameră bine instruit. În fine, de interes general au fost exemplele din muzica românească corală contemporană, cum ar fi a lui Paul Constantinescu, Gheorghe Dumitrescu și Liviu Glodeanu. Făcând abstracție de desfășurarea melodic interesantă a vocilor, scriiturile corale abordate își capătă nota deosebită din alăturarea celor mai diferite elemente sonore.

Corul <A-cappella> din Villah care dispune de un public numeros datorită activității sale continue, a surprins de această dată cu un volum sonor nemaiajut până acum (corul a sosit cu peste 50 de voci). În mare s-a cântat programul care urmează a fi prezentat în cadrul unor viitoare concerte-turneu în România. Pe lângă madrigale vechi, în parte cunoscute deja din concertele anterioare, publicul a fost impresionat de această dată de o scriitură corală a lui Debussy deosebit de frumoasă, urmată de piesele lui Orff <Odi et

amo> și <Da mi baccia>.

După oferta foarte bogată însumând 16 madrigale, a urmat partea a doua a programului închinată cântecului de factură populară.

Piese corale românești au alternat cu cântece din Carintia. Trebuie să ținem cont și de efectul vizual deoarece corurile s-au prezentat sălii pline a Casei Congresului în porturile lor populare viu colorate. Aplauzele puternice au fost adresate fără rezerve ambelor coruri."

Dar pentru o imagine și mai veridică prezentăm programul complet al concertului comun: "Viva la musica" - G. Gabrielli, "Nimfe mici și drăgălașe" - G. Gastoldi, "Cântec de primăvară" - Baltazare Donati, "Laquir me fais" - C. de Sermisy, "Chipul tău" - H.G. Hasley, "La mijloc de codru des" și "Stelele-n cer" - P. Constantinescu, "Leu și june se luptară" - L. Glodeanu, "Kamadeva" - Gh. Dumitrescu, pe versurile poetului M. Eminescu, "Mai aseară-n vremea cinii" - Emil Monția, "Scumpă țară, Românie" - Alex. Pașcanu, "Lino, leano - De doi" - N. Ursu, "Bordeiaș, bordei, bordei" - M. Neagu, "Să ne veselim oleacă" - C-tin Arvinte, "Chindia" - Alex. Pașcanu, "Ineuana" - Dumitru D. Botez, "Sârba pe loc" - Gh. Danga.

În legătură cu turneul din Austria se impune încă o precizare: este vorba despre modul cum organizatorii au făcut publicitatea prezenței formației amatoare corale din Arad. Pe afișe cu lungimea de 88 cm. și lățimea de 60 cm. de un colorit atractiv - pe fond galben cu înscris roșu - în locurile de afișare special amenajate în Villach și alte localități ale landului Carintia era ușor și sensibil plăcut de citit: "Austria salută România".

Discul Corului "Emil Monția" Arad

Valoarea formației și impresiile artistice, fructuoasa activitate "lăsate în urmă" trebuiau să fie materializate printr-o împrejurare în care acuratețea, omogenitatea și expresivitatea acestora să "rămână".

Așa se explică faptul că ziarul central "Scânteia" din 20 iulie 1974 a făcut cunoscut cititorilor că la Casa de înregistrări "Electrecord" s-a editat "PRIMUL DISC AL CORULUI <EMIL MONȚIA> în care au fost prezentate "câteva cântece patriotice și lucrări reprezentative

din literatura camerală românească.”

Așadar, la nici patru ani de la constituire, primul disc coral. Oare câte formații artistice ale acestui gen de artă corală au realizat o astfel de performanță? Este o întrebare al cărui răspuns nu îl putem formula.

Anul 1974 a mai însemnat: finala pe țară și premiul întâi la cel de al IX-lea Festival de amatori Timișoara, 1974; premiul întâi și titlul de laureat al Festivalului național "Cântarea României" și participarea la concertul festiv "Gala laureaților", București, 4 august, Opera Română; participarea, la București, la spectacolul festiv televizat dedicat zilei naționale a României; poemul muzical-literar "Eroilor de la Păuliș-1944" consacrat dezvelirii celebrului monument, 14 septembrie 1974.

Deoarece și autorul acestor rânduri a fost atunci la Păuliș - dar nu în calitate de corist - fie-i permisă o zăbavă asupra aceluia moment istoric, patriotic și cultural.

Era o frumoasă și blândă zi de început de toamnă.

S-a vorbit de pilda vie și nemuritoare de iubire de glie și de neam a celor ce au format "Detașamentul Păuliș", de comandantul acestuia colonelul Alexandru Petrescu.; de cei 202 ostași care și-au vărsat sângele - dintre care 60 au murit - la loc de cinste aflându-se comandantul Companiei 6, căpitanul Ioan Fătu - pentru apărarea moșiei străbune; de faptul că țăranul român și-a lăsat coasa, coamele plugului și pruncii acasă, meșteșugarul și-a "uitat" uneltele și sculele, intelectualul a renunțat la buchiile sale și fiecare în parte și toți împreună la "glasul țării" au lovit "în față-n, spate ca și crivățul și gerul", "turnând plumbii" în pieptul dușmanilor și atunci când aceștia (plumbii) au devenit insuficienți au fixat baioneta la țeava armei și în lupta "care pe care" au apărât cu sacrificiul suprem, ființa neamului și demnitatea sa. Integritatea țării și neatâmarea ei.

De aceea, Păulișul și monumentul său este un loc sacru.

Îmi aduc aminte de parcă ar fi fost ieri - deși de atunci au trecut peste două decenii și jumătate - că eram însoțit de un coleg de serviciu, Gheorghe Haiduc, - participant la acele lupte, cu fața brăzdată de șiroaiele lacrimilor mi-a spus: "Știam că va fi greu. Eram animați cu toții la gândul că suntem urmașii celor de la Mărăști, Mărășești și Oituz și am transformat în realitate deviza de acolo

<Pe aici nu se trece>. Înceștarea pe viață și moarte a acelor zile și nopți, noi combatanții de atunci am denumit-o lapidar: <Victoria voinței>. Voinței de a nu ceda Ardealul! Ardealul, istorie de lacrimi și suferințe a poporului nostru!"

La grandiosul spectacol - la care au participat mii de cetățeni - Corul "Emil Monția" împreună cu cel al Filarmonicii de Stat Arad - dirijor Gheorghe Flueraș - au interpretat un emoționant și fascinant program din care menționăm cântecele: "Frumoasă ești țara mea" - Alex. Pașcanu; "În lupta pentru libertate" - Gh. Dumitrescu; "Cântăm libertatea" - D.G. Kiriac; "Pui de lei" și "Imnul eroilor" - I. Brătianu; "De strajă patriei" și "România, țara mea de dor" - H. Mălineanu.

În "bătaia" blândă a razelor soarelui, în adierea vântului și a foșnetelor frunzelor cu început de ruginiu, cuvântul și tonul au preamărit actele și faptele de arme ale eroilor de la Păuliș, oamenii cântând în inimă, din suflet, de la suflet și pentru suflet, întru slava și gloria nepieritoare a patriei străbune. Iar suflul celor prezenți, atunci, în septembrie 1944 la Păuliș dăinuia între și printre noi...

Anul 1975

Iată, "am parcurs" cinci ani de la constituirea formației corale. Dacă în anul 1970 s-a "pornit" de la cinci cântece, în 1975 numărul acestora a ajuns la cincizeci, aria genurilor muzicale interpretate extinzându-se "de la madrigaluri la piese folclorice, de la bucățile corale moderne românești la cântecele de masă".

Care a fost oare impulsul care a plasat formația pe coordonatele unei asemenea ascensiuni; dar flacăra care a încălzit și sudat întru și pentru muzică un grup eterogen de oameni?

Iată și răspunsurile formulate de maestrul Gheorghe Flueraș: "Când corul urcă pe treptele măiestriei, când glasurile se unesc parcă în ritmul unei singure bătăi de inimă, când rezonază cu limpezimi de argint, când susură ca adierea de vânt, toate acestea spun cu certitudine, ceva. Spun că, dirijorul își cunoaște profesia în adâncime, că de la el la cor s-a țesut o rețea de fire invizibile pe care circulă un flux însuflețitor; că munca adesea grea, de consum nervos intens, pe care o solicită șlefuirea unui cântec se face într-un climat de luminoasă bucurie.

-Trebuie să mărturisesc că fluxul circulă și în sens invers...
Ne străduim să disecăm piesele în cele mai mici amănunte și să le recompunem apoi, adăugându-le ceva din inima noastră. Un alt gând care mă stăpânește este acela de a nu lăsa ca interpretările să devină mecanice, rutiniere. La fiecare repetiție caut grăunțele de noutate, de prospețime, dar sugestiile vin adesea de la coriști spre mine, ele născându-se pe parcursul osteneții noastre comune."

Dar anul 1975 a reprezentat și prima aniversare: 5 ani de activitate. Acest eveniment cultural-artistic s-a organizat și desfășurat în sala Teatrului de Stat din Arad în ziua de 3 octombrie, în cadrul unui concert festiv sub genericul "Cântec drag cu faimă-n lume", interpretându-se numeroase piese muzicale printre care amintim: "Scumpă țară, Românie" - Alex. Pașcanu, "Mai aseară-n vremea cinii" - Emil Monția, "În grădină" - Giovanni Pierluigi da Palestrina, "Chipul tău" - Hans Leo Hassler, "E frumos și bun" - Passareau, "Nimfe mici și drăgălașe" - G.Gastoldi, "Ianoș bacsi" - Bardos Lajos, "Cântec popular din Austria", prelucrare Helmuth Wulz, "Odi et amo" - Carl Orff, "Foi de toamnă" - Mircea Neagu, "Negro spiritual"- J. Ohsua, "Fata de păstor" - T.Teodorescu, "Sârba pe loc" - G. Danga și altele.

În acel concert au cântat: Bedreag Felicia, Borlea Maria, Bugariu Eugenia, Ciobanu Maria, Câmpan Rodica, Flueraș Mariana, Hânda Doina, Lantos Margareta, Miloș Floare, Roșca Elisabeta, Spânul Felicia, Șebu Ilona, Șerban Aurelia, Șerban Maria, Șimonca Cornelia, Boar Vioara, Cosma Simona, Fleischmann Amalia, Flueraș Victoria, Huth Oltea, Nicu Nicolîța, Panaiot Tatiana, Pătrașcu Ana, Sighete Voichița, Bacîș Ioan, Budișteanu Dan, Don Petru, Gyarmaty Ștefan, Șimon Cornel, Șofrag Victor, Barbura Valeriu, Moț Gheorghe, Mureșan Gheorghe, Olah Alexandru, Sturz Ioan, Tănase Petru, Verșigan Petru.

Împrejurarea, care de fapt era cinstirea și recunoașterea activității unor oameni într-o perioadă de un semideceniu, nu a trecut neobservată de presa locală. Astfel, în ziarul "Flacăra Roșie" din 11 octombrie 1975 în articolul "Palmares strălucit pentru un tânăr jubileu" se menționa: "Corul de cameră <Emil Monția>, al Casei municipale de cultură din Arad, și-a sărbătorit zilele trecute cea de-a 5-a aniversare. Cinci ani sunt (este n.a.) un timp relativ scurt și, de

obicei, nu marchează decât un jubileu modest. Cu această prestigioasă formație lucrurile stau însă puțin altfel. Obişnuiți cu înaltele performanțe artistice ale corului, mândri de numeroasele sale premii și turnee din țară și de peste hotare, noi, arădenii, avem astăzi sentimentul că acest cor există parcă de când lumea. Cu atât mai mare este meritul coriştilor și al profesorului Gheorghe Flueraș, dirijorul și animatorul mânănciului de oameni îndrăgostiți de cântec. Căci numai o dragoste nețărmurită laolaltă cu o muncă tenace pot să-și impună asemenea exigențe, să-și propună asemenea rezultate. Și mai ales să le atingă. Cei ce au câștigat cunoscutele trofee, cei ce au stârnit atâtea binemeritate aplauze, cei ce se străduiesc neconținut spre mai frumos, mai bine, mai mult, nu sunt artiști profesioniști, sunt muncitori, sunt funcționari, sunt elevi. Deci o formație de amatori ca oricare alta. Dacă palmaresul său este astăzi atât de bogat în lauri, aceasta se datorește, fără îndoială, scânteii care a încins atmosfera de lucru. De la început, cântecul său a stat sub semnul bucuriei și al năzuinței spre perfecțiune.”

Dacă la concursul și Festivalul internațional de la Gorizia (Italia, 1972), formația “s-a dus atunci .... cu 5-6 cântece, are acum un repertoriu (n.a. oct.1975), de 170 bucăți, printre care piese preclasice, piese populare și prelucrări folclorice, cântece patriotice, piese corale contemporane românești, piese corale din repertoriul țărilor vizitate. Nu este de mirare, așadar, că, în seara spectacolului jubiliar, publicul a admirat bogăția de cântece și varietatea stilurilor, dar mai ales calitatea aleasă a interpretării, cizelarea până la cele mai mici detalii a fiecărei bucăți.”

Cinstind memoria întemeietorului liedului românesc, Gheorghe Dima - (1847-1925) de la a cărui deces s-a împlinit în anul 1975 o jumătate de veac -, în zilele de 16 și 17 noiembrie s-a desfășurat la Brașov, ediția a III-a a Festivalului interjudețean “Gheorghe Dima” al corurilor de cameră, cu participarea a 20 de formații din 14 județe ale țării și anume: Arad, Argeș, Bacău, Brașov, Municipiul București, Cluj, Constanța, Hunedoara, Iași, Mureș, Prahova, Sibiu, Suceava și Timiș.

În afara lucrărilor muzicale ale lui Gheorghe Dima ca: “Primăvara”, “Două inimi nu-mi dau pace”, “Fântâna cu trei izvoare”, “Ziua ninge”, “Cucuruz cu frunza-n sus”, “Leagăn verde de mătase”, “Hai în horă” etc., pe scena festivalului brașovean au răsunat și

lucrări aparținând unor iluștri înaintași ca: Ion Vidu, D.G. Kiriac, Paul Constantinescu, Sabin Drăgoi, Emil Monția, A. Bena, precum și piese corale din repertoriul preclasic ca cele de pildă aparținând compozitorilor: Hassler, Gastoldi, Lasso, Haydn, Palestrina, Mozart, Ceaikovski și alții.

De asemenea, la acea ediție a festivalului - pentru prima oară - au fost incluse în repertorii valoroase piese de muzică corală românească contemporană ca: "Pârâiaș cu apă lină" - D. Cuclin, "Foi de toamnă" - M. Neagu, "Fata din Carpați" - I.D. Chirescu, "Variațiuni pe tema <Chindiei>", "Dimineața", "Culcă-te în legănat" - Alex. Pașcanu, "Stalactite" - T. Jarda, "Cer senin" - S. Sarchizov, "Doru-i dor" - L. Paceaș și altele.

Pentru a sublinia importanța și semnificația manifestării muzicale de la Brașov din anul 1975 - care a polarizat atenția unui mare număr de iubitori ai muzicii corale, compozitori, muzicologi și dirijori - considerăm că este oportun și util să menționăm și pe câțiva dintre "adversarii" arădenilor. Iată-i: Corul feminin de cameră al Liceului de muzică și arte plastice Brașov; Corul "Viva la musica" al Casei municipale de cultură Cluj-Napoca; Corul de cameră "Pro musica" al Casei de cultură "M.Eminescu" - Sectorul II București; Corul de cameră "Ateneum" al Casei de cultură a sectorului IV București; Corul feminin de cameră al Sindicatului învățământ Iași; Corala feminină "Paul Constantinescu" a Palatului culturii Ploiești și altele.

Într-o asemenea "distribuție", - în care unele dintre formații au cucerit unul sau două trofee la edițiile anterioare - corul arădean a impresionat prin precizia execuției, acuratețea și puritatea intonației, frazarea muzicală, echilibrul sonor, spontaneitatea emisiei, exactitatea și muzicalitatea atacurilor, complexitatea și varietatea repertoriului abordat, capacitatea, trăirea intensă artistică a dirijorului transmisă prin gestică și cuvinte coriștilor au avut darul și harul de a-i determina pe aceștia în timpul interpretării muzicale să evolueze spre o cotă superioară a potențelor artistice de care au dispus, fapt ce a determinat ca publicul spectator să îi răsplătească cu frenetice și îndelungate aplauze, urmate de "biss-uri", iar juriul - prezidat de compozitorul brașovean Norbert Petri - să atribuie Corului "Emil Monția" locul I și Trofeul "Gheorghe Dima".

La festival, corul a interpretat: "Ziua ninge" - Gh. Dima, "Mai

aseară-n vremea cinii" - Emil Montția, "În grădină" - G. P. da Palestrina, "Foi de toamnă" - Mircea Neagu, "Leu și june se luptară" - L. Glodeanu, "Scumpă țară, Românie" - Alex. Pașcanu.

Formulând o concluzie generală asupra interpretărilor, a împlinirilor artistice - unele chiar la nivel profesionist - Revista "Muzica" din februarie 1976 într-un articol în care erau comentate ecourile festivalului, era consemnat: "Cea de-a treia ediție a festivalurilor corurilor de cameră <Gheorghe Dima> ca și precedentele ediții, a dezvăluit în primul rând strădania muzicienilor - amatori de a se apropia cu înțelegere și discernământ de sferele elevate ale artei interpretative, de a pătrunde tainele muzicii prin intermediul unui repertoriu coral de ținută, pretențios, solicitând o cizelare de o deosebită finețe, o însușire în profunzime a elementelor de ordin tehnic interpretativ, într-un cuvânt, a etalat bucuria de <a face> ei înșiși muzică."

Un semnificativ, interesant și atractiv spectacol televizat din sala Teatrului de Stat Arad, sub genericul "Bucuroși de oaspeți", a fost "capul de afiș" al unei manifestări culturale și artistice în care arădenii au fost într-o dublă ipostază: "gazde și oaspeți ai televiziunii". Au participat corurile reunite ale Căminelor culturale din comunele Buteni și Dieci, Corul "Emil Montția" al Casei de cultură al municipiului Arad, Corul Filarmonicii de stat Arad, soliști de muzică ușoară și populară, dansatori, recitatori etc. Programul prezentat a înmănușat, într-o țesătură policromă, crâmpoie din viața artistică de aici de la fruntariile vestice ale țării oferind spectatorilor și telespectatorilor "o seară de cântec, poezie, de dans și voie bună".

"Uvertura serii a fost făcută de glasurile reunite într-un impresionant ansamblu, al coriștilor Casei municipale de cultură, a celor din Buteni și Dieci, sub conducerea dirijorilor care le-au ridicat faima: Gheorghe Flueraș și Paul Paradenco-Adamești. Filarmonica de stat a prezentat, sub bagheta dirijorului Victor Golescu, suita lui Marțian Negrea <În munții Apuseni>, iar solistele filarmonicii, Maria Popa și Lucia Criștiu, au cântat, la rândul lor, o arie din Opereta <Ana Lugojana> și renumitul cântec al lui Emil Montția <La fântâna cu găleată >".

Mai consemnăm în anul 1975 și următoarele spectacole: Concert coral sub genericul "Țării, inima și cântul"; participarea la deschiderea și concertul coral la cea de-a VII-a ediție a Festivalului

cultural-artistic "Primăvara arădeană"; trei filmări pentru Televiziunea română; concert coral în comuna Șiria cu ocazia împlinirii a 50 de ani de la moartea scriitorului Ioan Slavici și altele.

Anul 1976

În anul 1976 "competiția" artistică a debutat în a doua decadă a lunii ianuarie în orașul Nădlac, județul Arad într-un spectacol intitulat "Dialog al caselor de cultură". A urmat apoi, în ziua de 24 Ianuarie o "seară muzeală" închinată Unirii Principatelor Române, o alta dedicată patriei, un "Dialog al generațiilor" (în comuna Pecica), concerte la Casa de ajutor reciproc a pensionarilor din Arad, "Casa Prieteniei", în cadrul celei de a VIII-a ediții a Festivalului "Primăvara arădeană".

Un moment semnificativ în activitatea anului 1976 l-a constituit Turneul din Ungaria din zilele 19 și 20 iunie organizat sub genericul "Zilele culturii" care a avut loc cu ocazia aniversării a 30 de ani de la înființarea Școlii de Muzică din localitatea Bekes-Tarhos. După concertul prezentat în comuna Kamut, a doua zi (20 iunie 1976) în calitate de invitată - pentru a susține programul de gală - formația corală arădeană a abordat un repertoriu selectat din muzica românească de cor precum și din cea universală. S-au interpretat nu mai puțin de 33 de cântece. Iată titlurile unora dintre ele: "Viva la musica" - Giovanni Gabrieli, "Nimfe mici și drăgălașe" - Giovanni Gastoldi, "În grădină" - G.P. da Palestrina, "Chipul tău" - Hans Leo Hassler, "Odi et amo" - Carl Orff, "Cântec de leagăn" - N. Brânzeu, "Lino, Leano - De doi" - N. Ursu, "La fântână" - Aug. Bena, "În poieniță" și "Sârba pe loc" - Gh. Danga, "Janos bacsii" - Bardos Lajos, "Ziua ninge" - Gh. Dima, "Să ne-nveselim oleacă" - C-tin Arvinte, "Fata de păstor" - T. Teodorescu, "Chindia" - Alex. Pașcanu și altele.

Seara, la ieșirea de la spectacol, precum și când oamenii se îndreptau spre casele lor, se auzeau comentarii - și în limba română - în "genul": "A fost o seară de vis"; "Formația aceasta o să aibă un frumos destin artistic pentru că este dominată de iubirea pentru oameni, pentru frumusețe și muzică"; "Pasiunea, priciperea și dăruirea dirijorului și coriștilor, trăirea intensă și rigurozitatea interpretativă - iată fapte artistice de trainică și strălucitoare amintire;" Am văzut și audiat un cor ale cărui sunete muzicale ne-au încântat

inimile și ne-au înălțat sufletele; "Corul <Emil Monția> reprezintă o vocație, un crez artistic, o perfecțiune artistică" și alte astfel de aprecieri elogioase.

Pentru măiestria artei interpretative, corului i s-a acordat Diploma de participare (în afară de concurs) la "Zilele culturii" Bekes-Tarhos - Ungaria, 1976.

De asemenea, în anul 1976 s-a participat la spectacolul televizat dedicat zilei naționale a României, la o seară muzeală intitulată "Clasicismul", la aniversarea unui secol de la înființarea Corului Căminului cultural din comuna Șiria, județul Arad, la concertul vocal - simfonic "Carmina Burana" etc.

Anul 1977

Cu peste douăzeci de spectacole, cu participarea deosebit de meritorie la cea de-a XXV-a ediție a concursului polifonic internațional "Guido d'Arezzo", Italia, cu prezența prestigioasă la un turneu în Austria -, anul a reprezentat, fără îndoială, unul semnificativ, reprezentativ, cu bucurii și satisfacții, realizări și succese, cântări și împliniri, altfel spus, o ascensiune calitativă spre culmi mai înalte ale activității artistice.

Un prim succes s-a înregistrat la participarea - în faza interjudețeană - a Festivalului național "Cântarea României" în care din cele 15 ansambluri corale "care în cea mai mare parte au rezolvat cu succes și măiestrie artistică probleme de frazare, frazare melodică dificilă, de dicție sau intonație," Corul <Emil Monția> s-a prezentat la "un înalt nivel interpretativ... datorat unei munci perseverente de perfecționare sub bagheta dirijorală verificată a lui Gheorghe Flueraș."

O interesantă și inedită manifestare cultural-artistică s-a desfășurat în Arad în ziua de 12 mai 1977 în cadrul emisiunii - spectacol (radiofonic) "Orașele prietene".

După ce emisiunea a fost "găzduită" de mai multe centre ale Europei, ea "s-a oprit" la două orașe înfrățite: Arad și Zrenjanin din Iugoslavia.

"La realizarea spectacolului și-au dat concursul Corul de cameră <Emil Monția> al Casei municipale de cultură, orchestra populară a Filarmonicii de stat, soliști vocali și instrumentali, formația de dansuri

populare a Combinatului chimic.”

Dacă am consemnat mai sus că primul succes al anului 1977 l-a constituit calificarea formației la etapa interjudețeană a Festivalului național “Cântarea României”, trebuie să spunem că la Timișoara - unde au participat formații corale din Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș -, reușita, izbânda au fost reeditate.

Prin pasiune, rafinament artistic, talent, măiestrie, neobosite eforturi, repertoriul valoros “moniștii” au realizat un înălțător și vibrant imn închinat patriei și gliei străbune.

Comentând evoluția coriștilor și impresiile asupra artei interpretative, ziarul timișorean “Drapelul Roșu” (nr.10048/17 mai 1977) sublinia:” Mergând pe linia unei exigente valorificări a calităților muzicale ale artiștilor amatori ... corurile de cameră ale caselor de cultură din ... Orăștie și Arad au demonstrat că nu există granițe între interpreții amatori și profesioniști, atunci când slujesc arta corală cu har și deplină dăruire.”

Și presa arădeană (ziarul “Flacăra Roșie” nr. 9636/17 mai 1977), a elogiat evoluția coriștilor arătând că “ei au lăsat o impresie dintre cele mai plăcute publicului și juriilor prezente aici, dovedind pasiune, dăruire și talent, îndelung șlefuite în zile de efort creator, de pregătire pentru marea confruntare interjudețeană.” De asemenea , “Corul de cameră <Emil Monția> al Casei municipale de cultură, - scria același ziar - sobra și valoroasa formație cu care arădenii s-au putut întâlni de multe ori, a confirmat cu tărie calitățile sale de înaltă artă interpretativă. Repertoriul său bogat, bine ales, bine executat, nuanțat, cu rafinament a încântat pur și simplu.”

Iată parțial programul susținut: “În grădină” - G.P. da Palestrina, “Kamadeva” - G. Dumitrescu, pe versurile poetului Mihai Eminescu, “Fata de păstor” - T. Teodorescu, “Eroii noștri” - Alex. Pașcanu, “Ev aprins” - Dan Buciu etc.

Iată-ne, din nou, pe marea scenă a Festivalului național “Cântarea României”, la faza republicană desfășurată în Capitala patriei la care “ Corul <Emil Monția> ... formație în continuă ascensiune - dovenind inepuizabilele resurse ale mișcării corale arădene - a reținut atenția prin acuratețea interpretării, prin nuanțele imprimate, în dirijarea lui Gheorghe Flueraș, statornicul conducător muzical și animator al formației. Și ca prinos al trudei lor artistice,

ca prinos al trudei închinată înălțării sufletelor semenilor lor spre plaiurile gloriei noastre naționale, spre idealurile solidarității umane spre calea de bine și înflorire a românilor din acest colț al țării, juriul național a acordat Corului <Emil Montșia> din Arad, locul II și titlul de laureat al primei ediții a Festivalului național <Cântarea României>".

A fost, evident, un succes de răsunet național generat de pasiunea, ambiția și dăruirea dirijorului și interpreților față de arta corală.

Nu dispunem de surse documentare (de altfel, nici nu am avut o astfel de intenție) cu privire la numărul formațiilor participante la acea ediție inaugurală dar știm că doar cinci au fost distinse cu titlul de "laureat". Acestea au fost: Corul "Madrigal" al Conservatorului "Ciprian Porumbescu" București, Corul "Camerata" al Sindicatului Învățământ Iași, Corul "Vox humana" al Sindicatului Învățământ Sfântu Gheorghe, jud. Covasna, Corul "Ars Nova" al Casei de cultură din Pitești, jud. Argeș și, evident, Corul "Emil Montșia" din Arad. Oare poate fi o satisfacție, o împlinire și o onoare mai mare decât aceea de a fi alături și împreună cu "Madrigalul"?! Câți coriști amatori - raportați la imensitatea numărului lor din acei ani - se pot "lăuda" că au cântat sub bagheta celebrului dirijor Marin Constantin? Desigur, puțini. Dar printre ei au fost și "montșii" noștri. Acest fapt s-a petrecut în ziua de sâmbătă, 11 iunie 1977 în cadrul grandiosului spectacol radiotelevizat de pe fostul Stadion "23 August" sub genericul "Gala laureatilor" când cele cinci renumite coruri reunite sub conducerea maestrului Marin Constantin au demonstrat că și cântecul și cântarea - printre atâtea calități și merite pe care le-a avut și le are poporul român - au fost izvoare de viață și energie. Demnă de admirație, stimă și respect, o astfel de rară performanță care nu este nimic altceva decât un moment de aleasă și intensă trăire sufletească din istoria celor trei decenii. O filă de istorie.

Dar anul 1977 nu a reprezentat numai atât: ci mult mai mult. În primul rând, dublul succes de la cea de-a XXV-a ediție a Festivalului internațional de muzică polifonică "Guido D'arezzo", Italia, 1977 care a fost apreciat ca fiind "unul dintre momentele cele mai esențiale, semnificative în perioada celor trei decenii". Afirmatia aparține maestrului Gheorghe Flueraș și ea este motivată, pe de o parte, de reputația formațiilor participante, iar pe de altă parte prin

"greutatea" pieselor muzicale obligatorii.

De asemenea, dificultatea disputei corale a fost determinată și de faptul că a fost structurată pe două faze și anume: cea eliminatorie și cea de clasificare. În ambele "etape" s-au interpretat - în mod obligatoriu - cântece impuse de organizatori. Atunci, în ziua de 26 august 1977 în sala Teatrului "Petrarca" din Arezzo, Corul "Emil Montșia" din Arad s-a clasat pe locul trei la categoria muzică polifonică și locul patru la categoria folclor, fiind "prima formație românească premiată pe scena Teatrului <Petrarca> din Arezzo", cu precizarea că la concurs au participat 29 de formații corale din 11 țări.

În cadrul fazei eliminatorii s-au interpretat: "Ecco l'aurora con l'aurata fronte" de Luca Marenzio (compoziție obligatorie) și "Bocete străbune" de Alex. Pașcanu (piesă corală la liberă alegere). "Interpretarea originală și cu o perfectă sincronizare a dus formația în finală" (90 de puncte din 100 posibile).

S-a "ridicat o barieră", s-a câștigat o "bătălie" dar nu și "războiul" care s-a numit faza finală a concursului, adică prezența a șase coruri. Au rămas "ex concurs" formații din Budapesta, Lubek (Germania), Brescia (Italia) etc.

A urmat examenul decisiv caracterizat printr-o sensibilă și senzațională interpretare, coriștii culegând astfel roadele muncii lor: un deosebit succes la public materializat prin frenetice aplauze și îndelungate ovații. Și "răspunsul" juriului a fost prompt: locul III, "la o mică diferență față de primele clasate, Corul <Monteverdi> din Hamburg (Germania) și Corul <Grex vocalis> din Oslo (Norvegia)".

Iată și piesele muzicale interpretate: "Ecce quomodo moritur justus" de Giorgio Friderico Ghedini și "I vaghi fiori" de G.P. da Palestrina.

A doua zi a urmat categoria "cântece populare". Cu suita corală "Din Bihor" de Mircea Neagu și "De pricină" de Adrian Pop, corul a promovat în faza finală, acolo interpretând "Lino-Leano" și "De doi" de N. Ursu și suita corală "Din țara Oașului" de Darius Pop iar evoluția lui "a încântat sala prin acuratețea și originalitatea în interpretare a melosului românesc."

Astfel, Corul de cameră "Emil Montșia" din Arad s-a clasat în final pe locul patru după Corul "Monteverdi" din Hamburg, Corul din

Budapesta și Corul "Grex vocalis" din Oslo.

Comentând succesele de la Arezzo, ziarul "Flacăra Roșie" (nr.9738/14 septembrie 1977) sublinia: "Corul de cameră <Emil Montșia> al Casei de cultură a municipiului Arad, sub bagheta talentatului dirijor Gheorghe Flueraș, a înscris în palmaresul său două succese de prestigiu în cadrul concursului polifonic internațional <Guido d'Arezzo> din Italia.

În cadrul acestui concurs, la care au participat 29 formații corale de cameră din 11 țări Corul de cameră <Emil Montșia> este prima formație românească premiată pe scena Teatrului <Petrarca> din Arezzo.

În cadrul fazei eliminatorii a primei categorii (coruri mixte) au fost interpretate: compoziția obligatorie "Ecco l'aurora con l'aurata fronte" de Luca Marenzio și "Bocete străbune" de Alex. Pașcanu. Interpretarea originală și cu o perfectă sincronizare a vocilor a adus formația în finală. Cu toate că trecuse mult peste miezul nopții, în sala de spectacole, încă plină de public și concurenți, au răsunat îndelung aplauze pentru execuția apropiată de ceea ce se numește perfecțiune a pieselor muzicale "Ecce quomodo moritur justus" de Giorgio Friderico Ghedini și "I vaghi fiori" de G.P. da Palestrina, clasând formația pe locul al III-lea, la o mică diferență de puncte față de primele clasate - Corul <Monteverdi> din Hamburg și Corul <Grex vocalis> din Oslo, înaintea Corului central al complexului folcloric al sindicatului din construcții Budapesta și a Corului de cameră din Lubek (R.F.G.).

După o noapte scurtă în care bucuria succesului a învins oboseala, întregul colectiv mobilizându-se - interpreți și dirijor - au făcut să răsună din nou ropotele de aplauze dezlănțuite în urma interpretării pieselor de inspirație populară: <Din Bihor> de Mircea Neagu și <De pricină> de A.Pop la categoria <cântece populare>. Finala acestei categorii în care au rămas șase coruri, după interpretarea compozițiilor <Lino-Leano> și <De doi> de N.Ursu, alături de <Suita din Oaș> de Darius Pop au încântat sala prin acuratețea și originalitatea în interpretare a melosului românesc. Corul de cameră <Emil Montșia> câștigă la această categorie premiul al IV-lea și odată cu el cel de al VII-lea important premiu - care se adaugă la salba de trofee a acestei formații ce numără numai 7 ani

de existență în mișcarea artistică de amatori din municipiul Arad, demonstrând astfel că poartă cu dragoste și pasiune ștabela elevată a mișcării muzicale corale la rang de prestigiu pe plan național și internațional."

Cuvine-se - întru lauda și realizarea artistică de excepție de la Arezzo '77 -, să consemnăm numele și prenumele "ambasadorilor" arădeni. Aceștia au fost: Barany S. Cornelia, Bedreag Felicia, Borlea Maria, Bugariu Eugenia, Ciobanu Maria, Dragoman Dorina, Dragoman Mirela, Krzyzanowsky Agneta, Kulcsar Maria, Panaiot Tatiana, Robu Ioana, Spânul Felicia, Șerban Maria, Șteuan Elena, Boar Vioara, Flueraș Victoria, Huth Oltea, Luca Lavinia, Pătrașcu Ana, Sighete Voichița, Șebu Ilona, Șofrag P. Tatiana, Baciș Ioan, Bej Savu, Budișteanu Dan, Don Petru, Gyarmaty Ștefan, Simon Cornel, Șofrag Victor, Szabo Istvan, Toader Emil, Barany Zoltan, Barbura Valeriu, Bumbu Aurel, Martin Victor, Moț Gheorghe, Olah Alexandru, Tănase Petre, Venturini Luigi, Verșigan Petru.

Referindu-se la aceeași împrejurare, revista săptămânală timișoreană "Orizont" (nr. 37/499/15 sept. 1977) consemna: "Această ediție, la care s-au înscris 29 de coruri reprezentând 11 țări, prin greutatea tehnico-interpretativă a repertoriului obligatoriu sau al celui la alegere, prin reputația de care se bucurau deja o seamă de parteneri de întrecere, a impus ștabela interpretării la înălțimea unor exigențe care ar fi putut pune în dificultate chiar și ansambluri profesioniste. Pentru Corul <Emil Montșia> aceste premii obținute ... reprezintă o împlinire demnă de toată lauda și totodată, o continuare firească a succeselor pe care le-a cunoscut de-a lungul celor șapte ani de existență, dublați de tot atâtea premii în competiții interne și internaționale."

Consemnând evoluția artistică impresionantă a artiștilor amatori arădeni ziarul italian "La Nazionale" remarca: "excelenta execuție realizată de români care au obligat juriul să le dea maximum de puncte."

Și pentru că totul a fost atât de frumos sub aspect artistic și al împlinirilor profesionale la Arezzo, corul a fost invitat în localitatea San Giovanni Valdarno, unde într-o superbă seară de sfârșit de vară (27 august 1977) corul a susținut un concert în care și-au dat "întâlnire" acordurile sonore ale muzicii preclasice, clasice, ale epocii renașterii,

cântece de inspirație folclorică și patriotice.

A fost o seară de vis. O seară a unor clipe frumoase și unice, a bucuriei și veseliei, a dragostei permanente pentru artă, a vibrării glasurilor și sufletelor într-o armonie desăvârșită și toate acestea într-o dicție aproape spre impecabil, o admirabilă disciplină de ansamblu, o bogată paletă de nuanțe dinamice, cantabilitatea și proapețimea vocilor, deplina autenticitate stilistică, membrii corului demonstrând cu prisosință ceea ce în urmă cu peste un secol și jumătate V. Alecsandri spunea despre muzică: "De-l muncește dorul (pe român - n.a.), de-l cuprinde veselia, de-l minunează vreo faptă măreață, el își cântă durerile și mulțumirile, își cântă eroii, își cântă istoria și astfel sufletul său e un izvor nesfârșit de frumoasă poezie."

La concertul din localitatea mai sus menționată s-au interpretat următoarele piese muzicale: "El grillo e un buon cantore" - J. des Pres, "Lanquir me fais" - Cl. de Seremisy, "Speme amorosa" - G. Gastoldi, "I vaghi fiori" - G.P. da Palestrina, "Ecce quomodo moritur justus" - Giorgio Friderico Ghedini, "Ecco l'aurora con l'aurata fronte" - Luca Marenzio, "Fata de păstor" - T. Teodorescu, "Țara mea" - Marin Constantin, "Lino Leano - De doi" - N. Ursu, "Mai aseară-n vremea cinii" - Emil Montșia, "Din Bihor" - Mircea Neagu, "De pricină" - Adrian Pop, "În poieniță" - Gh. Danga, "Chindia" - Alex. Pașcanu, "Sârba pe loc" - Gh. Danga.

Dar oare cum a fost posibil ca, în doar 7 ani, formația să dobândească șapte premii sau trofee? Sau; câte formații artistice de amatori se pot "afișa" cu un astfel de palmares într-o perioadă atât de limitată? Răspunsul la aceste întrebări este simplu, și el este consecința a tot ceea ce înseamnă mai presus de toate pasiune, trudnicie, vise, împliniri, emoții, aspirații, succese, teama de "adversari", inteligență și rafinament în selectarea repertoriilor, discernământ și tact în selecția coriștilor, puterea, tăria și dorința de a fi mereu "în față", întrucipate în două cuvinte: muncă și responsabilitate. Acesta este "secretul" realizărilor artistice. Numai că în "urma" acestora au fost sute și sute de ore de repetiții conduse cu aleasă eleganță și desăvârșită finețe pedagogică de maestrul Gheorghe Flueraș, care, pe lângă instruirea muzicală, a cizelat caractere umane, a imprimat coriștilor vocația, crezul artistic, perfecțiunea artistică și capacitatea, convingerea de a înțelege că arta corală presupune - atunci când ea este slujită cu credință - în

mod obligatoriu spirit de sacrificiu, exigență, disciplină, corectitudine, punctualitate etc.

Referitor la formația arădeană și la succesele de la Arezzo '77, distinsul dirijor al Corului "Madrigal" artistul emerit Dr. Marin Constantin, într-un interviu publicat în ziarul "Flacăra Roșie" din 28 octombrie 1977 a spus: "Premiul obținut de formația condusă de colegul și prietenul meu Gheorghe Flueraș este cel mai mare obținut de vreo formație camerală românească de amatori. Este o formație a cărei omogenitate poate fi dată ca exemplu multor altora, o formație care îmbină educaționalul în conceptul său interpretativ."

Despre prestigioasele rezultate obținute de la Arezzo în Revista "Flacăra" din 9 septembrie 1977 era scris: "Recent, Corul de cameră <Emil Monția> al Casei de cultură al municipiului Arad, sub bagheta talentatului și perseverentului dirijor Gheorghe Flueraș, a înscris în palmaresul său două succese de prestigiu în cadrul concursului polifonic internațional <Guido d'Arezzo> din Italia, un adevărat maraton al muzicii polifonice, la care au participat 29 de formații corale de cameră din 11 țări. Pe scena Teatrului <Petrarca> din Arezzo corul nostru a obținut în cadrul primei categorii - coruri mixte - locul al treilea, iar la categoria pieselor inspirate din muzica populară românească, locul patru, odată cu acesta formația obținând cel de al șaptelea mare premiu care se adaugă la salba sa de trofee, deși durata ei în cadrul mișcării artistice de amatori din municipiul Arad numără numai șapte ani de existență."

Dar în afara împlinirilor și realizărilor artistice menționate mai sus consemnăm și alte spectacole: concertul televizat pentru emisiunea "Antena vă aparține", concertul dedicat aniversării a trei decenii de la înființarea Cenaclului literar "Lucian Blaga"; înregistrarea la radio pentru transmisiunea în direct pe posturile centrale a unui program special dedicat municipiului Arad în cadrul emisiunii "De la 1 la 3" și altele.

Anul 1978

Acest an a fost unul al continuării afirmării și consolidării și mai aprofundate a prestigiului atât în țară cât și în străinătate.

Debutul s-a realizat în ziua de 16 ianuarie 1978 în sala Liceului

de Artă "Ion Vidu" din Timișoara, cu ocazia consfătuirii dirijorilor și instructorilor formațiilor muzicale de amatori din județele Arad, Bihor, Caraș-Severin, Hunedoara, Mehedinți și Timiș. Acțiunea s-a desfășurat în cadrul celei de a doua ediții a Festivalului național "Cântarea României" pentru ca, peste doar câteva zile (22 ianuarie), în etapa de masă, Corul "Emil Montția" să fie prezent la Satu Mare în "întrecerea" cu reprezentanții județelor Bihor, Bistrița-Năsăud, Maramureș, Satu Mare, Sălaj și Suceava.

Tot în cadrul aceleiași faze s-au mai organizat și desfășurat spectacole în orașul Ineu (Dialog pe aceeași scenă) și comuna Șofronea, județul Arad.

În articolul "Moment muzical de neuitat" publicat în ziarul "Flacăra Roșie" (nr. 9910/4 aprilie 1978) care s-a referit la concertul coral din comuna Șofronea era consemnat: "Întâmpinat cu vii aplauze, Corul <Emil Montția> a adus pe scenă frumusețea muzicii corale și a sădit în inimile spectatorilor fiorul sublim al artei muzicale. Cuvinte de laudă se cuvau interpretelor, ansamblului și dirijorului Gheorghe Flueraș care cu dăruire și cu multă pasiune au cântat pe scena unui cămin cultural dintr-o localitate cu mai puțină tradiție într-ale muzicii, fie ea și corală."

Dar anul 1978 a reprezentat, înainte de toate, marele succes la turneul de concerte întreprins între 27 august și 2 septembrie în R.F.Germania (Germania), la invitația Asociației Muzicale 1880 Sulzbach/Murr. Au fost susținute 7 spectacole în următoarele localități: Engelberg, Felbach, Heilbronn, Mitzingen, Goppingen, Stuttgart, și Sulzbach/Murr.

Subliniem faptul că fiecare spectacol - în care artiștii amatori arădeni au fost aplauzați la scenă deschisă de un public nu în mică măsură exigent - a avut două părți tematice distincte și anume: piese corale din epoca de aur a polifoniei vocale - Renașterea muzicală și "urcând în timp" până în secolul XX (Carl Orff), pentru ca în partea a doua să fie incluse în exclusivitate piese și prelucrări de muzică românească, din toate genurile, impresia specificului național - atât de unic în universalitatea muzicii - fiind reliefată de maniera elegantă și elevată a interpretării precum și de costumația populară de o rară frumusețe a zonei - Ineu - Șicula - cu care au fost îmbrăcați coriștii.

O deosebit de elogioasă apreciere la public au avut-o prelucrările de folclor muzical românesc, atât cele cantabile, cât și cele foarte ritmate, fapt care a demonstrat posibilitățile largi de exprimare, puternica personalitate a formației corale arădene.

Dar pentru o imagine mai concretă a susținerilor formulate mai sus, redăm programul acestui turneu: 27 august 1978 - Engelberg; 28 august - Felbach; 29 august - Heilbronn; 30 august - Metzingen; 31 august - Goppingen; 1 septembrie - Stuttgart; 2 septembrie - Sulzbach/Murr.

Relevant și demn de toată admirația este modul în care organizatorii turneului au întocmit un pliant - al cărui conținut scris a fost prezentat la fiecare spectacol - despre istoria municipiului Arad, repertoriul corului și relațiile culturale bilaterale. Sub titlul "Concert coral", "Corul de cameră <Emil Montșia>" era scris:

"Mult stimați spectatori!

Corul <Emil Montșia> din Arad/România este cel mai cunoscut și mai bun ansamblu al țării sale.

Acest cor a înregistrat și pe plan internațional succese foarte mari, obținând, de exemplu, printre altele, la un concurs de muzică corală de la Arezzo/Italia un însemnat loc III din 45 de coruri din toată lumea.

Format din 47 de soliști (femei și bărbați), Corul <Emil Montșia> condus de profesorul Gheorghe Flueraș convinge mai ales prin voci calde, bine formate, sonoritate corală omogenă, disciplină de prima clasă și intonație exactă în interpretare.

Repertoriul acestui cor este aproape inepuizabil; cuprinde în prima parte, între altele, lucrări de Mozart, Orff, Monteverdi și Palestrina, pentru ca apoi în partea a doua să își demonstreze măiestria cu cântece populare românești.

Stimați spectatori, în această seară a concertului Corului <Emil Montșia> vă oferim câteva ore frumoase și plăcute.

Vă mulțumim pentru participare!

În acest vechi oraș (n.a. Arad) demn de toată onoarea, cu nivel cultural foarte ridicat și cu locuitori foarte încântați de arta plastică și muzică s-a născut Corul <Emil Montșia>.

Cu prilejul unui turneu al Filarmonicii de Stat Arad în Republica Federală Germania în toamna anului 1976, ca urmare a unor

evenimente fericite, au fost stabilite primele contacte cu muzicieni din Arad.

Aceste contacte au fost perpetuate fără întrerupere de către noi și au condus după câțva timp de corespondență, în urma unei invitații lansate de Corul <Emil Monția>, de a concerta în orașul și județul Arad, la un prim moment culminant al relațiilor bilaterale de prietenie.

Noi, Asociația muzicală 1880 Sulzbach/Murr vă prezentăm, stimați spectatori, acest cor cu ocazia turneului său de concerte în regiunea Stuttgart, venit ca răspuns la vizita noastră. Dar faptul că s-a ajuns până aici și că totul a fost posibil, îl datorăm în primul rând domnului profesor Berzovan, președintele Consiliului de cultură Arad și domnului profesor Crișan în calitate de coinițiator al tuturor contactelor dintre noi.

Ne dorim foarte mult ca și pe viitor să avem posibilitatea să întreținem și să dezvoltăm aceste relații.

Asociația muzicală 1880 Sulzbach/Murr."

Revista de cultură și educație "Poporul și cultura" nr.10/1978 (editată la noi în țară în limba germană) a comentat în articolul intitulat "Prestație corală de excepție" modul cum presa din orașele vizitate și revistele de specialitate au inserat în paginile lor cronici entuziaste adresate Corului "Emil Monția", astfel că nu ne rămâne decât să-l prezentăm: "De curând corul de cameră al orașului de pe Mureș și-a dovedit superlativitatea cu ocazia unui turneu în R.F.G. întreprins ca răspuns la cel de anul trecut al Cercului de muzică 1880 din Sulzbach/Murr în România. Ansamblul coral arădean a concertat sub bagheta profesorului Gheorghe Flueraș în 7 localități din apropierea Stuttgartului. Imediat după întoarcerea la Arad i-am făcut o vizită renumitului dirijor. Ne-a pus la dispoziție caiete - program și păreri din presă legate de aparițiile noastre pe scenă. În cele ce urmează prezentăm câteva fragmente din caietul program. Corul de cameră <Emil Monția> este unul din cele mai cunoscute și mai bune ansambluri corale din țara sa, care, pe plan internațional a obținut deja succese foarte mari. Grupul condus de profesorul Gheorghe Flueraș impresionează mai ales prin voci calde, bine formate, sunet coral omogen, disciplină de primă clasă și intonare exactă în expunerea corală. Ziarul regional <Backnauer Kreiszeitung> relatează în numărul său din 31 august despre sosirea muzicienilor

și despre primirea călduroasă la primărie. Despre primul concert din 27 august de la Engelberg aflăm că <în fața unui public numeros corul a reușit să-și demonstreze întreaga forță corală și, sub conducerea profesorului Gheorghe Flueraș, să entuziasmeze și să cucerească publicul. Abia după trei bisări publicul recunoscător a fost de acord să lase corul să coboare de pe scenă (...)>. Prestația arădenilor a fost evidențiată și în publicația <Sulzacher Nachrichteu> din 1 septembrie de critică laudativă. S-au înregistrat aceleași aplauze și la sala Schwabenland (Fellbach), la sala Armoniei (Heilbronn), la casa orășenească Metzingen, la casa orășenească Goppingen, la Casa cântecului Stuttgart precum și la Casa festivă Sulzbach/Murr unde s-a ținut concertul de adio. De cele șapte apariții în tot atâtea localități s-au bucurat peste 3000 de melomani."

Sub genericul "Îți rostesc numele, Românie", Studioul de radioteleviziune Timișoara a organizat în ziua de 20 noiembrie 1978 în Sala "Studio" a Teatrului de stat din Arad o seară de poezie și muzică în regia artistică a lui Victor Tudor Popa.

Recitând versuri din creația unor poeți ca: Lucian Avramescu, Florin Costinescu, Adrian Păunescu, Eugen Frunză și alții, actorii arădeni "susținuți prin vocile cunoscutului Cor de cameră <Emil Montția> al Casei de cultură din municipiul nostru (dirjor Gheorghe Flueraș), a reușit să imprime spectacolului nota desfătării spirituale și pe aceea a trăirii artistice de ținută."

S-au interpretat piese corale ale compozitorilor: Dumitru D. Botez, Gheorghe Dumitrescu, Alexandru Flechtenmacher, Mircea Neagu, Ciprian Porumbescu și alții.

Consemnăm totodată, că seara de poezie și muzică s-a bucurat de prezența a doi reputați actori bucureșteni de teatru și cinema: Margareta Pogonat și Silviu Stănculescu.

Indiscutabil, a fost o seară a cuvântului și a muzicii în care "cuvântul și tonul - așa cum spunea în urmă cu aproape șapte decenii George Enescu - au mers mână în mână, adesea contopindu-se, completându-se" și aceasta pentru că "cuvântul aruncă lumină vie asupra sentimentelor, descriindu-le, precizându-le în chip clasic. Grație cuvântului, gândirea se poate formula. Muzica, revărsându-se în adâncimile sufletului, pătrunde, misterioasă, în cele mai tăcute taine ale simțirii. Din îmbinarea cuvântului și a muzicii s-au născut și se vor naște opere divine, nemuritoare."

... Reșița, 16 decembrie 1978.

În cadrul participării la Festivalul național "Cântarea României" - faza interjudețeană - Corul "Emil Montșia" a câștigat marele trofeu al Concursului "Cetatea de foc". Această distincție a reprezentat cel de al 8-lea succes (dintre care patru internaționale, la Gorizia și Arezzo în Italia) și patru naționale printre care și titlul de laureat (locul II pe țară) la prima ediție a Festivalului național "Cântarea României" (1977).

Cucerirea trofeului de la Reșița și semnificația lui a fost cu atât mai importantă cu cât la concurs au participat formații corale de renume în mișcarea artistică amatoare națională corală dintre care exemplificăm: Corul mixt la uzinelor din Reșița, Grupul coral feminin "Doina Prahovei" din Ploiești, Corul mixt al Regionalei CFR București, Asociația corală "Brănișteana" din Brănești, județul Ilfov etc., alături de alte 16 coruri din diferite județe ale țării.

Într-un interviu al maestrului Gheorghe Flueraș, publicat în ziarul "Flacăra Roșie" din 24 decembrie 1978 și dedicat evocării realizării artistice de la Reșița, acesta a spus: "Succesul ... s-a datorat în primul rând calităților artistice și interpretative ale membrilor formației, care prin participări regulate la repetiții, printr-o muncă asiduă, entuziastă, și-au însușit un repertoriu bogat și variat, din care nu au lipsit cântecele patriotice... Regulamentul concursului a solicitat, totodată, și alte genuri de cântece, cum sunt cele aparținând literaturii muzicale clasice românești și universale, dar și contemporane."

La acel festival, printre alte cântece s-au interpretat: "Țara mea" - M. Constantin; "Stelele-n cer" - Paul Constantinescu; "Io mi son giovinetta" - Claudio Monteverdi; "Lino-Leano" și "De doi" - N. Ursu, "toate cucerind vii aplauze din partea numerosului public prezent în sala de spectacol."

Iată, așadar, că după ce au fost autentici mesageri ai artei interpretative românești în unele țări de pe bătrânul continent european ca: Italia, Austria, Germania, Ungaria, "unde cronicarii muzicali i-au situat printre formațiile artistice de frunte ale Europei, cei 40 de artiști amatori ai Casei municipale de cultură din Arad - al căror repertoriu se ridică în prezent la peste 100 de cântece - au reconfirmat măiestria lor artistică".

Anul 1979

23 ianuarie 1979. În acea zi în sala Teatrului de stat din Arad s-a organizat și desfășurat o adunare festivă dedicată împlinirii a 120 de ani de la Unirea Principatelor Române. Corul "Emil Montșia" și cu cel al Filarmonicii de stat au interpretat melodii patriotice și specifice evenimentului istoric, actori de la Teatrul de stat, elevi, veterani de război au recitat versuri, formații de muzică ușoară și populară și-au dat concursul, astfel că întregul spectacol a constituit o reușită evocare a luptei de veacuri a poporului român pentru unitate, integritate teritorială și independență națională.

O preocupare permanentă a formației corale a constituit-o - așa cum am mai menționat - participarea la Festivalul național "Cântarea României".

În faza județeană a ediției din februarie 1979 concursul s-a desfășurat în orașul Lipova, județul Arad.

Iată cum a fost consemnat acest eveniment cultural - artistic în ziarul arădean "Flacăra Roșie" (nr. 10177/13 februarie 1979): "Revelația acestei manifestări a constituit-o programul susținut de Corul <Emil Montșia> al Casei municipale de cultură din Arad, dirijat de profesorul Gheorghe Flueraș. Formația arădeană, de acum bine cunoscută în județ, în țară și chiar și peste hotare, a prezentat iubitorilor acestui gen de muzică un repertoriu variat, deosebit de pretențios, de înaltă ținută interpretativă. Perfecțiunea dicției, a intonației, mișcarea ritmică pe măsura greutății partiturilor, completate de o remarcabilă nuanțare și multă finețe în interpretare, au caracterizat piesele din repertoriu dintre care amintim: <Io mi son giovinetta> - Claudio Monteverdi, <Lilioara> - Vinicius Grefiens, <Divertisment folcloric> - Cornelia Tăutu "etc.

Am scris despre turee, festivaluri, concursuri etc., dar despre oameni? Cine au fost cei care timp de trei decenii au slujit cu devotament și pasiune "adevărata limbă universală"? Cine sunt cei prin care vraja muzicii au reușit "să facă din rău bine, iar răului să îi provoace bine"? Cine au fost și sunt "aceste instrumente vocale" delicate și expresive care au "dat viață" muzicii? Nu merită ei oare ca numele lor - fie chiar și dacă i-am mai menționat - să fie dat publicității?

Răspunsul la aceste întrebări a fost formulat în Revista "Flacăra" nr. 1240/15 martie 1979. Iată identitatea unora dintre aceștia: "Maria Ciobanu (o coincidență de nume care nu o impresionează, cu o celebră cântăreață de muzică populară) e telegrafistă la Direcția județeană PTTC Arad, Maria Kulcsar e macaragistă la IVA, Felicia Spânul e pur și simplu mama a trei copii, Tatiana Panaioț Șofrag e desenatoare tehnică la Institutul de proiectări județean Arad, Victor Șofrag, soțul ei, este tehnician constructor la ICSHI Arad și face parte din formație de când era elev, Alexandru Olah e profesor de matematică în comuna Șofronea, Gheorghe Moț e electrician la Uzina electrică, Petru Don e tehnician la IVA, Dan Budișteanu e electromecanic la Secția nr.2 CFR Arad etc.

Dirijorul corului e un bărbat modest, sub ochelari în ramă de aur, ușor timid, ușor jenat că l-am deranjat, ușor stângaci și dezechilibrat ca un om trezit dintr-o dată la realitatea brutală a zgomotelor din universul savant al armoniilor interioare: Gheorghe Flueraș, în viața de toate zilele, fagotist la Orchestra simfonică a Filarmonicii din Arad."

În zilele de 14-15 aprilie 1979 s-a desfășurat la Oradea etapa interjudețeană a Festivalului național "Cântarea României", ediția a II-a, la care au participat reprezentanți ai județelor Arad, Bihor și Satu Mare.

Confirmând poziția de "lider" - determinată de tenacitatea și calitatea instructivă, de valoarea repertoriului și a realizărilor artistice, convingătoare, emoționante a lucrărilor interpretate - Corul de cameră "Emil Monția" a cucerit locul întâi iar Revista de cultură "Familia" nr. 4/164/aprilie 1979 consemna "un cald salut de apreciere și toată stima animatorilor mișcării artistice de amatori printre care și profesorul Gheorghe Flueraș".

... 16 - 20 mai 1979, ediția a XII-a a Concursului internațional de muzică corală "Varna 1979" - Bulgaria. Emoții. Emoții și speranțe. Emoții deoarece concurenții erau nu numai din Europa ci și din Asia și America. Speranțe. Speranțe pentru că interpreții erau "stăpâni pe meșerie", instruirea făcându-se sub auspiciile - intrate de mult în tradiție - unei vădite exigențe, privirea și gestică maestrului Gheorghe Flueraș primind "răspunsuri" cu precizie de metronom și la intensitatea solicitată.

În legătură cu performanța artistică realizată la Concursul internațional de la Varna în articolul "Un succes artistic de prestigiu" publicat în ziarul "Flacăra Roșie" nr. 10268/31 mai 1979 se menționa: "Corul nostru <Emil Montșia> deschide întrecerea celei de a treia zi. Ca un <vrăjitor> dirijorul Gheorghe Flueraș conduce vocile pe notele melodiei cu o siguranță ce dă încredere. S-a cântat <Razmisa>, piesă obligatorie din repertoriul bulgar. Aplauzele furtunoase ale gazdelor, garanția unei interpretări valoroase, dau încredere. <Vesola>, a doua piesă obligatorie, curge cu consistență și precizie, participarea afectivă și aplauzele subliniază calitatea execuției. Urmează piesele românești și încrederea sporește. <Bocete străbune>, de Al. Pașcanu, piesă modernă de mare dificultate, cu inflexiuni de plânset și strigăt, de durere și resemnare, hipnotizează sala care ascultă surprinsă. Apoi, ropote de aplauze. Un scurt respiro, un joc de armonie plin de culoare, de siguranță ritmică pe <Io mi son giovinetta> a lui Claudio Monteverdi. Începe ultimul asalt: <Divertisment folcloric> de Cornelia Tăutu, ritm sacadat, în contratimp, de dans și strigătură populară, armonizare pretențioasă și plină de subtilități, dialogul percutant al vocilor, asigură un net succes de public. La numeroasele aplauze se adaugă și cele ale juriului. A mai rămas emoția comunicării rezultatului final. Secția coruri de cameră: premiul I - Corul bărbătesc <Liubomir Tătcov> - Bulgaria; premiul II - Corul mixt al Casei de cultură Arad, România, apoi, în ordine, Corul Universității din Helsinki, Finlanda, Corul Limington, Canada, Corul mixt din Ankara, Turcia, Corul feminin din Atena, Grecia."

Despre aceeași împrejurare în Revista "Familia" nr. 6/166/ iunie 1979 se arată că piesele corale prezentate "toate lucrări de mare dificultate, foarte bine primite de juriu și de numerosul public, datorită excelentei interpretări".

Și iată-ne "mergând prin timp" am ajuns - în miez de vară a anului 1979 - la faza republicană a Festivalului național "Cântarea României" (ediția a II-a) desfășurată în centrul Transilvaniei: Târgu Mureș.

În sala "Studio" a Institutului de teatru din localitate, Corul "Emil Montșia" deține "a mai multor premii naționale și internaționale, dirijat de Gheorghe Flueraș... s-a bucurat de aprecieri deosebite atât

din partea juriului, cât și din partea presei". Consecința acestor aprecieri a fost materializată prin acordarea premiului întâi și al doilea titlu de laureat al ediției a II-a.

Au sosit din nou ... clipele adevărului ... clipe ale bucuriei și satisfacției, ale adevărului ce adunate fac laolaltă timpul îndelungat și obositor al repetițiilor, pasiunea oamenilor pentru artă și frumosul artistic, împlinirea lor prin muzică, dăruindu-se înaltului ideal al artei corale.

Așadar, încă un succes, încă o performanță artistică reprezentativă pentru această "familie, în care pe lângă mult talent, predomină armonia, optimismul, umorul, iar efortul și oboseala repetițiilor sunt compensate cu plăcerea de a fi împreună și de satisfacția lucrului bine făcut".

Dar despre maestrul Gheorghe Flueraș? "Cuvintele sunt prea sărace în comparație cu munca, devotamentul și dragostea domniei sale pentru acest cor. Pe scurt: un artist și opera sa. Plecăciune maestre!" Plecăciune magistre!

Afirmarea artei românești în circuitul vieții artistice internaționale prin cucerirea a prestigioase trofee și distincții, elogiile cronicarilor de presă și a sufragiilor juriilor - cu referire specială la cea corală în competițiile anului 1979 - a fost reliefată de Revista "Îndrumătorul cultural" nr. 12/1979 în sensul că mișcarea noastră corală s-a remarcat prin bogăția, varietatea și frumusețea creației muzicii corale românești, clasice și contemporane, cât și prin înaltul nivel al interpretării corale universale incluse în repertorii, prin măiestria dirijorilor lor.

Astfel, "cunoscuta și apreciată formație corală <Emil Montșia> a Casei de cultură din Arad și-a îmbogățit panoplia distincțiilor cu premiul II obținut la concursul internațional de la Varna - Republica Populară Bulgaria."

Dar anul 1979 în sezonul estival (15 - 25 august) a mai însemnat participarea formației - pentru prima dată - la Festivalul "Zilele muzicii românești pe litoral". Este inutil să mai spunem - dar paradoxal, totuși susținem - că la această gală a muzicii românești desfășurată la Constanța și Mamaia au fost invitați "cei mai buni dintre cei buni". Iată-i: Corul de femei "Cantilena" - Ploiești, Corul "Camerata" - Baraolt, județul Covasna, Corul "Albatrosul" - Mangalia, Corul "Vox maris" -

Constanța și Corul Regionalei CFR Iași. Așadar, doar șase astfel de formații din întreaga țară au susținut - la un nivel calitativ elevat - spectacole pe litoralul românesc în vara anului 1979 și printre acestea a fost și Corul "Emil Montșia". Este, și aceasta, fără îndoială, o performanță demnă de a fi remarcată.

În sala Teatrului dramatic din Constanța "cunoscuta formație corală <Emil Montșia> a Casei municipale de cultură din Arad a susținut două concerte, care s-au bucurat de un frumos și binemeritat succes de public."

Abordând evoluția formațiilor corale la "Zilele muzicii românești pe litoral", ediția 1979, săptămânalul "Contemporanul" nr. 35/1712/31 august menționa: "Domeniul cameral, de pildă, a fost ilustrat de: ... Corul de cameră <Emil Montșia> din Arad, condus de Gheorghe Flueraș cu priceperea și pasiunea capabile să valorifice pe deplin calitățile unui ansamblu sensibil și receptiv la piesele de mare finețe dar și de mare dificultate scrise de compozitorii generației tinere - Cornelia Tăutu, Dan Buciu, Adrian Pop."

Tot ca un frumos succes se înscrie și participarea formației la Festivalul culturii și educației hunedorene "Sarmis '79" la care interpretând - printre alte melodii - cântecele "Țara mea", "La casa de peste drum", "De pricină", "Divertisment folcloric", "apreciatul cor de cameră a fost răsplătit cu îndelungi aplauze de către publicul spectator și specialiștii prezenți în sala de concert."

Juriul concursului a acordat, în final, corului și dirijorului arădean plachete și diplome ale Festivalului "Sarmis '79".

Toamna anului 1979, mai exact spus, perioada 6-13 noiembrie a reprezentat cel mai lung și îndepărtat turneu din întreaga existență de trei decenii a corului: Franța.

În cadrul schimburilor culturale între orașele Arad și Reze, Serviciul municipal de cultură și relații externe a invitat Corul de cameră "Emil Montșia" pentru a participa la un turneu de concerte în regiunea orașului Nantes, situat în partea vestică a Franței.

S-a concertat în localitățile: 6 noiembrie - Saint Herblain; 7 noiembrie - La Montagne, Sant Jean Boiseau; 8 noiembrie - Vallet; 9 noiembrie - Reze; 10 noiembrie - Coveron; 11 noiembrie - Carquefon; 12 noiembrie - Nantes; 13 noiembrie - Saint-Nazaire.

Deplasarea coriștilor s-a efectuat cu trenul și s-a plecat din

Arad în ziua de vineri, 2 noiembrie 1979, ora 4,38 pe traseul: Budapesta, Linz, Salzburg (Austria), Munchen, Stuttgart, Karlsruhe, Kiel (R.F.Germania), Strasbourg, Paris (Franța) care a însumat 1924 de km. Cifra este exactă pentru că ea a fost extrasă din "Mersul trenurilor de călători" editat de Societatea Națională de Transport Feroviar de Călători, 28 mai 2000 - 9 iunie 2001.

Iată cum povestește colegul și prietenul meu Dan Budișteanu - într-un jurnal de călătorie intitulat "Turneul cu Corul <Emil Montția>" - ruta parcursă.

"Plecarea din Arad în 2 noiembrie 1979 ora 4,38, sosirea la Budapesta ora 9,00 iar la Viena ora 13,25, stație în care schimbăm trenul și plecăm spre Franța cu o altă garnitură la orele 15,00. Călătorim într-una toată ziua și toată noaptea, suntem șase colegi în compartiment, reușim să dormim câte puțin, întinzându-ne pe canapele. Atmosfera era foarte plăcută în tot vagonul, cu compartimentele ocupate de noi. S-a mâncat foarte des, s-a mai băut din resursele proprii ale fiecăruia și s-a dormit (fiecare după puteri).

Trecem pe rând pe la punctele de frontieră, după ce înainte am văzut gările și orașele iluminate splendid, Munchen, Salzburg, Stuttgart, Kiel, ca apoi să intrăm în Franța pe la Strasbourg în jurul orei 2,00. Mai dormim puțin, iar în jurul orei 6,45 sosim în Paris-Est în 3 noiembrie."

Deplasarea de la stația Paris-Est la cea din Montparnas s-a făcut cu autocarul, colegul consemnând: "Ajungem la Montparnas trecând prin centrul Parisului, admirând cu toată ființa, celebrele monumente istorice și clădiri despre care știam numai din cărți, pliante, filme și TV. E ceva impresionant să vezi asemenea lucruri pe care în mod precis, nu tot muritorul are fericita ocazie de a le vedea ; de exemplu: obeliscul egiptean, Grădina Touillieri, Muzeul Luvru, de o mărime impresionantă, Turnul Eiffel, văzut de la distanță impresionează în mod cu totul deosebit, fiind sâmbăta, zi de repaus și ora matinală 7,00 - 7,15 orașul era fără pietoni, circulația la acea oră a mașinilor foarte redusă. Ajungem la gara Montparnas unde avem de așteptat aproape două ore până la plecarea spre Nantes."

În așteptarea plecării spre Nantes, gândindu-se la familie și la cei dragi din țară și intenționând să cumpere și să expedieze o

vedere, văzându-i prețul (1 franc, inclusiv încă alții 3 pentru timbru) autorul însemnărilor dezolat consemnează: "Cred că acasă ai mei vor aștepta în zadar, că deocamdată nu le pot expedia cu tot regretul meu, ilustrate." Iată o stare de spirit din atâtea altele într-o astfel de deplasare.

"În fine urcăm în trenul rapid <Săgeata albastră> spre Nantes, distanța aproximativ 400 km. Trenul pleacă la ora 11,10 și ajunge la Nantes la ora 14,20, viteza este extraordinară în jurul a 180 km/h, trenul de un confort desăvârșit, interior stil avion, geamurile nu se pot deschide, ușile blocate automat din momentul pornirii, fotoliul comod cu măsuță.

Ajungem la Nantes la ora 14,20 unde suntem așteptați de membri ai Asociației muzicale din Reze."

Dacă am consemnat câteva din gândurile unui participant urmând să mai "trecem în revistă" și alte impresii ale acestuia, considerăm să facem cunoscut și modul în care presa franceză a vremii a informat cititorii cu privire la turneul Corului "Emil Monția".

Sub titlul "Corul românesc de cameră <Emil Monția> la biserica Sfântul Paul" în ziarul "Le Journal Du Grand Nantes" se arată: "În cadrul schimburilor (culturale n.a.) între orașul Arad din România și orașul Reze, Serviciul municipal de cultură primește Corul de cameră <Emil Monția> unul din cele mai bune din România.

În acest an, (n.a. 1979) timp de patru zile, de la 16 la 20 mai, la Varna (Bulgaria) Corul <Emil Monția> a participat la al XII-lea concurs internațional de muzică corală.

Au luat parte la acest concurs 26 coruri din Europa, Asia, America și s-a atribuit Corului <Emil Monția>, dirijat de profesorul Gheorghe Flueraș premiul secund, acest premiu reprezintă o performanță de ridicată valoare, pentru cei care cunosc dificultatea și pretențiile ridicate ale concursului bulgar.

Pe 21 iulie ultim, acest cor a obținut la fel cel mai important premiu pe plan național: este vorba de premiul I la Festivalul <Cântarea României>.

Repertoriul corului include toate genurile de muzică corală, mai ales piese și aranjamente muzicale din folclorul românesc, ceea ce dă personalitate acestui cor.

Această corală va concerta vineri 9, la ora 20,30 la biserica

Sfântul Paul. Prețul locurilor 15 franci și 10 franci pentru membri asociați și copii.

Informații și rețineri: Serviciul municipal de cultură, Boulevardul Eliberării, 70 la Reze, Telefon 75.54.95."

Iată și alte titluri și conținutul unor articole.

"Muzica românească în această seară la Teatrul municipal".

"Corala românească <Emil Montția> va concerta în această seară începând cu orele 21,00 la Teatrul municipal, fosta sală Jeanne-d'Arc. În program: piese corale și interpretări folclorice românești. Prețul locurilor: intrarea liberă până la 16 ani, 10 franci pentru adulți."

"Corala românească <Emil Montția> în această seară în sala La Bernadiere."

"Corala românească <Emil Montția> un ansamblu de 42 interpreți bucurându-se de o reputație internațională, va concerta în această seară la ora 20,45 la Centrul socio-cultural La Bernadiere, strada Dijon.

Publicul va putea aprecia întregul repertoriu de muzică românească (modernă și clasică) și muzică folclorică, repertoriu care include și autori francezi clasici și contemporani. Inițiativa acestei seri revine Casei școlilor și Serviciului municipal al tineretului. Prețul biletelor: 15 franci pentru adulți, 5 franci pentru cei de la 6-16 ani."

"Concert al coralei românești".

"Duminică 11 noiembrie, corala <Emil Montția> va da un concert la biserica Saint-Pierre la 20,30 (localitatea Carquefon, n.a.). Intrarea este gratuită. Sunteți invitați să audiați acest cor românesc al cărui renume european nu mai lasă nimic de adăugat."

Vorbind despre însemnările lui Dan Budișteanu - asupra cărora încă vom mai reveni -, despre aprecierile presei franceze în relatarea evenimentelor cultural - artistice, considerăm că este absolut necesar să abordăm repertoriul prezentat și câteva date biografice ale compozitorilor ale căror compoziții au fost interpretate și semnificația, frumusețea și mesajul acestora (a compozițiilor).

Iată numele compozitorilor și titlurile cântecelor lor:

Giovanni Gabrieli (1557-1612) - Viva la musica - Trăiască muzica.

Nepot și discipol al lui Andrea Gabrieli, Giovanni a fost organist la biserica San Marco din Veneția. Faima i s-a datorat nașterii

cântecului instrumental, formă mutată a cântecului vocal.

Giovanni Gabrieli a folosit pentru prima dată, spre anul 1584, orchestra compusă din tromboane, viole, cornete (cornuri) împărțită în două grupe pe care le-a făcut să alterneze în răspunsuri muzicale și, mai apoi, să se unifice în niște aranjamente foarte variate.

"Viva la musica" este o piesă corală în care Giovanni Gabrieli folosește alternanța a două grupe vocale.

George Pascu (1912) - Cântece franceze.

Muzicolog, conducător de orchestră și compozitor român, George Pascu a avut o bogată activitate în marile centre universitare românești. În afară de studii de muzicologie, a compus muzică simfonică, de teatru și corală.

Cântecurile franceze (tamburin, memet, gavotă - vechi dans francez de origine populară, devenit în secolul XVII dans de curte - și museta) pe texte românești, sunt melodii de dans de origine franceză, transpuse cu mână de maestru de George Pascu.

Claude de Sermisy (1490-1562) - Mă faci să tânjesc.

Compozitor francez, este discipol al școlii lui Janequin.

Spre sfârșitul domniei lui Louis XII, deținea postul de cantor al capelei regale și, mai apoi, pe cel de maestru al corului.

Cântecurile lui Sermisy se plasează printre cele mai bune creații ale școlii pariziene de muzică din secolul XVI.

Cântecul coral pe patru voci "Languir me fais" ("Mă faci să tânjesc", poezie de Clement Marot, 1496-1544) subjugă de la început auditorul mulțumită adâncimii sentimentelor exprimate prin mijloace simple dar de mare bogăție în căldură și tandrețe.

Clement Janequin (1480-1558)

Se cunosc destul de puține date despre viața și activitatea acestui compozitor, reprezentant de mare valoare al polifoniei vocale franceze. Născut la Chaetellerault spre anul 1480, a intrat în serviciul cardinalului de Lorena, după care a devenit cântăreț și compozitor la curtea lui Francois I, regele Franței, a cărui glorie a fost de mai multe ori imortalizată de compozițiile sale.

Din bogata sa creație, am ales cântecul de dragoste "La jocul drăguț" care cuprinde numeroase și pricepute treceri a melodiei zburdalnice de la o voce la alta păstrând astfel viu felul tradițional al polifoniei imitative.

Passereau (sec. al XVI-lea) - *E frumos și bun.*

Istoria secolului al XVI-lea nu este prea bogată cu date asupra acestui compozitor. Nu i se cunoaște decât prenumele.

Maestru de capelă al ducelui d'Angouleme (1509), viitorul rege Francois I al Franței (1515-1547) și dascăl la biserica Notre Dame de Cambrai între 1525 și 1530, Passereau a rămas în istoria muzicii ca un remarcabil compozitor de cântece și de motete. Multe din compozițiile sale au apărut alături cu cele ale lui Clement Janequin.

Piesa "E frumos și bun", interpretată de corul nostru, este un cântec coral de factură populară după moda dorică și se distinge prin forma sa care anunță rondoul baroc.

John Bennet (1570?-1610?) - *Plângeți, ochii mei.*

După documentele de epocă, s-a putut stabili precis doar perioada în care și-a publicat operele sale, de la 1599 la 1614.

Ca autor de madrigale, fără a putea fi comparat cu alți compozitori ai perioadei elisabetane ca: Wilbey, Morley sau Weelkes, John Bennet este mai mult un miniaturist plin de sensibilitate, mulțumită căreia unele din lucrările sale au supraviețuit până în zilele noastre.

Madrigalul "Plângeți, ochii mei" introdus în program are un pronunțat caracter elegiac. Este un cântec trist de dragoste, construit după tipul motetelor polifonice care au avut mulți imitatori.

Giovanni Pierluigi da Palestrina (1525-1594 - *Grațioase flori.*

Născut la Palestrina, Giovanni Pierluigi a fost unul dintre cei mai mari maeștri ai muzicii polifonice. Au rămas de la el 93 mese (mesa papei Marcel), motete, imnuri și madrigaluri.

Cu "Grațioase flori" ne situăm în plină epocă a madrigalului. Conceput într-un perfect echilibru între stilul armonic și cel polifonic, acest mic poem vocal ne încântă inima și ne seduce prin sinceritate și lirismul său.

Giorgio Federico Ghedini (1892-1965) - *Iată cum moare cel drept.*

Format din trei părți din care a doua este un interludiu al corului femeilor și a treia o reluare a primei idei muzicale, "Și a fost în pace amintirea sa", piesa a făcut parte din repertoriul de exigență la cel de al XXV-lea concurs coral internațional Arezzo '77.

Guillame Costeley (1531-1606) - *Micuțo, să mergem să vedem dacă trandafirul...*

Remarcabil compozitor și organist francez, Guillame Costeley a urmat exemplul lui Janequin, dar nu s-a mulțumit doar să îl imite. A adus inovații care au îmbogățit mijloacele de expresie ale limbajului muzical. În creațiile sale compuse pe textele unor poeți contemporani, Guillame Costeley a introdus cromatismul, abandonând severele reguli ale diatonismului.

"Micuțo, să mergem să vedem dacă trandafirul..." este poate cel mai reușit cântec al lui Guillame Costeley. Acolo alternează succesiv stilul contrapunctic cu stilul armonic în vederea creării de imagini contrastante.

Guillame Costeley prin această creație muzicală a făcut și mai prețioasă această capodoperă a celebrului poet al pleiadei care a fost Pierre de Ronsard.

Claudio Monteverdi (1567-1643) - *Eu sunt tinerică*.

Un alt reprezentant al Renașterii muzicale Claudio Monteverdi rămâne în istoria muzicii mai ales ca unul dintre creatorii operei italiene și ca unul dintre cei mai mari reprezentanți ai muzicii dramatice universale care a revoluționat limbajul muzical.

"Eu sunt tinerică" este un madrigal având un caracter dansant și umoristic (de veselie).

Krassimir Kiourktchieski - *Meditații*.

Krassimir Kiourktchieski este compozitor bulgar contemporan a cărui piesă a făcut parte din repertoriul de exigență la a XII-a ediție a Concursului coral internațional "Varna '79".

Piesa cântată în limba bulgară (versuri de Peutcho Slaveikov) a constituit pentru formațiile participante una de selecție din cauza multor dificultăți melodice interpretative. Interpretând acest cântec la nivelul posibilităților sale, corul din Arad a primit din partea juriului internațional premiul II și medalia de argint.

Carl Orff - Câteva fragmente din "Carmina Burana" și din "Catulli Carmina".

În muzica secolului al XX-lea Carl Orff ține de un tip de compozitor care și-a dedicat interesul său creator unui singur gen: teatrului muzical.

Compozitor german foarte cultivat a fost influențat în creația sa, apropiată poate de cea a lui Stravinski, de către Bertolt Brecht

cu ideea sa de teatru epic.

"Carmina Burana" este o suită de cântece profane pentru voci soliste, cor cu acompaniament de orchestră și reprezentație pe scenă. Cântecele latine, germane și franceze, moralizatoare și satirice, au primit, prin mijloace simple, un nou aspect melodic, armonic și ritmic, făcând din "Carmina Burana" una din operele cele mai gustate de public în lumea întreagă.

Corul a interpretat în acel turneu (n.a. Concursul internațional de la Varna, Bulgaria, 1979) "Primăvara se apropie" și "Iată drăguța primăvară"... "Cântecele lui Catullus" este o cantată scenică inspirată de versurile poetului roman. "Te urăsc și te iubesc" exprimă dragostea lui Catullus pentru Lesbia și suferințele provocate de trădarea acesteia.

Marin Constantin (1925) - Țara mea.

Publicul francez cunoaște acest nume datorită numeroaselor turnee de concerte întreprinse de Corul de cameră "Madrigal" din București, condus de Marin Constantin.

Alături de bogata sa activitate desfășurată cu corul, compune la fel și muzică corală.

În acest cântec, după o scurtă introducere în cursul căreia vocile masculine intonează un semnal specific vechiului instrument popular - tulnicul - corul femeilor continuă cu o melodie năvalnică cântând frumusețea Țării românești. Cântecul se termină tot printr-un semnal de tulnic care se pierde în depărtare ca un ecou.

Liviu Glodeanu (1938-1978) - Leu și tânăr.

Tudor Jarda (1922) - La casa de peste drum.

Adrian Pop (1951) - De pricină.

Lucrările menționate mai sus ale compozitorilor români au fost astfel grupate pentru că ele aparțin folclorului și obiceiurilor de iarnă, moștenite de la strămoșii poporului român.

Aceste obiceiuri profane încep de la veghe sau în seara de Moș Crăciun și durează până la Botezul Domnului.

Cea mai importantă parte a acestor obiceiuri este colindatul.

Se înțelege prin acest termen obiceiul bine cunoscut prin care colindătorii - o grupă de cântăreți - merg de la o casă la alta, cântă sub ferestre sau chiar în interiorul casei, după un ceremonial variabil niște vechi cântece de urare numite colinde. Aceste cântece sunt interpretate, după zone, de către adolescenți, tineri, fete, oameni

adulți sau de grupe mixte. Tobele acompaniază adesea cântecele de Crăciun. Ritmul riguros, ca și desfășurarea dinamică, mereu puternică în care sunt executate colindele, produc, după cum a remarcat Bela Bartok, o impresie mai repede "sălbatică și războinică" decât "pioasă și religioasă". Colindele sunt cântate în scopul prezentării urării și laudelor, sub o formă alegorică, la casele la care se cântă. De aici provine specializarea lor după zonă în colinde pentru tineri, pentru tinere, pentru o familie de curând întemeiată, pentru un cioban, pentru un vânător, pentru un pescar etc.

Cântarea "Leu și tânăr" se adresează tânărului cugetător care luptă cu leul, îl leagă bine și revine acasă "nici rănit, nici rupt".

"La casa de peste drum" este o frumoasă transpoziție a unei cântări din Transilvania cu armonii arhaice, modale, se adresează stăpânilor casei care oferă cântăreților cărnați, covrigi, nuci și mere.

Ultimul cântec al suitei noastre "De pricină" (cântare de Crăciun) anunță, într-o furtună a ritmurilor și a armoniei, sosirea primei zile a Noului An.

Alexandru Pașcanu (1920) - Bocete străbune.

Obiceiurile legate de înmormântare s-au păstrat cel mai bine în folclorul românesc. Compoziția lui Alexandru Pașcanu interpretată de cor, este realizată după amplele culegeri ale unor folcloriști remarcabili (C.Brăiloiu, Bela Bartok), și, prin mijloace variate, amintește cel mai dureros moment al vieții: moartea. Primul dintre aceste cântece este "Cântecul zorilor" sau "Zorile", foarte scurt, care anunță satului la începutul dimineții moartea cuiva. Întoarse spre răsărit, uneori ținând în mâini lumânări aprinse, un grup de femei roagă zorile să întârzie până "dalbul de pribeag" va pregăti tot ceea ce este necesar pentru lunga călătorie în care pleacă: "Dintr-o țară plină de iubire/În una lipsită de iubire/Dintr-o țară plină de milă/Într-o țară golită de milă".

Armoniile apăsătoare și sumbre, sunetul clopotelor și toaca, loviturile timpanului sunt asemănătoare bulgărilor de pământ care cad pe sicriu, toate sunetele dau compoziției o notă de situație tragică.

Nicolae Ursu (1905-1969) - Lino-Leano, De doi.

Acest cântec, format din două părți, este considerat ca o transpoziție dintre cele mai frumoase și populare ale literaturii corale românești. Pentru melodiile populare ale muzicii noastre care nu

sunt într-un fel oarecare legate de un obicei, de un ritm sau ceremonial, doina este de cea mai mare valoare prin ritmul său liber, târâgănat și prin caracterul mai mult sau mai puțin melancolic. O astfel de doină formează prima parte a compoziției lui Nicolae Ursu. Ea este urmată de o melodie de dans, "De doi" din nord-vestul țării noastre, Banatul.

Referindu-se la cântecul popular compozitorul și folcloristul Nicolae Ursu spunea că "are aceeași vechime ca și graiul unui neam, poate chiar mai veche, fiind organic legat de acesta încă de la obârșii. El constituie o funcție psiho-fiziologică, prin care atât individul, cât și colectivitatea își manifestă cugetările, emoțiile și pasiunile."

Mircea Neagu (1928) - Foi de toamnă.

Compozitor consacrat și neobosit animator al formațiilor corale din țara noastră, Mircea Neagu a dedicat această piesă Corului "Emil Montșia". Atât versurile cât și melodia exprimă în culori pastel sosirea toamnei.

Cornelia Tăutu. - Divertisment folcloric.

În această piesă materialul melodic provine din aproape toate zonele folclorice ale țării. Tratându-le într-o formă originală, corul imită taraful, o mică orchestră populară compusă din viori, viole, timpan, contrabas și tobă. Se aud astfel versuri satirice sau de dragoste acompaniate de strigăte de bucurie care stimulează dansul.

Radu Paladi (1927) - Cântec și joc.

Alături de operele de mare întindere cum ar fi muzica de teatru, vocal-simfonică, de cameră și de film, Radu Paladi a scris și miniaturi corale.

Compusă din două părți în contrast armonic, minor - major și ritmic, lent - repede, piesa tratează motive folclorice din Moldova.

Constantin Arvinte (1926) - Să ne veselim oleacă.

Maramureșul, aflat în nord-vestul țării, este o zonă folclorică bogată care se distinge ușor de altele prin ritmul și melodia dansurilor care-i sunt specifice. Inspirat de formula ritmică sincopată specifică zonei, Constantin Arvinte a dat compoziția sa "Să ne veselim oleacă" în care această formulă apare ca un obstinat.

Gheorghe Danga (1905-1959) - Sârba pe loc.

Gheorghe Danga este autorul unui mare număr de compoziții corale, care mulțumită stilului lor folcloric ca și ritmului lor plin de elan, au devenit foarte populare.

Sârba este un vechi dans popular românesc, cunoscut în toată țara. Ritmul este binar, tempo-ul rapid, la fel și melodia.

"Sârba pe loc", melodie de dans de origine românească, este una din piesele muzicale de bază ale compozitorului Gheorghe Danga iar dinamismul său binemeritat solicită interpreților o bună tehnică vocală.

Liviu Borlan - Păcii.

Poporul nostru, la fel ca altele, aspiră arzător să trăiască în pace. Piesa lui Borlan exprimă această aspirație care se aude în multe limbi ale pământului.

Profesor Gheorghe Flueraș (1931)

Conducătorul Corului "Emil Montșia", profesorul Gheorghe Flueraș a făcut studiile la Conservatorul de Muzică "Ciprian Porumbescu" din București. Din copilărie a iubit muzica și a făcut parte din diferite ansambluri corale iar în timpul studiilor liceale a cântat în ansamblul Filarmonicii din Arad.

Acum mai bine de 20 de ani (n.a.1959) a fost fagotist în orchestra simfonică din Arad, concomitent profesor la Liceul de artă a orașului Arad. La această bogată activitate se adaugă conferințele și concertele - lecții, atât de apreciate de auditoriul arădean.

Pe lângă activitatea sa de fagotist nu trebuie uitată pasiunea sa pentru muzica corală și ca șef de formație a condus mai multe coruri profesioniste și de amatori. Însă doar la conducerea Corului "Emil Montșia", fondat în anul 1970, a obținut cele mai mari succese la diferite concursuri și festivaluri internaționale de amploare cum sunt: Gorizia - Italia, Arezzo - Italia, Varna - Bulgaria, după cum a făcut numeroase turnee în Germania, Austria, Ungaria, Italia și Bulgaria.

Una din formațiile muzicale de prestigiu din România, Corala de cameră "Emil Montșia", condusă cu mână de maestru de profesorul Gheorghe Flueraș a fost creată în anul 1970 la inițiativa câtorva entuziaști amatori de muzică.

Corul dispune de un amplu repertoriu cuprinzând compoziții ale artei corale din Renaștere, epoca barocă, clasică, romantică și contemporană, un accent deosebit fiind pus pe creația românească modernă.

Ascultând corul se remarcă folosirea vocilor feminine în stilul non vibrato și a vocilor masculine în mezza-voce, ceea ce permite o

mare puritate de emisie, o omogenitate sonoră și originalitatea interpretării.

La consacrarea sa, Corul "Emil Montșia" a adăugat multe premii și trofee pe plan național aducând faimă numelui acestuia, iar concertele și turneele în străinătate precum și premiile obținute la concursurile internaționale pe care le-am menționat, constituie proba de ținută deosebită, a perfecte dicții, a frumuseții și omogenității vocilor.

Cotidianul de dimineață "La Nazione" (Națiunea) din Florența nota la 27 august 1977: "În mod limpede juriul a hotărât să acorde cel mai mult excelenței execuții a piesei obligatorii perfect interpretate."

În jurnalul zonal "Flacăra Roșie" Arad a apărut la 28 octombrie 1977 un interviu cu maestrul Marin Constantin, conducătorul celebrului Cor de cameră "Madrigal". Vorbind despre Corul "Emil Montșia" acesta a declarat: "Premiile câștigate în Italia la Festivalul <Guido d'Arezzo> sunt cele mai importante obținute vreodată de o formație corală românească de amatori în străinătate. Corul, condus de colegul și prietenul meu Gheorghe Flueraș, este o formație a cărei omogenitate și disciplină la repetiții pot servi de exemplu multor altor formații. A reușit să depășească educativ și să atingă un înalt nivel interpretativ.

Corala de cameră "Emil Montșia" a fost, este și rămâne o demnă reprezentantă a artei și spiritualității românești, evidențiind cu finețe trăsăturile caracteristice ale sufletului acestui popor, pentru care dragostea de patrie constituie o rațiune a existenței sale".

Revenind la însemnările despre care am vorbit iată ce a mai consemnat Dan Budișteanu:

Marti, 6 noiembrie 1979 - Saint - Herblain. "Concertul a avut mult succes. Sala de aproximativ 220 - 280 locuri, plină cu oameni plăcuți. Ne-au aplaudat îndelung plăcându-le în special partea a II-a (n.a. a concertului), folclorică."

Miercuri, 7 noiembrie - La Montagne, biserica catolică. "Biserica plină, aproximativ 500 de oameni, foarte, foarte primitivi, darnici în aplauze, apreciindu-ne în mod deosebit.

Concertul de azi a fost cel mai reușit de până acum. E ora 0,30. Noapte bună!"

Joi, 8 noiembrie - Vallet. "La ora 21,00 începem concertul. Biserica, o construcție impunătoare, stil gotic, imensă, mai mare ca

*Tenoristul Dan Budișteanu - unicul membru al formației corale
de la constituirea acestuia (octombrie, 1970)
și până în prezent (martie, 2002)*

cea de ieri, și mai frumoasă.

Persoane la concert aproximativ 200, foarte cunoscătoare a muzicii corale precum și formația corală din Vallet. Succes deosebit și cu toate că era foarte frig în biserică, lumea a stat până la capăt."

Vineri, 9 noiembrie - Reze. "În sală, aproximativ 200 de persoane, bune cunoscătoare a muzicii corale, extrem de darnice în aplauze, concertul bun dar extrem de greu, se simțea oboseala și vinul la unii colegi"... "Am ascultat înregistrarea de aseară a concertului, e ceva ce nu se poate exprima în scris, decât trebuie auzit. În imensitatea bisericilor, muzica corală are o rezonanță deosebită, corul se aude splendid, deosebit pentru noi care nu am mai concertat în acest fel."

Duminică, 11 noiembrie - Carquefon. "Unul dintre cele mai reușite spectacole; biserica plină, aproximativ 400 de persoane, îndelungate aplauze, acustica extraordinară, ne-ar place să cântăm numai în biserică."

Luni, 12 noiembrie - Nantes. "La Nantes într-o biserică protestantă, cântăm în sala de spectacol. Au fost aproximativ 200 de persoane foarte entuziaste, unii dintre ei (n.a. - ele) ne-au ținut <urma> și în celelalte localități ca să ne asculte... Suntem bisaiți și se auzeau strigăte în limba română <cântați!, cântați!>"

Marți, 13 noiembrie - Saint-Nazarie. "Azi am 8 ani de la căsătorie, dar nu sunt acasă, Delia precis se gândește la mine, cum de altfel și eu mă gândesc la ea și la cei de ai mei de acasă, cu drag. Mai avem azi ultimul spectacol la St. Nazarie."

Această sinceră mărturisire face dovada că arta corală - inclusiv cea amatoare - nu presupune numai repetiții, spectacole și aplauze ci mult mai mult: sacrificii și renunțări la multe alte satisfacții și împliniri în viață.

"La ora 21,00 începe spectacolul, o sală splendidă, ultramodernă, public în jur de 500 de persoane, la început mai reținute dar pe parcurs ne-au răsplătit cu aplauze prelungite, bisându-ne, publicul format și din persoane care cântă în corul local, cunoscătoare ale muzicii."

Acest turneu - de mare însemnătate, rezonanță și succes pentru arta corală românească - a avut și un anumit inedit ce a constat în aceea că oaspeții români nu au fost cazați la vreun hotel,

motel, etc., ci în imobile proprietate personală a unor iubitori ai muzicii, fapt ce l-a determinat pe Dan Budișteanu să afirme: "Francezii sunt extrem de ospitalieri, pentru cazarea noastră au venit familii întregi pentru a obține favoarea găzduirii unui român. Nu cunosc prea multe despre noi dar sunt foarte dornici să cunoască lucruri despre România și români. Din discuții unii credeau că suntem de origine slavă, ceea ce noi am infirmat prin însăși graiul nostru."

Așa a fost în Franța în "turneul de vis" cu repetiții, concerte, vizite, oboseală, aplauze, bisuri și .... dans.

Așa a fost în Franța în care prestația artiștilor amatori arădeni a fost apreciată de presă în termeni elogioși.

Cântecele au reușit să creeze o adevărată punte spirituală între români și francezi. Armonia superbă a acestora a realizat acordul frățesc al inimilor, a dovedit că în arta muzicală, Aradul nu trăiește numai din gloria trecutului său, ci și din vrednica strădanie a acelor oameni care au demonstrat cu prisosință "cum și-a putut păstra românul sufletul curat prin cântec". Iar dacă melodiile pornite "din inimă la inimă" au înălțat psihicul spectatorilor către tot ceea ce este bun, drept și frumos atunci înseamnă că - așa cum spunea George Enescu în discursul intitulat "Despre Iacob Negruzzi și despre intrarea muzicii în Academia română" rostit în ziua de 22 mai 1933 "Muzica este un grai în care se oglindesc, fără posibilitate de prefăcătorie, însușirile psihice ale omului, ale popoarelor.

Prin ea sufletul blajin și visător al românului a devenit cunoscut lumii, făcând pe străini să exclameze: <Un popor care cântă doina atât de duos, trebuie să fie nobil și bun la inimă>!".

Indubitabil, meritele dirijorului, maestrului Gheorghe Flueraș au fost enorme. Calitățile sale de distins și renumit pedagog, privirea "ochi în ochi" care a creat starea de comunicare superioară, acea ambianță spirituală, precizia gesturilor, tactarea măsurilor, interpretarea frazei muzicale, mimica specială, entuziasmul caracteristic, experiența de viață, bogata carieră dirijorală și tinerețea sufletească, toate acestea sau fiecare în parte au demonstrat calitățile de muzician de excepție cu un palmares de invidiat.

Sfioasă plecaciune, stimă, admirație și respect, stimată domnule profesor Gheorghe Flueraș!

Așa a fost, deci, în anul 1979. Anul celor "trei turnee": Bulgaria, Constanța și Franța și apreciat ca fiind unul de o rară satisfacție

artistică!

E mult ? Este puțin ? Nu știm. Știm însă că pentru o formație de amatori este într-adevăr o adevărată performanță artistică. Și de asemenea credem, că puține "echipe" corale se pot "lăuda" cu un astfel de impresionant palmares la nici un deceniu de la constituire.

Anul 1980

Odinioară, criticul și istoricul literar Garabet Ibrăileanu spunea: "Se zice că trece timpul. Timpul nu trece niciodată. Noi trecem prin timp." Însă omul trecând prin timp lasă în urma lui fapte, locuri, dar mai ales, mai ales, amintiri care au fost și rămân o realitate sufletească, o mângâiere la anii de mai târziu. Și cu cât amintirea - firește, cea dragă - este mai departe cu atât mai mult sufletul își ia zborul și cutreieră ca un vis căutând la nesfârșit adevărurile vieții. Dar câte sunt și unde sunt ele, oare, Doamne? Și cine le poate oare cunoaște în integralitatea lor? Oricum, se spune că și în muzică există un adevăr. Dar cine a ajuns la el? Și cine îl poate defini? Iată întrebări care așteaptă răspunsul. Până atunci însă în "mersul" nostru anual am ajuns în 1980, adică la împlinirea unui deceniu de la constituirea Corului "Emil Montșia". Dar în fond, ce a reprezentat această perioadă? Iată un răspuns elocvent la această întrebare publicat într-un articol în ziarul "Scânteia" din 15 mai 1980: "Formația de cameră <Emil Montșia>, condusă de Gheorghe Flueraș, în scurta sa existență, de numai un deceniu, ea a <recollat> cu regularitate distincții importante în țară și străinătate. Talentul și pasiunea unor artiști amatori, întregite de o asiduă muncă, de continuă perfecționare, le-au adus trofee bine meritate la Brașov, Reșița sau Hunedoara, în turnee de prestigiu de peste hotare, toate acestea aureolate cu binemeritul titlu de laureată a Festivalului național <Cântarea României>. În numeroasele concerte prezentate figurează peste 140 de lucrări, în cea mai mare parte din repertoriul românesc, unele scrise anume pentru această formație. Zece ani de muncă asiduă, care situează o formație amatoare în rândul celor mai cunoscute formații camerale din țară".

Dacă ar fi să enumerăm principalele spectacole ele ar putea

fi concretizate astfel:

-dialogul artistic între casele de cultură Arad și Ineu în cadrul celei de a III-a ediții a Festivalului național "Cântarea României";

-spectacolul dedicat depunerii de candidați pentru alegerile centrale;

-studioul artistului amator cu participarea compozitorului Mircea Neagu;

-concertul festiv în cadrul Festivalului "Primăvara arădeană" - ediția a X-a în care împreună cu corul Filarmonicii de stat Arad s-a interpretat "Fantezia pentru pian, cor și orchestră" de Ludwig van Beethoven, solistă - pian Cornelia Sibiceanu Goreaev.

Menționăm prezența la concert a Corului "Madrigal" și a dirijorului Marin Constantin, artist emerit, precum și a dirijorului Iosif Conta, artist emerit, profesor universitar, director artistic al formațiilor muzicale de la Radioteleviziunea română, membru al Academiei Tiberiana din Roma, membru al Legiunii de Onoare de pe lângă UNESCO, a solistei Nelly Mercioiu, laureată a Festivalului național "Cântarea României" și a concursurilor internaționale de la Barcelona, Atena, Paris, Geneva, Sofia etc., care a interpretat aria din Opera "Traviata" de G. Verdi și aria din Opera "Lucia di Lammermoor" de Gaetano Donizetti.

Un spectacol de elevată ținută artistică - care a concentrat "crema" întregii vieți cultural-artistice a Aradului - a fost cel dedicat sărbătoririi a 2050 de ani de la crearea primului stat dac centralizat independent.

"Neclintiți prin vremuri, în vatra dacică străbună", reprezentația artistică a constituit "un minunat prilej de a pune în lumină nu numai vechimea poporului român născut prin contopirea dacilor cu romanii, dar și continuitatea sa neîntreruptă în vatra dacică străbună. Timp de secole daco-romanii și apoi românii înfrățiți cu munții și pădurile, câmpiile și apele, au rămas neclintiți pe aceste meleaguri, muncind glia, făcând-o să rodească bogat, apărând-o la vremuri de restriște, luptând cu îndârjire pentru a-și păstra ființa de neam. De la Burebista s-a păstrat ideea de unitate de neam și de luptă, ideal care ... s-a întărit neconținut", și a fost păstrat și perpetuat și prin arta muzicală în general, și prin cea corală în special.

Un binemeritat succes - de public și presă - l-a constituit

"Festivalul Beethoven"

În cadrul celei de a XXXIII-a stagiuni a Filarmonicii de stat din Arad, în decada a doua a lunii septembrie s-a desfășurat la Palatul cultural festivalul menționat mai sus - cu participarea celebrului dirijor Iosif Conta - concertul fiind o mare și îndreptățită realizare artistică, aceasta și aportului "deosebit al formației corale compusă din corul Filarmonicii arădene și <Emil Monția> al Casei de cultură a municipiului (dirijori Doru Șerban și Gheorghe Flueraș)".

Dacă anul 1979 a fost cel al participării la cele "trei turnee", cel următor, adică 1980 a reprezentat câștigarea a două trofee la festivalurile corale interjudețene "Ciprian Porumbescu" - Suceava 1-2 noiembrie, (ediția a V-a) și "Ion Vidu" - Lugoj, 6-7 decembrie (ediția a V-a).

Pe scena Casei de cultură a sindicatelor din Suceava au evoluat următoarele formații corale:

- Corul mixt al Sindicatului sanitar Fălticeni, județul Suceava;
- Corul de cameră al Casei de cultură Bistrița, județul Bistrița-Năsăud;
- Corul mixt al Căminului cultural Gătaia, județul Timiș;
- Grupul coral bărbătesc al Casei de cultură a sindicatelor Câmpulung Moldovenesc, județul Suceava;
- Corul mixt al Căminului cultural Putna, județul Suceava;
- Corul "Ars Nova" al Clubului tineretului din Pitești, județul Argeș;
- Corul mixt al Regionalei CFR București;
- Corul mixt "Aurel Vlaicu" al Întreprinderii de avioane Bacău;
- Corul de cameră al Școlii populare de artă Botoșani;
- Corul "Camerata Felix" al Casei de cultură a sindicatelor Oradea, județul Bihor;
- Corul mixt al Sindicatului sanitar din Târnăveni, județul Mureș;
- Corul cameral de femei al Sindicatului învățământ Galați;
- Corul "Prietenii muzicii" al municipiului Baia Mare, județul Maramureș;
- Corul mixt al Casei orășenești de cultură din Gura Humorului, județul Suceava;
- Corul mixt al Casei de cultură a sindicatelor Suceava;
- Corul "Pastorala" din municipiul Focșani, județul Vrancea;

-Corul mixt al Casei orășenești de cultură Dorohoi, județul Botoșani;

-Formația "Camerata" a Sindicatului învățământ Iași;

-Corul "Vox Maris" al Școlii populare de artă Constanța;

-Corul mixt al Regionalei CFR Iași.

Din programul prezentat reținem: "Țară de cântec, țară de dor" - Dan Voiculescu, "De pricină" - Adrian Pop, "Divertisment folcloric" - Cornelia Tăutu, "Serenadă" ("Dormi ușor") - Ciprian Porumbescu (solistă Szabo Ildiko).

Consemnând emoționantul eveniment cultural ca fiind de o aleasă ținută artistică în ziarul "Scânteia" din 4 noiembrie 1980 era menționat - printre altele - următoarele: "La actuala ediție, marele premiu și Trofeul Festivalului <Ciprian Porumbescu> au fost decernate Corului de cameră <Emil Monția> al Casei municipale de cultură Arad, dirijor profesor Gheorghe Flueraș."

Referindu-se la calitatea actului interpretativ, președintele juriului, compozitorul și dirijorul Dumitru D. Botez, a formulat în ziarul sucevean "Zori Noi" din 4 noiembrie 1980 următoarea declarație: "Un număr destul de mare de coruri au evoluat la un nivel interpretativ foarte ridicat. Pot afirma, de asemenea, că și repertoriul abordat a fost deosebit de interesant, frumos și chiar dificil."

Și presa locală, firește, a fost "pe fază". În articolul intitulat "Un nou succes arădean" (Flacăra Roșie nr.10178/11 noiembrie 1980), era consemnat: "Dintre cele 21 de formații participante (din Capitală și din 15 județe ale țării) juriul, format din 9 membrii, în frunte cu compozitorul Dumitru D.Botez, a acordat în unanimitate Marele premiu și Trofeul <Ciprian Porumbescu> Corului de cameră <Emil Monția> al Casei de cultură al municipiului Arad, iar inimosul dirijor al formației, Gheorghe Flueraș a fost distins cu diploma concursului."

Cu acest premiu, Corul <Emil Monția> a obținut cel de al 14-lea trofeu (dintre care 6 internaționale și 8 naționale - reamintim locul I pe țară, în 1979, la ediția a II-a a Festivalului național <Cântarea României>), premii ce încununează o muncă asiduă, depusă cu pasiune de componentii formației și dirijorul lor de-a lungul sutelor de ore de repetiții."

...Lugoj, 6-7 decembrie 1980.

Pe scena Casei de cultură a sindicatelor din municipiul

bănăţean şi-au "dat întâlnire" - întru cinstirea memoriei marelui animator al corurilor de pe meleagurile timişene - următoarele 23 de formaţii din 16 judeţe ale ţării, semnificativă fiind reprezentarea zonelor precum şi numărul participanţilor: peste 1700 de corişti.

Iată-le:

- Corul mixt "Ion Vidu" al Casei de cultură al municipiului Lugoj (în afara concursului);
- Corul textilistelor de la Întreprinderea "Bucegi" Pucioasa, judeţul Dâmboviţa;
- Corul mixt al Căminului cultural Putna, judeţul Suceava;
- Corul mixt al Sindicatului sanitar Drobeta-Turnu Severin, judeţul Mehedinţi;
- Corală feminină "Carmen Patriae" a Sindicatului învăţământ al Sectorului IV Bucureşti;
- Corul mixt al Sindicatului CFR Timişoara;
- Corul mixt al Sindicatului învăţământ Oradea;
- Corul mixt "Doina" al Căminului cultural Gătaia, judeţul Timiş;
- Corală "Ioan Cr.Danielescu" a Casei de cultură a sindicatelor Ploieşti, judeţul Prahova;
- Corul bărbătesc al Căminului cultural Finteuşul Mare, judeţul Maramureş;
- Corul de cameră "Mioriţa" al Casei de cultură a sindicatelor Reşiţa;
- Corul mixt "Doina" al Casei de cultură a municipiului Drobeta-Turnu Severin;
- Corul de cameră "Lira" al Întreprinderii "Tehnoton" - Iaşi;
- Corul mixt "Vox Maris" al Şcolii populare de artă Constanţa;
- Corul mixt al Casei de cultură Reghin, judeţul Mureş;
- Corul mixt al Căminului cultural Domneşti, judeţul Argeş;
- Corul de cameră al Casei de cultură a sindicatelor Slobozia, judeţul Ialomiţa.
- Corul mixt al Căminului cultural Ciacova, judeţul Timiş;
- Corul mixt al Întreprinderii "Clujana", Cluj-Napoca;
- Corul de cameră "Pontica" al Sindicatului învăţământ Constanţa;
- Corul bărbătesc "Freământul" al Casei de cultură a municipiului Călăraşi, judeţul Ialomiţa;

-Corul mixt al Întreprinderii "Tractorul", Braşov.

Pentru o imagine cât mai fidelă asupra modului aprecierii actului artistic interpretativ, subliniind şi prin aceasta "tăria" festivalului, consemnăm şi membrii juriului: Dumitru D. Botez, dirijor şi compozitor, preşedintele juriului; Gheorghe Bazavan, compozitor; Laurenţiu Profeta, compozitor; Gheorghe C. Ionescu, dirijor; Sava Ilin, compozitor; Walter Mihai Klepper, compozitor; Diodor Nicoară, dirijor; Petre Crăciun, dirijor; Iovan Miclea, dirijor; Ion Pavalache, dirijor; Achim Penda, etnomuzicolog; Constantin Romaşcanu, compozitor; Remus Taşcău, dirijor.

"Distincţia acestei impresionante reuniuni corale de la Lugoj - spunea unul din membrii juriului - o dă calitatea artistică obţinută prin abordarea unui repertoriu valoros, prin valenţe muzicale şi de expresie cu totul remarcabile."

Într-adevăr, şi de data aceasta Corul "Emil Monţia" a fost "la înălţime". Etalându-şi calitatea şi frumuseţea vocilor, talentul şi măiestria artistică, "s-a văzut", dar mai ales auzit adâncă penetraţie a compoziţiilor lui Ion Vidu, Sabin Drăgoi, Emil Monţia, Nicolae Ursu, D.G. Kiriac, Gheorghe Dima şi alţii, lucrări corale ce au înmănuşat un fond artistic relevant de frumuseţi şi vibrantă simţire patriotică.

Prezentând "rezultatele" festivalului în ziarul timişorean "Drapelul Roşu" (nr.11154) era menţionat: "Juriul, având ca preşedinte pe compozitorul Dumitru D. Botez, a făcut o ierarhizare obiectivă a forţelor artistice, Trofeul Festivalului <Ion Vidu> acordându-se ... Corului de cameră <Emil Monţia> al Casei de cultură a municipiului Arad."

Iată deci, în două luni, două festivaluri cu două mari şi îndreptăţite trofee. "Ştiinţa de a exploata armoniile textului muzical, flexibilitatea ansamblului, timbrul lucrat până la cele mai mici detalii, înlănţuirea limitelor tehnicii vocale umane, omogenitatea, muzicalitatea şi virtuozitatea ansamblului, echilibrul sonor, toate acestea" au format şi determinat convingerea prestigiosului juriu pentru acordarea râvnitului trofeu.

Aşa s-a încheiat întâiul bilanţ la sfârşitul primului deceniu:

15 trofee (din care 6 internaționale și 9 naționale), alte premii, participări la turnee, etc., toate acestea cu aportul și contribuția directă și nemijlocită a distinsului om în știința sunetelor care din îmbinarea cuvântului și a muzicii și-a făcut și realizat un unic și inconfundabil crez artistic, transformat miraculos printr-o muncă tenace într-o uimitoare și autentică artă.

CAPITOLUL II

1981 - 1990

Anul 1981

Se știe că, în anii pe care îi evocăm acum și aici, activitatea cultural-artistică - și firește și cea corală - era dominată de organizarea, participarea și desfășurarea Festivalului național "Cântarea României". Orice s-ar spune, acele întreceri au reprezentat spectacole de ținută - mai ales în fazele superioare - adevărate revirimente ale interpretării corale, determinate atât de curajul abordării repertoriilor dar, mai ales, a imaginilor artistice convingătoare.

Referitor la evoluția artiștilor amatori arădeni în ediția 1981 a festivalului, ziarul "Flacăra Roșie" (nr. 10966/30 august) menționa: "De reale și recunoscute calități interpretative se bucură și Corul de cameră <Emil Montșia> care a ocupat un loc fruntaș." De asemenea, săptămânalul central "Contemporanul" (nr.36/4 septembrie 1981) într-un articol intitulat "Remarcabile performanțe muzicale" sublinia faptul că "am avut prilejul să vedem pe scenă performanțe muzicale remarcabile, rod al unei munci intense depuse de autorii lor și păstrez în memorie imaginile sonore, uneori desăvârșite, pe care le-au creat ansamblurile corale camerale din Arad (conduse de Gheorghe Flueraș și respectiv Doru Șerban)". Oricum, clasarea pe un "loc fruntaș" între cele 190 de formații camerale reprezintă, fără îndoială, o reală și autentică performanță artistică.

Comentând evoluțiile formațiilor corale pe scenele festivalului în care era elogiată evoluția Corului "Zărandul" "cu cântecele sale foarte bine alese, de mare muzicalitate și cu mesaj emoționant, interpretate nuanțat, cu forță, dar și cu reală sensibilitate", ziarul "Flacăra Roșie" (nr.10824/17 martie 1981) scria: "Nu mai prejos a

fost bine cunoscuta și multilaureata formație corală camerală <Emil Montția> a Casei municipale de cultură."

Un moment semnificativ al vieții artistice arădene l-a constituit participarea la emisiunea televizată dedicată Aradului "De pe marea scenă a țării pe micul ecran" sub genericul "Lângă a țării rădăcină" "la care și-au dat concursul cele mai reprezentative formații arădene participante la cea de a treia ediție a Festivalului <Cântarea României> printre care, firește, și Corul <Emil Montția> și alte astfel de formații, toate <dovedind pasiunea artiștilor amatori pentru cântecul ... patriotic>".

Dar anul 1981 a mai însemnat încă un nou succes: Trofeul Festivalului "Gheorghe Dima" al corurilor de cameră - Brașov, ediția a V-a la care au participat formații din 13 județe ale țării și anume:

- Corul "Appassionata" - Casa municipală de cultură Bistrița;
- Corul "Ars Nova" - Casa de cultură a tineretului Pitești;
- Corul "Astra" - Casa municipală de cultură Brașov;
- Corul "Ateneu" - Sindicatul învățământ Bacău;
- Corul "Camerata Felix" - Casa de cultură a sindicatelor Oradea;
- Corul "Carmina Dacia" - Sindicatul învățământ Timișoara;
- Formația "Corală arădeană" - Sindicatul învățământ Arad;
- Formația "Corală Brevis" - Școala populară de artă Târgu Mureș;
- Formația "Clasic Grup" - Casa de cultură a sindicatelor Pitești;
- Corul Casei orășenești de cultură Râșnov, județul Brașov;
- Formația "Incantații" - Casa de cultură a municipiului Buzău;
- Grupul coral "Lira" - Întreprinderea "Tehnoton" Iași;
- Corul "Miorița" - Casa de cultură a sindicatelor Reșița;
- Corul "Pontica" - Sindicatul învățământ Constanța;
- Corul "Universitaria Cedonica" - Casa de cultură a studenților

Sibiu;

- Corul "Vox Maris" - Școala populară de artă Constanța.

Corul de cameră "Emil Montția" a interpretat cântecele: "Mai aseară-n vremea cinii" - Emil Montția; "Ziua ninge" - Gh. Dima; "Țară de cântec, țară de dor" - Dan Voiculescu; "Plângeți, ochii mei" - John Bennet; "E frumos și bun" - Passareau; "Dacica" - Dan Buciu; "Divertisment folcloric pentru cor mixt, pian și percuție" - Cornelia Tăutu.

Omogenitatea formației, sonoritatea vocilor, larga paletă a acestora - de la forte, fortissimo la piano și pianissimo - calitatea muzicii de mare rafinament și, nu în ultimul rând, repertoriul prezentat, fiecare în parte și toate acestea împreună, au demonstrat dăruirea, capacitatea, puterea și forța artistică a dirijorului și coriștilor de a fi permanent la cote artistice de valoare înaltă.

De altfel, într-un interviu al cunoscutului și distinsului Voicu Enăchescu, "inițiatorul și sufletul Corului de cameră <Preludiu>" publicat în Revista "Flacăra" din 19 martie 1981 care, fiind întrebat în legătură cu evoluția și aprecierea corurilor de cameră, acesta a spus: "Am ascultat și mi-au plăcut corul din Arad, dirijor Gheorghe Flueraș, cel din Suceava, dirijor Gheorghe Pintilie și cel din Reșița, dirijor Doru Morariu". De asemenea, când publicistul arădean Emil Șimăndan în cartea sa intitulată "Dialoguri la frontieră" la întrebarea adresată omului de muzică Marin Constantin cu privire la însemnătatea și menirea formațiilor corale acesta a răspuns: "Un exemplu elocvent îl constituie și Corul <Emil Monția> al Casei de cultură din Arad, care a obținut până în prezent (n.a., martie 1983) sub bagheta talentatului dirijor Gheorghe Flueraș numeroase distincții naționale și internaționale." Iată așadar dovezi - emanate de la cele mai ilustre personalități ale muzicii românești - potrivit cărora Aradul - în care au concertat Liszt, Brahms, Richard Strauss, George Enescu, Bela Bartok și mulți alții - continuă cu frumoase realizări artistice corale tradiția celor care au reprezentat mari spirite muzicale: Emil Monția, Ion Vidu, Sabin Drăgoi, Nicolae Boboc, Nicolae Brânzeu, Doru Șerban, Paul Paradenco-Adamești, Dorin Frandea, Mircea Buta, Silvia Demian, Dan Boar și alții.

În legătură cu îndelungata tradiție muzicală a Aradului, artistul emerit Iosif Conta într-un interviu publicat în presa locală arădeană (ziarul "Flacăra Roșie" nr.11200/3 iunie 1982) a spus: "Mă bucur pentru faptul că odată cu puternica sa dezvoltare economică, orașul de pe Mureș cunoaște și o intensă viață cultural-artistică. Consider că în prezent Aradul se află pe linia frumoasei și bogatei tradiții muzicale; atât orchestra, corul filarmonicii, cât și Corul <Emil Monția> sunt formații artistice de primă mărime, care printr-o perseverentă muncă artistică, pot deveni formații de referință printre instituțiile similare din vestul Transilvaniei."

Anul 1982

În general, vorbind despre preocupările și împlinirile cultural-artistice ale perioadei anilor 1980 - 1989 (și nu numai) au fost, într-un fel a spune, un anumit "foc continuu" și aceasta pentru că edițiile Festivalului național "Cântarea României" se succedau cu regularitate, anumite festivaluri corale interjudețene au intrat deja în ceea ce se numește tradiție, "Primăvara arădeană" a devenit o autentică sărbătoare de spirit, un semnificativ și reprezentativ eveniment de suflet și pentru suflet, anumite evenimente istorice erau marcate prin mari spectacole artistice. Ținând seama de toate acestea, formația corală arădeană trebuia să fie mereu "pregătită". Așa se explică participarea - în ziua de 28 februarie 1982 - la etapa de masă a celei de a patra ediții a Festivalului național "Cântarea României", Festivalul cultural-artistic "Primăvara arădeană", centenarul nașterii compozitorului Emil Monția, inaugurarea Casei de cultură din cartierul arădean Gai, Festivalul - concurs "Iosif Velceanu" - Reșița etc.

Revenind la "Primăvara arădeană" vom remarca faptul că și de data aceasta participarea a fost onorată de corul "Madrigal" dirijat de artistul emerit Marin Constantin, dirijorul Iosif Conta, artist emerit, Georgiana Ciobanu, laureată a Festivalului "Cântarea României", premiul I la Festivalul "Ciprian Porumbescu", laureată a Festivalului internațional "I. Kocian" (R.S. Cehoslovacia), Ion Iercoșan, solist al Operei de stat din Cluj-Napoca, baletul Operei de stat din Timișoara, recital literar susținut de Larisa Stase Mureșan, actriță la Teatrul de stat din Arad.

Corul "Madrigal" a interpretat, sub conducerea dirijorului Marin Constantin, piesa muzicală "Țara mea" aparținând acestuia, pentru ca apoi bagheta dirijorală să aparțină maestrului Gheorghe Flueraș. Seara s-a încheiat cu concertul corului și orchestrei Filarmonicii de stat Arad și Corul "Emil Monția" condus de maestrul emerit Iosif Conta și dirijorii Doru Șerban și respectiv Gheorghe Flueraș care au interpretat următoarele piese corale: "Chipul patriei - cantată pentru cor și orchestră" de D. Șerban, "Valurile Dunării" - I. Ivanovici, "Corul țăranilor" din Opera "Mireasa vândută" de B. Smetana, Corul oltenecilor din Oratoriul "Tudor Vladimirescu" de Gheorghe Dumitrescu.

A fost o seară a muzicii și poeziei. A cântecului "curat" și

expresiv, a melodiilor care au purtat sufletele și inimile spectatorilor de pe "Valurile Dunării" sau "Dunărea albastră", cu drumul ei fără de pulbere până la "Chipul patriei". Pentru că patria - așa cum spunea Alecu Russo - "e aducerea aminte de zilele copilăriei ... coliba părintească ... dragostea mamei ... plâsmuirile nevinovate ale inimii noastre ... locul unde am iubit și am fost iubiți ... sunetul clopotului bisericii satului care ne vestește zilele frumoase de sărbătoare... zbiratul turmelor când se întorceau în amurgul sării de la pășune ... fumul vetrii ce ne-a încălzit în leagăn, înălțându-se în aer ... și aerul care nicăierea nu este mai dulce."

Reșița, 30-31 octombrie 1982. Ediția a IV-a a Festivalului interjudețean "Iosif Velceanu". Dar cine a fost Iosif Velceanu? Inițiatorul și apoi președintele "Asociației corurilor și fanfarelor române din Banat" constituită în ziua de 21 septembrie 1922, în comuna Chizătău, leagănul corurilor de săteni bănățeni al cărei prim scop a fost "cultivarea și popularizarea muzicii corale și instrumentale și a artei dramatice, - dându-se preferință muzicii naționale românești, atât cultă și populară, cât și bisericască."

Compozitorul, profesorul și dirijorul Iosif Velceanu a fost în anul 1934 primul director al Școlii speciale de dirijori de pe lângă Conservatorul popular de muzică din Lugoj "presa locală salutând înființarea acestei școli, a subliniat, în unanimitate, cu mare entuziasm rosturile ei, în contextul tradiției muzicale bănățene."

El este autorul a numeroase compoziții corale dintre care menționăm: "Hai mândro, la joc", "Seara pe la noi", "Foaie verde de trifoi", "Cimpoiașul", "Păstorul", "Pupi de flori" etc.

Dorind să omagieze personalitatea distinsului dascăl și compozitor "cu nimic mai prejos decât a unui Ion Vidu sau Gheorghe Dima", cărășenii au organizat la sfârșitul lunii lui "brumărel" acel festival.

Au participat următoarele formații:

-Corul Liceului nr.2 - Bocșa, județul Caraș-Severin;

-Corul Liceului pedagogic Caransebeș;

-Corul bărbătesc al Căminului cultural Slatina-Nera, județul Caraș-Severin;

-Corul mixt al Căminului cultural Marga, județul Caraș-Severin;

-Corul de femei "Tibiscum" - Casa de cultură Caransebeș;

-Grupul coral feminin "Berzovis" - Căminul cultural Berzovia, județul Caraș-Severin;

-Corul Sindicatului CFR Caransebeș;

-Corul mixt de cameră "Appassionata" - Casa municipală de cultură Bistrița;

-Corul mixt de cameră "Pontica" - Sindicatul învățământ Constanța;

-Corală "Prietenii muzicii" - Școala populară de artă Baia Mare;

-Corul de cameră "Animato" - Palatul culturii Pitești;

-Corul de cameră "Miorița" - Casa de cultură Reșița.

Juriul festivalului a fost alcătuit din:

-Președinte: Prof. univ. Marin Constantin, artist emerit, dirijorul Corului "Madrigal" București;

-Prof. univ. Petre Crăciun, decanul Conservatorului "Ciprian Porumbescu" din București;

-Gheorghe Bazavan, compozitor;

-W.M. Klepper, compozitor;

-Prof. Livia Micu, din partea Consiliului culturii și educației, București;

-Mircea Neagu, compozitor, din partea Institutului de Cercetări Etnologice și Dialectologice București;

Corul "Emil Montșia" a interpretat următoarele piese muzicale:

-Ion Vidu: "Răsunet de la Crișana";

-Dan Voiculescu: "Astfel";

-John Bennet: "Plângeți, ochii mei";

-J. Passereau: "E frumos și bun";

-Dan Buciu: "Dacica";

-Cornelia Tăutu: "Divertisment folcloric".

Disputa pentru a dobândi calitatea de învingător a fost aprigă, "aprinsă" chiar. Iată cum a fost comentat acest aspect în Revista "Cântarea României" nr. 12/1982: "Rar ne-a fost dat să vedem o mai mare dificultate de departajare decât cea din finala finalei, ca să zicem așa a Festivalului <Iosif Velceanu> ... confruntarea interjudețeană a adus la rampă formații sensibil egale, una mai bună decât alta". Si totuși, chiar și în aceste condiții Corul "Emil Montșia" și-a demonstrat "clasa": premiul întâi și aceasta pentru că bijuteriile de execuție corală pe care le-a prezentat pe scenă, stilul de

interpretare, cu adevărat impresionant, precum și "o pronunțată aură profesionalistă", i-au determinat pe membrii juriului să "puncteze" decisiv.

Comentând succesul în articolul "Corul <Emil Montșia> - premiul întâi la Reșita", ziarul "Flacăra Roșie" menționa: "Este încă un omagiu adus compozitorului Emil Montșia acum, la apropiata sărbătoare a centenarului său, de către reputata formație corală care-i poartă numele."

Într-adevăr, în lunile noiembrie și decembrie a anului 1982 în Arad, Șicula, Șiria și alte localități s-au organizat numeroase acțiuni comemorative, festivități dedicate sărbătoririi centenarului nașterii compozitorului și juristului Emil Montșia (1882-1982); localitatea sa natală, Șicula - alături de Mănerăul lui Ion Vidu și Seliștea lui Sabin Drăgoi - reprezentând un valoros patrimoniu folcloric asupra căruia s-a aplecat pentru că întotdeauna creația populară a exprimat sufletul, năzuințele și idealurile poporului român.

Personalitatea sa - cu multiple valențe spirituale ca: violonist, compozitor, dramaturg, poet, pasionat folclorist, orator (a fost avocat), deosebit de sensibil la freamătul de autenticitate artistică a creației populare - a fost evocată în satul natal și la Arad de Eugen Pricope, directorul Muzeului de muzică din București, folcloristul prof.dr. Ovidiu Bârlea, nepotul septuagenar al compozitorului, Octavian Montșia, folcloristul arădean Ion T. Florea, profesorii Pavel Galea și Ileana Florea iar Corul de cameră "Emil Montșia" dirijat de "Gheorghe Flueraș... a susținut un concert de mare ținută artistică."

Dar pentru că în anul 1982 s-a aniversat acest măreț și semnificativ eveniment cultural precum și datorită faptului că formația a cărei activitate o prezentăm poartă numele distinsului șiculan, despre acesta într-un alt capitol.

Anul 1983

Una din modalitățile - poate cea mai semnificativă - de permanențare a activității cultural-educative și prin arta muzicii corale a fost organizarea și desfășurarea Festivalului național "Cântarea României".

Pentru că l-am menționat de nenumărate ori - și cu atâtea

reprezentative succese ale formației corale - poate că nu este lipsit de interes ca aici și acum, să exprimăm câteva gânduri față de acesta, firește, "de departe" fără intenția și pretenția de a formula verdicte.

Excluzând festivismul precum și unele aspecte pe care deliberat le evităm, se poate spune că "întrecerea" - cu referire specială la fazele superioare - a fost întotdeauna, fără excepție, o virtuoaasă manifestare a artei muzicale, o chemare a omului de a se înălța - așa cum spunea Ioan Slavici - "unde înșine prin noi nu ne putem ridica".

Repertoriile de muzică universală, din creația clasică și românească incluse în programe cuprinzând piese corale ale unor compozitori ca: Johannes Brahms, Ludwig van Beethoven, Giovanni Gabrielli, Georg Friederich Handel, Claudio Monteverdi, Carl Orff, Giovanni Pierluigi da Palestrina, Giuseppe Verdi, Richard Wagner, Augustin Bena, Ionel Brătianu, Nicolae Brânzeu, Gheorghe Danga, Gheorghe Dima, Alexandru Flechtenmacher, Tudor Jarda, Mihail Jora, Marin Constantin, Mircea Neagu, Emil Monția, Alexandru Pașcanu, Ciprian Porumbescu, Cornelia Tăutu, Nicolae Ursu, Ion Vidu, Sabin Drăgoi etc., au reprezentat tot atâtea momente de a-l face pe OM mai demn, mai nădăjduitor, mai bun, mai sociabil și omenos, mai uman și blând, mai încrezător în el și în semenii săi. Și toate acestea sau fiecare în parte ori luate împreună nu sunt oare aspirații spre ceea ce se cheamă smerenie, cuviință, modestie și puritate sufletească? Un simbol al nevoii de frumos? Dacă este așa înseamnă că eforturile - indiferent de durata și intensitatea lor - nu au fost inutile.

Revenind la anul 1983 consemnăm faptul că în ziua de 4 martie s-a desfășurat faza județeană a Festivalului național "Cântarea României".

A urmat apoi prezența la cea de a doua ediție a Festivalului muzicii culte - "Bihor 83" manifestare la care au participat - așa cum sublinia revista de cultură bihoreană "Familia" nr. 5/213/19 mai 1983 - "formații de certă valoare, cu prestigiu dobândit în confruntări artistice naționale și internaționale" ca de pildă "Corul de cameră <Emil Monția> participant la numeroase concursuri internaționale" pentru ca în plină vară - 3 iulie - să se desfășoare în municipiul Cluj-Napoca etapa republicană a Festivalului național "Cântarea României".

Și de data aceasta, Corul "Emil Montșia" a lăsat "o impresie deosebită" ... "a excelat prin <Colind de pace> de Dumitru D. Botez și <Dacica> de D. Buciu" astfel că "artiștii amatori arădeni au reprezentat cu talent și măiestrie județul nostru."

Și iată formația la "Toamna muzicală hunedoreană" (22 octombrie 1983, a treia ediție) care - așa cum se arăta în Revista "Contemporanul" nr. 51/1936/16 decembrie 1983 - cu un "repertoriu divers și dificil a relevat calitățile înalte de redare, cu voci sigure, sub certa valoare dirijorală a profesorului Gheorghe Flueraș".

Un moment al reîntâlnirii spectatorilor cu autentică artă corală l-a reprezentat spectacolul cu participarea laureaților ediției a IV-a a Festivalului național "Cântarea României", la a cărui reușită a manifestării artistice și-a adus contribuția și Corul "Emil Montșia" al Casei de cultură al municipiului Arad.

O seară de neuitat, o adevărată sărbătoare în preajma Crăciunului a fost aniversarea centenară a Corului Căminului cultural din satul Cuvin, comuna Ghioroc, județul Arad.

"Punctul <forte>, ca să-i spunem așa, l-a constituit evoluția renumitului cor <Emil Montșia> al Casei de cultură din Arad, dirijat de Gheorghe Flueraș. Și de data aceasta, prestigioasa formație - care a ținut să fie prezentă la sărbătoarea corului din Cuvin - a întrecut toate așteptările, oferind asistenței momente de adâncă emoție și trăire artistică".

Anii 1984-1985

Pledoaria pentru arta corală de calitate ca o constantă a vieții spirituale arădene a fost și a rămas un adevărat crez în trudnicia maestrului Gheorghe Flueraș și firește și a coriștilor.

Într-un interviu publicat în ziarul "Scânteia" din 22 iunie 1984 "directorul Filarmonicii, și, în același timp, dirijorul corului de amatori <Emil Montșia> - formație care deține 18 premii, dintre care 6 internaționale" referindu-se la existența melomanilor din mediul orășenesc și rural și care îndrăgesc întâlnirea cu muzica în general și cu cea corală în special a spus: "Suntem așteptați și la Sebiș, Ineu, Pâncota, la Dezna, Chișineu Criș, Lipova, Stațiunea Moneasa... În total, avem peste 1300 de abonați și microstagioniile permanente

marchează fără îndoială pulsul vieții artistice a județului". Acest puls a existat și în anii 1984 și 1985 concretizat în organizarea și desfășurarea unor spectacole festive dedicate zilelor de 24 ianuarie, 8 martie, celei naționale, participări la festivaluri interjudețene și cel național "Cântarea României", turneul în Republica Cehoslovacia, înregistrări pentru Televiziunea Română etc.

Într-o reprezentație dedicată promovării în etapa republicană a Festivalului național "Cântarea României", compozitorul Mircea Neagu referindu-se la calitatea actului interpretativ și repertoriile abordate de formațiile corale arădene a afirmat: "Am apreciat în mod deosebit preocuparea unor dirijori arădeni pentru calitatea artistică a interpretării, precum și îmbogățirea repertoriului cu lucrări corale valoroase, atât în genul cântecului patriotic ... M-a impresionat în mod deosebit de plăcut corul bărbătesc al veteranilor din cel de-al doilea război mondial ce activează pe lângă Casa de cultură <Mureșul> din Arad, care sub bagheta dirijorului Gheorghe Flueraș ne-a demonstrat o înaltă calitate artistică, o excelentă omogenitate, sonoritate și un inspirat repertoriu patriotic. O serioasă pregătire artistică dovedesc, în continuare, formațiile <Emil Monția> [de la] - Casa de cultură a municipiului (dirijor Gheorghe Flueraș), ... toate promovate în etapa republicană."

Tot în legătură cu cele două aspecte semnalate mai sus Revista "Muzica" nr. 11/1985 remarca - într-un comentariu privind desfășurarea ediției a V-a - cutezanța sporită a dirijorilor de a adopta "piese corale de mare tehnicitate, cu o scriitură armonică și polifonică evoluată, abordând forme și stiluri, bogate în expresie și conținut tematic." De asemenea, s-a subliniat capacitatea dirijorilor, puterea de discernământ a acestora de a selecta cu o reală intuiție și inteligență artistică piese corale "raportate la tipul și profilul formațiilor, la varietatea tematică și de stil, precum și la capacitatea și gradul de accesibilitate al lor și al colectivului pe care îl conduc" impresionând "în mod cu totul deosebit prin interpretări emoționante, ... de mare finețe", înțelegând astfel importanța și mesajul actului artistic. Concluzionând apoi, autorul articolului arată că "pe această linie de vârf a corurilor de cameră se înscriu la loc de frunte formațiile ... <Emil Monția> [al]- Casei municipale de cultură Arad, dirijor Gheorghe Flueraș".

Activitatea artistică a perioadei pe care o comentăm s-a încheiat într-un mod inedit: cu un spectacol de datini și obiceiuri de iarnă.

Anii 1986 - 1987

În primăvara anului 1986, mai exact spus, în zilele de 10 și 11 mai s-a desfășurat la Blaj, județul Alba, cea de a IV-a ediție a Festivalului coral interjudețean "Iacob Mureșianu", la care au participat următoarele 23 de formații corale din 13 județe ale țării:

- Corul bărbătesc "D.G.Kiriac" al Palatului culturii din Pitești;
- Corul bărbătesc "Armonia" al Casei de cultură a municipiului Brăila;
- Corul mixt "Lira" al Casei de cultură a municipiului Brăila;
- Grupul vocal cameral "Andantino" al Sindicatului învățământ Brăila;
- Corul bărbătesc al Întreprinderii de utilaj tehnic Bistrița;
- Grupul coral cameral mixt al Casei de cultură a sindicatelor Bistrița;
- Corul bărbătesc "Iacob Mureșianu" al Casei municipale de cultură Cluj-Napoca;
- Corul mixt "Armonia" al Întreprinderii "Tehnofrig" Cluj-Napoca;
- Corul mixt cameral al Direcției sanitare a județului Hunedoara;
- Corul de cameră "Armonii Tinere" al Întreprinderii de utilaj minier Petroșani, județul Hunedoara;
- Corul mixt "Philharmonia" al Școlii Populare de Artă Pitești;
- Corul mixt al Căminului cultural din Medieșu Aurit, județul Satu Mare;
- Corul mixt al Uniunii județene a cooperativelor meșteșugărești Zalău, județul Sălaj;
- Corul mixt "Ion Românu", al Casei de cultură a sindicatelor Reșița;
- Corul de voci egale (femei) al Sindicatului Învățământ Târgu Mureș;
- Corul mixt al Căminului cultural Săliște, județul Sibiu;
- Corul de cameră a Casei de cultură a sindicatelor Alba Iulia;
- Corul mixt al Întreprinderii metalurgice Aiud, jud. Alba;

- Corul de cameră al Școlii generale nr.3 Aiud, județul Alba;
  - Corul de voci egale a Liceului pedagogic "Gheorghe Șincai" Blaj, județul Alba;
  - Corul mixt al Casei de cultură Blaj, județul Alba;
  - Corul mixt al Sindicatului învățământ Cugir, județul Alba;
- Corul "Emil Montșia" a interpretat cântecele: "România" de Achim Nica; "Trecui valea" - Iacob Mureșianu; "Cântece lirice" - George Pascu; "Tu m-ai uitat" - John Bennet; "Colind de pace" - Dumitru D. Botez.

Abordând un repertoriu interesant, variat, expresiv, cu un bogat conținut de idei și cu o interpretare de mare vibrație și sensibilitate sufletească, subtil și rafinat armonizat care "a ridicat sala în picioare", juriul festivalului - al cărui președinte a fost compozitorul Mircea Neagu - a acordat Corului "Emil Montșia" "premiul I și Trofeul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din R.S.România pentru promovarea muzicii corale românești". Drept răsplată a succesului, corul a participat la spectacolul de gală organizat cu acel prilej pe "Câmpia Libertății". Așadar, Blajul sau "Mica Romă" ... Blajul, străveche vatră a culturii și istoriei românești, unde pe "Câmpia Libertății" zecile de mii de revoluționari români conduși de Avram Iancu au intonat la unison în zilele de 3-5 mai 1848 "Deșteaptă-te române!", locul unde au trăit și au gândit Gheorghe Șincai, Petru Maior, Samuil Micu, Simion Bărnuțiu, Timotei Cipariu, creatori de limbă și conștiință românească, reuniunea corală nu a însemnat o obișnuită întâlnire artistică, ci o manifestare cu adânci semnificații patriotice, un omagiu adus trecutului nostru istoric.

Acolo la confluența celor două Târnave, în acel loc mirific și sacru unde în rotonda străjuită de busturile celor 24 de luptători revoluționari și oameni de cultură care amintesc de Revoluția din 1848, Corul "Emil Montșia" și-a arătat "clasa" invincibilității.

Despre performanța artistică obținută ziarul "Flacăra Roșie" nr. 12423/16 mai 1986 sub titlul "Corul <Emil Montșia> la cea de-a 21-a distincție" arăta că "este cel de al 21-lea premiu acordat formației arădene în cei 16 ani de existență."

Într-un alt articol din aceeași publicație (nr.12481/23 iulie 1986) intitulat "O formație de prestigiu în viața muzicală arădeană" în care maestrul Gheorghe Flueraș a fost intervievat în legătură cu premiile

obținute, cărui fapt se datorează valoarea artistică a corului și care este repertoriul formației, domnia-sa a subliniat: "Încerc, firește, o satisfacție deosebită că această formație corală de amatori, a cărei activitate se întinde pe parcursul a 16 ani, este singura din județul nostru laureată la toate cele cinci ediții ale Festivalului național <Cântarea României>, obținând de patru ori locul I și o dată locul II - la prima ediție, din 1977. Dar palmaresul formației este mult mai bogat în distincții prin obținerea celei mai înalte clasificări la concursul național de interpretare <Patrium Carmen> și prin câștigarea mai multor trofee la concursuri corale interjudețene de la Suceava, Blaj, Brașov, Lugoj, Reșița, Hunedoara etc., și la concursurile corale internaționale din Italia, Bulgaria, Ungaria".

Referitor la aprecierile elogioase formulate de spectatori și în mod deosebit de muzicologi acestea au fost consecința "în primul rând a activității neîntrerupte pe care o desfășurăm, al repertoriului pe care îl promovăm și nu în ultimul rând calităților vocal-artistice ale membrilor coralei care, deși au profesii diferite: muncitori, tehnicieni, cadre didactice, funcționari etc., sunt animați de aceeași pasiune pentru cântec, căruia îi consacră o bună parte din timpul lor liber. Corul pentru mine este o <orgă umană>. Mănuirea clapelor acestei orgi, la cel mai înalt nivel, constituie partea cea mai grea pentru cel care le acționează."

În ceea ce privește repertoriul "avem peste 150 de lucrări din muzica românească clasică, contemporană, prelucrări de folclor și valoroase creații din muzica universală, reprezentând diverse epoci și stiluri. Ne orientăm spre un repertoriu cu un bogat conținut de idei menit să contribuie la educarea publicului iubitor de muzică. Astfel, alături de cântece închinare patriei.... am inclus și piese lirice, mai ample dezvoltate, cum sunt: <Colindul de pace> de Dumitru D. Botez pentru cor mixt și recitatori și suita corală <Flăcări și roți> de Comeliu Cezar, pe versurile poezilor N. Labiș, E. Jebeleanu, Marin Sorescu, R. Tagore, Omar Khayyam, Heinz Kahlau etc. Nu i-am uitat nici pe compozitorii noștri arădeni Teodor Caciora și Adrian Diaconu."

Deci, dacă la Gorizia în anul 1972 formația artistică avea "un bagaj de cunoștințe" de 5-6 piese corale, după 16 ani numărul lor se cifrează la "peste 150". Iată un "salt" uriaș! Dar în urma lui muncă și pasiune; pasiune și muncă.

Referindu-se la cea de a IV-a ediție a reuniunii corale de la Blaj, Revista "Muzica" din octombrie 1986 arăta că "au evoluat o seamă de coruri renumite din țară, formații prestigioase cu bogat palmares național și internațional iar juriul - prezidat de compozitorul Mircea Neagu, din care au mai făcut parte compozitorii Constantin Arvinte și Ștefan Andronic precum și dirijorii Florentin Mihăescu, Constantin Râpă, Cornel Arion și Emil Dragea - a acordat premiul I unor formații care s-au detașat în mod evident, cu o deosebită tehnică corală, bine pregătite sub aspect artistic".

Relevant, sub aspectul prestigiului și popularității corului este și faptul că "Tribuna României", Revistă editată de Asociația "România" (nr. 309/1 februarie 1986) într-un amplu reportaj dedicat județului Arad, în abordarea domeniului vieții muzicale a menționat că "după ce a ocupat locul I la toate edițiile Festivalului <Cântarea României>, cu un repertoriu valoros format din piese de muzică românească veche și nouă, din piese renaștentiste și clasice, acest cor a cunoscut succesul pe scene europene." Se nominalizează Gorizia, Arezzo (Italia) etc.

O autentică sărbătoare a cântecului românesc a constituit-o Olimpiada corală "Ion Vidu", de la Lugoj, ediția a VIII-a la care Corul "Emil Montșia" a obținut premiul întâi și Trofeul Olimpiadei și aceasta "datorită grijei repertoriale, atenției sporite pentru acuratețea intonațională și ritmică, echilibrul sonor și dinamic, înțelegerea și exprimarea textului, pentru dicție și concepția interpretativă a fiecărei piese."

Un nou succes de prestigiu l-a constituit participarea la Reuniunea interjudețeană de muzică corală "Ioan D. Chirescu" Constanța, ediția a VII-a.

În ziarul "Flacăra Roșie" nr. 12884/8 noiembrie 1987 în articolul intitulat "Un succes de prestigiu" se arăta că "la această prestigioasă manifestare dedicată artei interpretative de muzică corală au fost invitate să participe cele mai bune formații corale din țară, printre care s-a numărat și Corul cameral <Emil Montșia> (dirijor - prof. Gheorghe Flueraș) al Casei de cultură a municipiului Arad.

Corul arădean a evoluat pe scena constănțeană cu un repertoriu alcătuit din piese de mare dificultate, piese care au fost interpretate la un înalt nivel artistic. Deosebit de apreciate de publicul auditor și de către personalitățile vieții noastre muzicale prezente la manifestare

au fost lucrările <O, Românie> de A. Stoia, <Matinală> -de F. Donceanu, <Răsunset de la Crișana> de I. Vidu, <Cântece lirice> de G. Pascu, <Tu m-ai uitat> de J. Bennet, <Dorulețu!> de I.D.Chirescu și suita corală în stil tradițional <Flăcări și roți> de C. Cezar.

Pentru calitatea artei interpretative, Corului <Emil Monția> i s-a acordat <Diploma de Onoare I.D. Chirescu> iar entuziastului și apreciatului dirijor Gheorghe Flueraș <Diploma de Merit I.D. Chirescu>".

Comentând în Revista "Îndrumătorul cultural" nr. 35/1988 evoluția celor 16 participante la festival, compozitorul Mircea Neagu a afirmat: "Rememorând evoluția tuturor corurilor... reținem Corul de cameră <Emil Monția> din Arad pentru diversitatea repertoriului - muzică clasică, universală și contemporană - și pentru aleasa interpretare, plină de expresivitate și dramatism a lucrării <Flăcări și roți> de Corneliu Cezar."

O realizare artistică importantă a reprezentat-o evoluția în etapa republicană a celei de a VI-a ediții a Festivalului național "Cântarea României".

"Prin calitatea vocilor, prin nivelul inedit al interpretării artistice, câteva dintre formațiile noastre camerale constituie adevărate evenimente pentru cultura actuală arădeană, întrucât ele intră într-o incontestabilă competiție națională. Astfel, evidențiem în mod deosebit Corul de cameră mixt <Emil Monția> al Casei de cultură a municipiului Arad (dirijor Gheorghe Flueraș), care a interpretat la un adevărat nivel profesionist (și nu de artiști amatori, cum sunt) lucrările <Aceasta ți-e cântarea țară> de Laurențiu Profeta, <Matinală> de Felicia Donceanu și <Flăcări și roți> de Corneliu Cezar.

Firește, toate aceste frumoase succese de pe scena etapei republicane au fost posibile și prin contribuția remarcabililor animatori ai vieții corale pe care-i are municipiul și județul nostru, printre care amintim pe dirijorii Gheorghe Flueraș (care s-a prezentat în etapa republicană a festivalului cu patru coruri), Doru Șerban (prezent și el în etapa republicană cu două importante coruri), Petre Frunzău (tot cu două coruri), dirijori care s-au dăruit cu entuziasm și talent pentru succesul formațiilor pe care le-au pregătit, contribuind, implicity, la ridicarea pe trepte superioare a întregii noastre mișcări corale."

Menționăm faptul că la cea de-a VI-a ediție a Festivalului

național "Cântarea României" Corul "Emil Montșia" a obșinut locul I și titlul de laureat.

O nouă prezenșă remarcabilă interjudeșeană: Festivalul "Sarmis '87".

"În <Sala armelor> din Castelul Corvineștilor din Hunedoara, corul a susșinut "un remarcabil concert coral, care a cuprins: <O, Românie> de Achim Stoia, <Matinală> de Felicia Donceanu, pe versuri de George Bacovia, <Tu m-ai uitat> de John Bennet, <El Grillo> de Josquin des Pres, suita corală în stil tradișional <Flăcări și roșii> de Corneliu Cezar și un grupaj de patru cântece lirice de George Pascu.

Corul arădean s-a bucurat de un deosebit succes, evidenșându-se prin valoarea artistică și măiestria interpretativă."

Un moment important în viașă culturală arădeană - la care a participat și Corul "Emil Montșia" - a fost ziua de 21 noiembrie 1987 când s-a aniversat 175 de ani de la înfiinșarea Preparandiei, prima școală de învășători din Banat și Crișana - a cărei prim director a fost Dimitrie Ţichindeal -, instituție de învășământ care avea să pregătească dascăli pentru Transilvania - țară românească străbună.

În sala mare a Teatrului de stat, "formașile artistice ..., Corul <Emil Montșia> al Casei de cultură a municipiului Arad, au prezentat în regia actorului Ion Costea, un bogat spectacol artistic care a evocat prin emoșionante momente însemnăteea marii ctitorii de civilizație și cultură românească care a fost Preparandia din strămoșeasca vatră a Aradului."

Anii 1988 - 1990

După ce a cucerit locul întâi la edișiile a V-a (1980) și a VIII-a (1986) a concursului coral interjudeșean "Ion Vidu", iată că și în cea de a IX-a, trofeul "a luat" drumul Aradului.

Menșionăm câteva din formașile participante:

- Corul bărbătesc al Întreprinderii de utilaj tehnologic Bistrișă;
- Corală Întreprinderii de reșele electrice Piatra Neamș;
- Corul constructorilor de nave Drobeta-Turnu Severin;
- Corul mixt al Casei de cultură Agnita, judeșul Sibiu;
- Corul de femei al Sindicatului Învășământ Timișoara;

- Corul mixt al Regionalei CFR Timișoara;
- Corul mixt al Regionalei CFR Cluj;
- Corală "Camerata Danubii" a Casei de cultură a municipiului Călărași;
- Grupul coral feminin "Lira" al Casei de Cultură Lipova, județul Arad;
- Corală "Nicolae Lighezan" a Sindicatului Învățăământ Oravița, județul Caraș-Severin;
- Corul Regionalei CFR Brașov;
- Corul de femei "Camerata" al Sindicatului Învățăământ Slatina, județul Olt;
- Corală bărbătească "Sabin Drăgoi" a Casei de Cultură a municipiului Timișoara, și altele.

Juriul concursului coral a fost alcătuit din:

- Radu Paladi, compozitor, președintele juriului;
- Ștefan Andronic, compozitor;
- Nicolae Boboc, dirijor, compozitor;
- Voicu Enăchescu, dirijor;
- Gheorghe Firca, muzicolog;
- Mircea Neagu, compozitor;
- Diodor Nicoară, dirijor;
- Stelian Olariu, dirijor;
- Constantin Romașcanu, compozitor;
- Dan Voiculescu, compozitor.

Iată cum comentează însuși maestrul Gheorghe Flueraș performanța artistică realizată:

"Noul succes este o dovadă convingătoare că formația noastră continuă să rămână una dintre cele mai bune coruri camerale de amatori din această parte a țării. De altfel, întreaga mișcare corală arădeană își aduce în cadrul Festivalului național <Cântarea României> o contribuție de seamă la modelarea personalității iubitorilor de frumos, înnobilitându-i spiritual, sensibilizându-i față de idealurile noastre etice și estetice. A cânta a însemnat dintotdeauna, pentru oamenii acestui pământ, a se identifica cu natura încântătoare a plaiurilor smâltuite cu flori, ori a se identifica cu prefacerile spectaculoase, pe care mâinile lor harnice le-au produs în fiecare colț al județului. Acest entuziasm constructiv, această vocație

Înălțătoare a întregului nostru popor a răsunat, prin graiul sensibil, delicat și specific al muzicii corale în marea sală de spectacole a Casei de cultură a sindicatelor din Lugoj, unde am interpretat, la o aprecieabilă ținută artistică următoarele lucrări: <România> de Achim Stoia, <Nu-mi place, îmi place> de Ion Vidu, <Matinală> de Felicia Donceanu, <El grillo> de Josquin des Pres, suita corală în stil tradițional <Flăcări și roți> de Corneliu Cezar și <Cântare pentru Eroi> de Radu Paladi. Pentru modul în care ne-am prezentat la acest prestigios concurs de valoare națională alături de premiul I și Marele Trofeu <Ion Vidu>, ni s-a mai acordat și Premiul special al Filarmonicii <Banatul> din Timișoara pentru cea mai bună interpretare artistică."

Un spectacol reușit a fost cel dedicat Anului Nou - 1989. Corul - laureat al tuturor edițiilor Festivalului național "Cântarea României" (7) - a impresionat publicul spectator prin interpretare, repertoriu și ținuta scenică.

În anul 1989 corul a participat la toate etapele Festivalului național "Cântarea României" inclusiv la cea republicană, obținând cel de al VII-lea titlu consecutiv de laureat.

Al șaptelea trofeu internațional a fost cucerit la Festivalul internațional de muzică corală de la Karditsa (Grecia), 15-20 septembrie 1990.

Festivalul a reunit formații valoroase din Grecia, Estonia, Italia, Cehoslovacia, Bulgaria, Iugoslavia, Austria, Lituania și Ungaria.

Corul a interpretat "o lucrare din secolul XV <Greierul e un bun cântăreț> de Josquin des Pres, una din secolul al XVI-lea <Plângeți, ochii mei> de John Bennet, o piesă din perioada romantică <Dem Dunkel Schoss> de J. Brahms, două lucrări grecești <Karavi - Karavaki> și <Karaguna> de St. Ephantimidis, o suită corală în stil tradițional, <Flăcări și roți> de Corneliu Cezar și o prelucrare de folclor, <Sârba pe loc> de Gheorghe Danga".

În legătură cu impresia de ansamblu asupra participării și cu rezultatul obținut maestrul Gheorghe Flueraș a comentat astfel: "Suntem bucuroși, că, în sfârșit, am reușit să onorăm invitația acestor oameni de cultură din Grecia care ne-au solicitat participarea, an de an, din 1984. Am fost primiți cu căldură, aplaudați la scenă deschisă și am fost singura formație care a avut onoarea să cânte la slujbă în

Catedrala din Karditsa.... Am obținut locul I la secțiunea de lucrări folclorice; este al șaptelea trofeu internațional, pe lângă cele 35 obținute, pe plan intern, în cei 20 de ani de activitate neîntreruptă."

Și încă un succes în anul 1990. La cea de a IV-a ediție a Festivalului coral "Iosif Velceanu" Reșița, premiul întâi a fost acordat Coralei "Emil Montșia".

Programul muzical a conținut atât muzică universală cât și muzică românească (de la clasici la contemporani) iar repertoriul abordat - dificil tehnic cât și interpretativ - a fost finalizat într-o frumoasă ținută artistică. De asemenea, "toate formațiile participante au adus pe scena concursului frumosul gen al colindului religios, muzică ce reprezintă într-un fel esența sufletelor noastre, muzică de care avem nevoie și care își face apariția în sălile noastre de concert. Și acest festival arată încă o dată că acest vechi gen al muzicii practicat pe meleagurile noastre nu moare și nu va muri niciodată, el fiind suflet din sufletul nostru."

În ziarul "Adevărul" nr.272/22 decembrie 1990 - cotidian independent al județului Arad - era un anunț intitulat "Concert" cu următorul conținut: "Inspectoratul de cultură al județului Arad, organizează duminică, 23 decembrie 1990, ora 11,00, la Palatul cultural un concert de muzică religioasă și colinde susținut de Corul <Emil Montșia>, dirijor Gheorghe Flueraș, solist profesor I. Rediș."

CAPITOLUL III

Anii 1991 - 2000

În primăvara anului 1991 (24 mai) s-a reînnoțit o veche tradiție culturală: s-a reînființat Asociațiunea Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român ASTRA "Despărțământul" Arad.

La ceremonie - a concertat Corul "Emil Montșia" sub bagheta dirijorului Gheorghe Flueraș și Corul Bisericii Ortodoxe din Micălața dirijat de G. Todoran - la care a participat P.S. Dr. Timotei Sevițiu, Episcopul Aradului, Hălmașului, Ienopolei și Hunedoarei în cadrul căreia a fost ales președinte de onoare. De asemenea, au fost prezenți reprezentanți ai Prefecturii și Primăriei Aradului.

Dacă formațiunea arădeană a participat la numeroase festivaluri interjudețene sau internaționale, iată că din inițiativa Inspectoratului de cultură al județului Arad și a Casei orășenești de cultură Lipova s-a organizat în zilele de 8 și 9 iunie 1991 în localitatea cetății Șoimoș, prima ediție a unui concurs interjudețean și Festival internațional "Emil Montșia".

A fost un nou început de a "repune în drepturi" și de a revalorifica valențele cultural-artistice ale cântului coral "aflat - așa cum sublinia domnul Dan Buciu, profesor universitar la Academia de Muzică București, președintele juriului - într-un evident regres".

Iată și numele formațiilor participante: "Camerata Felix", Oradea; "Pastorală", Vrancea; "Armonii tinere", Petroșani, județul Hunedoara; "Lira", Lipova; Bătănia (Ungaria); "Iosif Marincovici" Zrenjanin (Iugoslavia), "Emil Montșia".

"Cântecele Marii Uniri" a fost genericul în cadrul căruia s-a sărbătorit - în ziua de 30 noiembrie 1991 - ziua națională a României, spectacolul fiind considerat "un adevărat monument cultural". La reușita acestuia și-a adus contribuția - alături de alte coruri - și formațiunea

"Emil Montșia" spectatorii participând la un veritabil omagiu adus înaintașilor, făuritorilor Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918, moment de înălțătoare sărbătoare a tuturor românilor.

Stagiunea artistică a anului 1991 s-a încheiat în ziua de 20 decembrie cu un program de colinde intitulat "Datini și obiceiuri de Crăciun." A fost un fel de "Cântec al lebedei" pentru că din noiembrie 1992 și până în februarie 1996 activitatea corului a fost întreruptă (suspendată) din motive economico-financiare și "din lipsă de spațiu pentru repetiții și de coordonator pentru activități"!!!

Dar iată că - aidoma păsării Phoenix - în prima decadă a lunii lui "făurar" a anului 1996 în ziarul arădean "Adevărul" a apărut un anunț prin care se făcea cunoscut despre reluarea activității Corului "Emil Montșia". De atunci autorul acestor rânduri a intrat în "horă" și ... cântă.

Meritul incontestabil al revigorării corului îi revine acestui OM dăruit cu toată ființa sa aripilor cântului și care cu pasiune și tenacitate a "strâns rândurile" și a pornit din nou la drum. Mai exact spus, la continuarea celui pornit din toamna anului 1971.

Și astfel, din anul 1997 Corul "Emil Montșia" este o nouă și atractivă prezență în viața culturală a Aradului și nu numai. Chiar dacă - din motive financiare - turneele în țară ori străinătate s-au redus asta nu înseamnă că nu ne pregătim la înălțimea exigențelor. Dimpotrivă. Orele de repetiții (în zilele de luni și joi) sunt intensiv folosite și fiecare în parte și toți împreună ne străduim să continuăm această tradiție a cântecului care a fost și este o componentă definitorie a spiritualității noastre.

Firește, datorită unei activități mai restrânse, nu o vom prezenta anual, ci va fi una "globală" cu precizarea că am concertat în localități ca: Arad, Pecica, Dieci, Șiria, Buteni, (județul Arad), Orăștie, Pitești, Gyula, Szeged, Chitighaz, Micherechi, Budapesta etc., am participat la evenimente culturale, religioase, de istorie a Aradului etc.

Deoarece Festivalul internațional de muzică corală "D.G. Kiriac" - ediția a XVII-a, Pitești, 15 - 19 iulie 1999, a fost unul de o deosebită ținută artistică, directorul acestuia fiind domnul Gh. Gomoiu, vicepreședinte al Asociației naționale corale din România, la festival fiind prezenți și dirijorul Voicu Enăchescu, compozitorii Mircea Neagu

și Dan Buciu, P. S. Calinic, Episcopul Argeșului și Muscelului, considerăm că este interesant și util să menționăm formațiile participante:

- Corul "Ars Nova" - Pitești;
- Corul "Orfeu" - Curtea de Argeș;
- Corală "D.G. Kiriac" - Pitești;
- Corul "Classic" - Pitești;
- Corul "A Capela Singers" - Statele Unite ale Americii;
- Corul "Camerata Sânziana" - Pitești;
- Corul "Gaudeamus" - Pitești;
- Corul Căminul cultural Dobrești, județul Argeș;
- Corul "Allegretto" a Liceului de artă Pitești;
- Corală "Dumitru D. Botez" - București;
- Corală "Ion Danielescu" - Ploiești;
- Corul Municipiului Argos - Grecia;
- Corul Facultății de teologie din Timișoara.

Precizăm faptul că Festivalul internațional de la Pitești nu a fost un ... concurs. Așa că nu s-a întocmit nici un clasament. De aceea putem afirma că au câștigat toți competitorii dar în mod deosebit spectatorii piteșteni și argeșeni care au văzut "în direct" câteva formații artistice românești de mare tradiție în arta corală românească precum și cele două coruri din străinătate.

Corul "Emil Monția" a interpretat următoarele piese muzicale:

- "Canticorum iubilo" de G. Fr. Handel;
- "Heruvic" - D.G. Kiriac;
- "Mărul meu roșu" - Hristos Stamatiu;
- "Doină și joc" - Emil Monția;
- "Flăcări și roți" - Corneliu Cezar;

Un mare succes la publicul spectator - în mod deosebit la coriștii din Grecia - a avut cântecul grecesc "Milo mu cochino" ("Mărul meu roșu") care prin frumusețea melodiei dar mai ales prin ritmicitatea exactă a interpretării a fost unul din momentele reprezentative ale întregului festival.

CAPITOLUL IV

Statornicii

Desigur, un cor - mai ales când este alcătuit numai din amatori - reprezintă un grup de oameni de diferite vârste și profesii animați de pasiunea și dragostea pentru cântec. Dar tot atât de adevărat este și faptul că o astfel de formație se află - mai tot timpul - într-o continuă "mișcare" în ceea ce privește componența nominală și numerică. Altfel spus, unii au venit, alții au plecat. Motivele sunt dintre cele mai variate (de cele mai multe ori de natură subiectivă) care nu fac obiectul discuției noastre. Dar mai sunt și au fost statornicii. Cei perseverenți. Cei ce au considerat și apreciază că așa cum spunea George Enescu: "Muzica este oglinda sufletului omenesc, ea pornește de la inimă și se adresează inimii" sau "adevărata limbă universală" cum a afirmat compozitorul Carl Maria von Weber. Chiar dacă într-o altă parte a lucrării am nominalizat câțiva coriști -întrucât poate acolo are aspect propagandistic - considerăm că se impune consemnarea unor nume care ani de-a rândul au oferit - prin arta corală - liniștea și bucuria sufletească semenilor lor, celor care au înțeles că "muzica este un fel de a iubi, definitiv". I-am "catalogat" drept statornicii. Două au fost criteriile pe care le-am stabilit pentru a-i include în această "categorie": vechimea, iar ea să fie de cel puțin peste un deceniu. Așa fiind am consultat registrele de evidență începând cu anul 1972 până "la zi" și a rezultat următorul tabel nominal: Budișteanu Dan (1970-luna mai, 2001); Flueraș Gheorghe (1971-luna mai, 2001); Flueraș Victoria (1971-luna mai, 2001); Verșigan Petru (1971-luna mai, 2001); Pătrașcu Ana (1974-luna mai, 2001); Palade (Pătrașcu) Delia (1978-luna mai, 2001); Bacîș Ioan (1972-1999); Dalca Agneta (1976-1998); Șofrag Victor (1974-luna mai, 2001); Șerb Iulius (1979-luna mai, 2001); Tănase Petru

(1972-1996); Folfeldy (Sebesteyn) Tunde (1981-luna mai,2001); Don Petru (1972-1992); Bej Savu (1976-1996); Ciobanu Maria (1974-1992); Moț Ioan (1983-luna mai,2001); Spânul Felicia (1972-1984); Lucușa Maria (1985-luna mai, 2001); Șimonca Cornelia (1975-1987); Moț Gheorghe (1973-1988); Olah Alexandru (1973-1987); Mierluțiu Ioan (1990-luna mai, 2001).

Nu vrem să susținem - nici pe departe - că tabelul menționat mai sus este complet.Dimpotrivă. Datorită perioadei îndelungate precum și a numărului mare de persoane (peste 300) este posibil să fi "scăpat" pe cineva. Nu am făcut-o însă intenționat. Ci datorită "vitezei condeiului" și poate a documentării incomplete.De aceea, afirm ceea ce Eminescu a spus:"Oamenii se împart în două : unii care caută și nu găsesc, alții care găsesc și nu-s mulțumiți".

CAPITOLUL V

EMIL MONȚIA (1882 - 1965) SCHIȚĂ BIOGRAFICĂ

A consemna într-o lucrare - activitatea pe o perioadă de trei decenii (1970-2000) a Corului "Emil Monția" Arad - chiar dacă ea este de dimensiuni și poate conținut care nu răspund tuturor pretențiilor și a nu face referire la OMUL EMIL MONȚIA și OPERA sa aceasta ar însemna o inechitate, ceva nefiresc, ba chiar un gest de impietate. De ce? Iată, cel puțin două motive:

-în primul rând pentru că Emil Monția a fost și rămâne "nume de mare valoare a muzicii culte românești a primei jumătăți a secolului al XX-lea", personalitate remarcantă a Aradului care a militat - prin notele de pe portativ, actele și faptele sale de armă din primul război mondial și pledoariile în calitate de avocat - pentru continuitatea ideii de cultură națională, afirmarea voinței noastre naționale, exprimarea celor mai nobile idealuri ale nației române;

-apoi, pentru că numele său a fost "purta" de coriști și rostit cu cinste, admirație, stimă și respect timp de 30 de ani în sălile de concert - și nu numai - din țară și Europa.

Iată, deci, argumente concludente și pertinente care demonstrează necesitatea includerii în cuprinsul lucrării a unui capitol distinct și exclusiv vieții și activității compozitorului Emil Monția, ca semn și dovadă a omagiului acelui a cărui lume a fost cea a "satului românesc", în care ... și-a petrecut toată viața ... călăuzit numai de imboldul dragostei adevărate pentru cei mulți."

Emil Monția s-a născut în ziua de 6 ianuarie 1882 în comuna Șicula, județul Arad.

Tatăl său, preotul Florian Monția avea o voce care i-a adus faimă în zona Ineului și a Văii Crișului Alb și care, împreună cu

Învățătorul satului, "făcea muzică", astfel că încă din casa părintească, din frageda copilărie, a auzit sunetul cântărilor bisericești și cântecelor populare, fapt ce i-a influențat decisiv una dintre opțiunile profesionale.

Studiile primare le-a făcut în satul natal (primele două clase) unde a început să învețe să cânte la vioară cu lăutarul Didianu (care nu cunoștea însă notele muzicale), apoi le-a continuat la Arad inclusiv încă două clase liceale și Timișoara unde a absolvit liceul.

Acolo, în capitala Banatului - în dorința de a studia muzica și să învețe temeinic limba germană - Emil Monția i-a avut ca dascăli pe Ceșka (teorie-solfegii, vioară), (1893-1898), care l-a introdus în studiul sistematic al viorii și Wondracek (armonie, vioară), maestrul de vioară și subșef al muzicii militare, de la care a deprins armonia și orchestrația, studiind în același timp instrumente muzicale ca: pianul, violoncelul și cornul.

Lecțiile de muzică "luate" de la profesorii timișoreni au fost continuate la cote superioare la Oradea (1899-1902) cu profesorul ceh Vomacika (orchestrație, dirijorat); la Viena (1903-1904) cu compozitorul Ion Scărlătescu (pian, compoziție); la Iași (1918) cu compozitorul Eduard Caudella (compoziție) și la București (1921-1922), din nou cu Ion Scărlătescu.

Între anii 1899 - 1903 a studiat dreptul la Academia din Oradea - oraș în care a constituit o orchestră studențească pe care a dirijat-o și a compus pentru aceasta unele compoziții proprii, - studii continuate la Cluj și Budapesta, iar la Viena, în timpul stagiului militar, a participat intens la viața muzicală a metropolei.

În anul 1905 și-a luat doctoratul în drept. Oare cu ce subiect?

Între anii 1905 - 1906 Emil Monția și-a făcut "practica în avocatură la Tinca, Arad și Lipova" iar examenul de avocat l-a susținut în anul 1907 "la Budapesta și, conform < Avisului > din 28 iunie, a aceluiași an, imprimat la tipografia P.Sântion din Arad, își deschide propria sa <cancelarie avocațială> în comuna Șiria din podgoria Aradului, care va fi mai apoi localitatea sa adoptivă până la sfârșitul vieții."

În anul 1914 - cu gradul de locotenent - a fost mobilizat și trimis pe frontul din Galiția în cadrul regimentelor austro-ungare. A căzut prizonier și a fost internat în lagărul de la Darnița, de lângă

Kiev.

Prizonierii români din Austro-Ungaria (Arad, Braşov, Sibiu, Bihor, Banat etc.) - care sufleteşte nu aveau nici o "legătură" cu împăratul de la Viena - au înfiinţat comisii pentru constituirea Corpului voluntarilor români care să "lupte alături de fraţii lor de peste Carpaţi".

La Kiev, între anii 1916 - 1917 Emil Monţia a cântat "la vioara a doua" în orchestra Operei din localitate, acţionând totodată cu firească iubire de glie şi neam pentru mobilizarea celor aproximativ 25.000 de prizonieri răspândiţi prin diferite lagăre "spre a lua parte la luptele de la Mărăşeşti, Mărăşti şi Oituz".

Dacă în luna mai a anului 1918 Emil Monţia era membru "în comandamentul Corpului de voluntari ardeleni şi bucovineni la Iaşi cu gradul de căpitan, în noiembrie ... pleacă în interes de serviciu în Transilvania" cu scopul de a participa la "lucrările de pregătire ale Marii Adunări Naţionale de la Alba Iulia, unde Monţia ... este ales în Marele sfat naţional român ... care avea menirea să reprezinte naţiunea română din Transilvania, Banat şi Ţara ungiurească faţă de toate naţiunile lumii."

În primăvara anului 1920, Emil Monţia a participat şi contribuit - în calitate de membru fondator - la constituirea Societăţii Compozitorilor Români chemată să apere prestigiul muzicii româneşti, interesele profesionale ale compozitorilor şi muzicologilor, tendinţele naţionale în creaţia muzicală, "de a zămisli ... o artă muzicală românească" precum şi "să pună temelii unei adevărate şcoli româneşti".

Atunci, în anul 1920 Emil Monţia "şi-a fixat în programul său de activitate să cerceteze <cu dragoste cântecul poporului român>". Şi acest program l-a transformat în crez până la adânci bătrâneţe ducându-l chiar dincolo de mormânt...

Activitatea muzicală a lui Emil Monţia a avut trei direcţii principale: folclorică, componistică şi dramaturgie originală.

Emil Monţia nu a fost singurul culegător şi prelucrător de melodii populare româneşti din Podgoria, Câmpia Aradului şi zona Munţilor Apuseni, însă a fost unul consecvent şi constant, culegând un număr mare de doine, dansuri populare, cântece de nuntă, de cătănie, romante, lied-uri, colinde etc., "având o colecţie manuscrisă de câteva mii de partituri. Aceasta a alcătuit baza de inspiraţie a întregii sale

activități de muzician."

A format din aceasta, în anul 1925, o primă colecție intitulată "111 doine și cântece populare românești" (vol. I și II), lucrare proiectată în cinci volume, dar nu au văzut lumina tiparului decât două, publicate la București. Societatea compozitorilor români l-a premiat însă compozitorul "a renunțat atunci la bani, în favoarea celorlalți cinci concurenți" acordându-i-se o mențiune morală.

O mică parte a melodiilor populare au fost aranjate pentru cor, dar prea puține au fost tipărite.

Din melodiile populare adunate - încă de la vârsta de 14 ani - a publicat mai târziu 121 doine și cântece populare românești aranjate pentru voce și pian.

Precizăm faptul că în colecția "Cântece pentru voce și piano" (vol. I - VII) editată de Tipografia arădeană "Diecezana" versurile aparțin unor poeți ca: M. Eminescu, G. Coșbuc, O. Goga, Șt. O. Iosif, Zaharia Bârsan, V. Russu Șirianu și alții.

Lista lucrărilor creației muzicale mai cuprinde colecțiile:

- "202 doine și cântece populare pentru voce și pian;

- 110 colinde pentru voce și pian;

- 101 romanțe și cântece eroice pentru voce și pian;

- 230 cântece compoziții proprii pentru voce și pian;

- 21 bucăți pentru vioară, solo și pian;

- 10 suite de cântece populare pentru orchestră mare."

În afara muzicii vocale și corale, Emil Monția a mai compus compoziții pentru vioară, vioară și pian, pentru două viori, muzică de balet, etc.

A mai scris cinci lucrări de operă dintre care "Fata de la Cozia", poem lirico-dramatic în trei acte (text și muzică), a fost introdus în programul Stagiunii 1934-1935 a Operei de stat din Cluj.

Opera a mai fost interpretată la Timișoara și Arad fiind apreciată în mod elogios de către critică și publicul spectator.

Din colecțiile pe care le-am menționat, prezentăm titlurile unor cântece, cântări bisericești și colinde: "La fântâna cu găleată", "La mijloc de codru des", "Dragă codrule te las", "Glas de primăvară", "La crâșmuța cea din deal", "Spune-mi codrule vecine", "Primăvara", "Mândră, mândruța mea", "Fire de toamnă", "Sus la poarta raiului", "Ducem-aș și tot m-aș duce", "Peste vârfuri", "Bădișoru-i dus departe", "Copii ai României", "Nădejdea

mea este Tatăl", "Cristos a înviat" etc.

În ziua de 28 septembrie 1938 a fost ales președintele Societății corale "Doina Crișanei" din Arad iar dirijorului de atunci i-a oferit compozițiile sale și l-a ajutat în activitatea artistică. "O altă activitate prodigioasă a compozitorului a fost cea de președinte a comitetului școlar al Conservatorului municipal Arad, încurajând și stimulând profesorii în munca lor pentru o adevărată artă muzicală."

Fizic, la anii senectuții, Emil Monția era "înalt, cu părul suriu, tuns scurt, cu mișcări agere, în voce cu o răgușeală ținând de alcătuirea fizică. Fața prelungă, mustața nu mare, ochii albaștri-verzui, vii ca și ai lui Goga, altminteri vechi prieteni, ca și cu Slavici, sfârșit, precum se știe în 1925, din șirian, departe, tocmai la Panciu."

Prezentăm în continuare un succint dialog din anul 1943 între Emil Monția și George Enescu aflat într-un turneu la Arad:

"-Ce mai faci domnule Monția? Ce mai lucrezi?"

-Maestre, ia' niște fleacuri. Mă ocup cu folclorul din satul meu.

-Folclorul, dumneata știi prea bine nu e un fleac. Spor la lucru!"

Într-o discuție cu publicistul și poetul Mircea Micu prin anii 1955-1960, povestindu-i cum a scris cântecul "La fântâna cu găleată" i-a spus:

"-Într-o noapte .... am scris <La fântâna cu găleată>. Fântâna o cunoști. Aveam o căsuță, sus, la vie. Ceva mai jos de fântână. Acolo m-am întâlnit odată cu Bisorca. Ai auzit de Bisorca? Un fel de haiduc. Eu eram cu cine știu eu. El singur cu ... pușca. Intră și îmi cere bani. N-am! Atunci se apropie cu pușca ridicată și mă recunoaște. Zise: Dumneata domnu' Monția?"

Acesta a fost, este și va fi șiculanul-șirian Emil Monția, OMUL care s-a "legat" de sat și oamenii acestuia aidoma unui falnic stejar "așezat" în dealurile Șiriei, OMUL care cu fapta și vorba a realizat "visul de aur al UNIRII cu ȚARA" iar opera lui muzicală - în bună parte pe nedrept needitată - rămâne ca o ctitorie a școlii muzicale românești.

Precizăm faptul că în ziua de 30 iunie 1957 cu prilejul împlinirii vârstei de 75 de ani - în prezența folcloristului și compozitorului - Filarmonica de stat Arad prin corul și orchestra simfonică a organizat în sala Palatului cultural Concertul festiv "Emil Monția", dirijori Nicolae Boboc și Anatol Goreaev iar soliști au fost: Ileana Niculescu, Tatiana Roșculeț, Mircea Emandi, Aurel Ghender, Oleg Rudic, Dumitru

Staroste, Aurel Tripon iar la pian, Maria Dunca.

De asemenea, în anul 1982 - la împlinirea unui secol de la nașterea lui Emil Monția - la Arad, Șicula, Șiria și în alte localități din județ, s-au organizat și desfășurat numeroase și ample manifestări cultural-artistice care au omagiat viața și activitatea cărturarului și compozitorului.

De-a lungul anilor, Corul "Emil Monția" a interpretat mai multe piese corale dintre care menționăm: "Mai aseară-n vremea cinii", "Vai, mândruțo ce te-aș bate", "Bădișoru-i dus departe", "De la noi până la mândra", "Murguleț căluțul meu" și altele.

...Dar a venit o zi.... O zi fatidică. Și aceasta a fost 15 februarie 1965.

Atunci, după ce în urmă cu o lună de zile a împlinit venerabila vârstă de 83 de ani a "plecat".

Iar pe ultimul drum "erau acolo coriștii în splendidele lor sumane, erau acolo intelectualii comunei, prietenii.... de ideal, era acolo suflarea Podgoriei toată, încremenită toată într-o ultimă și îndoliată colindă.

Și toate acestea fiindcă Emil Monția e al Șiriei" .... La care completez: și al Aradului. Dar mai ales al ȚĂRII. Al ȚĂRII ale cărei plaiuri de o neasemuită frumusețe le-a apărat în vremuri de restriște pe care apoi le-a cântat toată viața.

CAPITOLUL VI

Articole, interviuri, alocuțiuni, Corul "Emil Monția" Arad - 30 de ani

MOTTO:

"Muzica este o lege morală. Ea dă suflet universului, aripi gândirii, avânt închipuirii, farmec tinereții, viață și veselie tuturor lucrurilor. Ea este esența ordinii, înălțând către tot ce este bun, drept și frumos."

Platon (427-347 î.Hr.), filozof antic grec

Corul "Emil Monția" Arad - 30 de ani

*Interviu cu maestrul Gheorghe Flueraș,
dirijorul Corului "Emil Monția" Arad*

S-a împlinit în această toamnă a sfârșitului de deceniu, secol și mileniu II, 30 de ani de la constituirea Corului de cameră "Emil Monția" al Casei de cultură a municipiului Arad. Și tot în sezonul "ruginei" frunzei viței de vie, al coloritului inegalabil al "aurului verde" și al "clocotului turburelului" am mai consemnat un eveniment: aniversarea a 29 de ani de când domnul profesor Gheorghe Flueraș în calitate de dirijor conduce această prestigioasă formație corală. Se poate afirma, deci că ea a "trăit" și și-a câștigat faima cu contribuția distinsului dascăl arădean.

29 de ani. Este mult? E puțin? Depinde. Depinde la ceea ce se raportează perioada respectivă. Așa de pildă, "judecată" la

incomensurabilitatea timpului, ea poate fi comparată aidoma unei picături de apă în marea de ocean. Dimpotrivă. Privită în contextul vieții unui om - și aceasta este opțiunea cea mai plauzibilă și rezonabilă - durata celor aproape trei decenii cu bagheta în mână înseamnă, mai presus de toate, pasiune, muncă, trudnicie, vise, împliniri, emoții, aspirații, succese, teama de "adversari" - mai ales în concursurile și festivalurile internaționale -, inteligență și rafinement în selectarea repertoriilor, mult discernământ și tact în selecționarea coriștilor, tăria și puterea de a fi mereu "în față" în cadrul manifestărilor cultural-artistice și multe, multe altele.

Iată de ce la ceasul amintirilor - o retrospectivă a activității acestei formații artistice care a obținut numeroase premii și trofee internaționale - un dialog cu maestrul Gheorghe Flueraș este mai mult decât binevenit..

-Așadar, stimată domnule profesor, "pornim la drum" rugându-vă să prezentați un succint curriculum vitae.

-Sunt arădean, născut în ziua de 27 februarie 1931 în cartierul Grădiște dintr-o familie de ceferiști. Destinul a fost crunt cu mine în sensul că am rămas orfan de mamă încă de la frageda vârstă de 3 ani, iar la 17 a "plecat" și tata într-o zi veșnică, astfel că fiind "singur în lume" a fost necesar să lupt continuu.

În ce privește studiile, trebuie să spun că inițial - la dorința tatălui meu - m-am înscris la Liceul industrial "Aurel Vlaicu" din Arad (la examenul de admitere din anul 1943 m-am clasat pe locul doi), dar predilecția și pasiunea pentru muzică m-a determinat să mă transfer la Școala pedagogică. Aceasta, pe de-o parte, că eram pasionat în mod deosebit de a transmite elevilor cunoștințele necesare vieții, pe de altă parte, că acolo, viitorul învățător trebuia să studieze în profunzime muzica.

În perioada când am fost elev al școlii pedagogice, pentru îmbogățirea cunoștințelor muzicale, m-am înscris la Conservatorul municipal din Arad, unde am studiat disciplinele canto, dirijat și pian, precum și instrumentul fagot.

Tot în acea vreme, la inițiativa lui Nicolae Boboc, dirijorul corului și orchestrei simfonice a Filarmonicii de stat Arad, am fost admis în corul instituției la compartimentul tenor, unde am dobândit o viziune mai aprofundată și amplă a muzicii corale în general, și cunoașterea

repertoriului muzicii românești și universale.

În anul 1964 m-am înscris la Conservatorul "Ciprian Porumbescu" din București la secția pedagogie - dirijat în care am dobândit calitatea de dascăl și dirijor.

După absolvirea institutului superior, la propunerea aceluiași dirijor, Nicolae Boboc, m-am încadrat ca fagotist la orchestra simfonică, fiind în același timp și corist. Această activitate am desfășurat-o timp de 35 de ani la filarmonică, în paralel fiind și dirijorul mai multor formații corale de amatori din municipiul și județul Arad, printre care Corul "Emil Montșia" al Casei de cultură al municipiului Arad care a fost și rămâne viața mea.

-Cine v-a insuflat această dragoste, această inepuizabilă pasiune pentru muzică?

-Referitor la această dragoste inepuizabilă am avut-o de mic copil, când eram interesat să particip la orice manifestare muzicală, să-mi însușesc melodiile audiate, astfel că parafrazându-l pe Mihail Sadoveanu pot spune că de la aceste fermecătoare izvoare de apă m-am adăpat și m-am simțit fiu al acestui popor și al acestui neam. Precizez faptul că primul meu instrument muzical a fost o muzicuță cumpărată de tatăl meu, el însuși fiind un iscusit instrumentist cântând la fluier.

-În fond, în concepția dumneavoastră ce este muzica?

-Muzica reprezintă pentru mine arta sunetelor care transmite mesaje artistice de neînlocuit. Mesajul muzicii este de a sensibiliza sufletele oamenilor. Căci așa cum spunea filozoful Vasile Conta: "Muzica răscolește toate sentimentele; și, ca după o furtună, sufletul, liniștindu-se, devine mai bun, mai îngăduitor, mai nobil."

-Știu că la începutul activității dvs. ați fost atât corist cât și instrumentist. Vă întreb: există vreo asemănare sau deosebire între muzica instrumentală și cea corală? Dacă da, în ce constă aceasta?

-Asemănarea celor două forme de exprimare ale muzicii constă în aceea că ambele au ca "materie primă", notele muzicale precum și toate însemnele grafice care formează însăși particularitățile partiturii muzicale. Deosebirea între ele rezidă în aceea că dacă muzica instrumentală are caracteristica de a transmite mesajul prin

valoarea ei lăsând la fantezia liberă a auditoriului de a se transpune în a o înțelege, arta corală are avantajul de a comunica ascultătorilor mesajul artistic prin intermediul cuvintelor formulate de multe ori pe versurile marilor poeți (M. Eminescu, G. Coșbuc, Fr. Schiller etc.), de aceea, dicția și expresivitatea alături de alte elemente artistice sunt caracteristici fundamentale și factori esențiali care definesc valoarea unei formații, farmecul artistic, interesul, bucuria și satisfacția melomanilor.

-Pe dumneavoastră personal care v-a pasionat mai mult?

-Ambele. Prin muzica instrumentală - cu referire specială la cea simfonică - am avut posibilitatea de a cunoaște capodoperele muzicii universale. Dacă vreți, universalitatea muzicii. Prin cea corală, căreia i-am dat interpretare proprie trecând totul prin filtrul simțămintelor mele, citându-l aici pe George Enescu, acest poet al muzicii opinând în sensul că "n-am făcut altceva decât să traduc ceea ce auzeam cântându-mi în inimă".

-Revenind la Corul "Emil Montșia", v-aș ruga să ne spuneți cine au fost inițiatorii constituirii formației corale? A cui a fost ideea? Ce s-a dorit?

-Corul "Emil Montșia" s-a înființat în toamna anului 1970 cu ocazia inițierii la nivel național a concursului coral "Patrium Carmen", când pentru prima oară alături de formațiile corale cu componentă numeroasă, au participat și coruri de cameră, "echipa" noastră aparținând genului cameral. De aici s-a pornit: corul a fost alcătuit în proporție de peste 80% din coriștii Filarmonicii de stat Arad iar primul dirijor care a participat la prima etapă a concursului județean a fost profesorul Gavrilă Câmpan. Calificat în faza următoare a concursului, care era cea interjudețeană desfășurată la Oradea în ziua de 6 februarie 1972, am preluat conducerea acestei formații în toamna anului 1971.

Ideea constituirii a aparținut profesorului Aurel Martin, președintele de atunci al Comitetului de cultură și artă al județului Arad.

Corurile de cameră înființate în acea perioadă au propulsat arta corală românească la un nivel foarte înalt; întrecerile între aceste formații constituind remarcabile evenimente cultural-artistice, stimulând compozitorii pentru scrierea unor lucrări de mare valoare

artistică. În acest sens subliniez faptul că unii compozitori, ca de pildă :Gh. Dumitrescu, Dumitru D. Botez, Mircea Neagu etc., au scris cu dedicații pentru Corul "Emil Montșia" piese muzicale cum sunt: "Kamadeva" (pe versuri de M. Eminescu), "Cântece populare - prelucrări corale din județul Arad și Sibiu" și "Foi de toamnă".

II

-Care a fost prima "ieșire" în țară?

-Prima "ieșire" a fost etapa interjudețeană a concursului "Cântare patriei" care s-a desfășurat în ziua de 6 februarie 1972 la Oradea. Un juriu compus din eminente personalități ale culturii muzicale românești, printre care compozitorii și dirijorii: Marin Constantin, Dumitru D. Botez, Laurențiu Profeta, Mircea Neagu, G. Bazavan, Zoltan Aladar, P. Brâncuși, Gh. Dumitrescu și alții, a stabilit ierarhia. Noi ne-am clasat pe locul 5 din 12 formații participante. Atunci am cântat, printre alte cântece, următoarele piese corale: "Patria" de N. Oancea, "Stelele-n cer" de P. Constantinescu, "Lino-Leano" și "De doi" de N. Ursu. Și tot atunci au avut emoții următorii coriști; la sopran: Borlea Maria, Igrășan Maria, Maurer Terezia, Mladin Teodora, Munteanu Marcela, Popa Elena, Roșca Cristina, Spânul Felicia, Șebu Elena, Șerban Maria, Trăilă Geta; alto: Boar Vioara, Flueraș Victoria, Huth Oltea, Lagșaghi I., Nicu Nicoleta, Panait Virginia, Paroșan Anexora, Petrilă Sânziana, Sighet Voichița, Ursu G.; tenor: Don Petru, Grigor Jan, Gyarmaty Ștefan, Igrășan D., Moțiu Ioan, Sandici Ioan, Schwartz Walter, Șimon Cornel, Țigan Cornel, Voloșciuc Gheorghe; bariton-bass: Crețu Emil, Horga Gheorghe, Ilea Teodor, Olah Alexandru, Roman Aurel, Secheșan Florea, Sârbu Eugen, Tănase Petru, Turc Teodor, Verșigan Petru.

Precizez faptul că evidența este exactă pentru că am consemnat-o într-un registru special și am relatat-o, poate și în eventualitatea unor investigații mai detaliate referitoare la istoricul acestei formațiuni corale.

Și o constatare tristă: mulți dintre cei menționați mai sus "cântă" acum în lumea spirituală, nevăzută a îngerilor.

-Dar "afară", adică în străinătate ?

-Prima ieșire dincolo de granițele țării a fost în toamna aceluiași an, adică, 1972, la Gorizia, în Italia, la cea de a XI-a ediție a

concursului internațional de canto coral, a cărui președinte al comitetului de onoare n-a fost nimeni altul decât Giulio Andreotti, președintele Consiliului de Miniștri al Italiei, iar noi am fost prima formație corală din România care a obținut un premiu la acest concurs internațional, clasându-ne la categoria folclor pe locul II (după un cor din Sofia, Bulgaria). Precizez faptul că la spectacolul de gală organizat pentru acordarea premiilor, ni s-a solicitat să interpretăm o lucrare muzicală care să nu fi făcut parte din repertoriul de concurs. Deoarece formația era recent înființată și nu avea în repertoriul său decât șapte cântece, am fost nevoiți să repetăm - sub ropote de aplauze - una din piesele de concurs.

Atunci, în zilele de 21 - 24 septembrie 1972, corul nostru s-a întrecut cu alte 21 de formații corale din opt țări obținând punctaj superior înaintea celor din Assisi (Italia), Stockholm (Suedia), Budapesta (Ungaria), Kosice (Cehoslovacia, de atunci), Viena (Austria) etc.

Sub titlul "Amintindu-ne de succesul din Gorizia" .... ziarul "Flacăra Roșie" din 8 octombrie 1972 a consemnat: "Interpretăm cu acuratețe și siguranță, sub conducerea dirijorului Gheorghe Flueraș, <Bordeiași, bordei, bordei> de M. Neagu, <Lino-Leano> și <De doi> de N. Ursu, piese mult apreciate de spectatori (peste 2000). De la primele acorduri ale <Sârbei pe loc> de Gh. Danga însă, entuziasmul public italian intră în ritmul și atmosfera piesei românești, iar juriul își exprimă vădit prin gesturi afirmative aprecierea pentru virtuosoasă interpretare a acestei bucăți muzicale, mult solicitată după concurs de către dirijori și specialiști din multe țări."

Cu numeroase bis-uri și cu scandări "Viva la Romania" s-a "scris" primul nostru succes internațional.

-Formulați, vă rog, criteriile care au stat la baza stabilirii repertoriilor.

-Repertoriul este oglinda corului. Sigur că valoarea lui, depinde intrinsec de valoarea componentilor. Raportat la acest aspect, am selectat repertoriul corului atât din muzica corală românească cât și din cea universală. Pentru mine exigența în alegerea repertoriului a fost întotdeauna deosebit de importantă și de aceea pot afirma că studiind repertoriul unei formații, pot aprecia care este valoarea artistică a acesteia.

-Mulți dintre specialiștii în muzică, foștii și actualii

coriști au apreciat la dumneavoastră perseverența rar întâlnită, râvna deosebită, siguranța, eleganța și precizia gestică, tact pedagogic. Iar acum întrebarea: ce calități trebuie să mai aibă un dirijor?

-Mulțumesc pentru aprecierile care au fost formulate, dar scopul fundamental al interpretării nu este urmărirea didactică a gestului dirijoral, ci sublinierea pe fraze muzicale pentru a evidenția astfel mai pregnant mesajul artistic. Transmiterea, și în mod deosebit receptarea momentului emoțional, a constituit chintesența întregii activități, muzica, reprezentând pentru mine artă. Și orice artă trebuie "să spună" ceva. În ce mă privește ca dirijor, eu sunt un om contrastant: la poluri opuse; nu confund niciodată buna dispoziție cu munca.

-Dar un corist?

-Un corist trebuie în primul rând să iubească muzica. Apoi, trebuie să aibă un auz muzical, voce, ritm și capacitatea intelectuală de a asimila, reda, răspunde și transpune la realizarea artistică solicitată de dirijor.

-Care au fost categoriile socio-profesionale ale formației?

-Fiind o formație de amatori, au fost acceptați - în condițiile menționate mai sus - toate categoriile sociale.

-În cei 29 de ani ați participat la numeroase concursuri și festivaluri corale atât în țară cât și în străinătate. Le enumerăm pe câteva:

-Premiul I și titlul de laureat al Festivalului național "Cântare patriei" - 1974;

-Premiul I la al IX-lea Festival de amatori - Timișoara, 1974;

-Premiul I la Festivalul coral al muzicii de cameră "Gheorghe Dima" - Brașov, 1975;

-Diplomă de participare (în afară de concurs) la "Zilele culturii" Bekes-Tarhos - Ungaria, 1976;

-Locul III la secțiunea polifonie și IV la secțiunea folclor la Festivalul internațional de muzică polifonică - Guido D'arezzo, Italia, 1977.

-Locul II la a XII-a ediție a Festivalului internațional "Varna 1979", Bulgaria;

-Locul I la secțiunea prelucrări folclorice la cea de a VIII-a

ediție a Festivalului internațional de muzică corală de la Karditsa (Grecia) - 1990 etc.

De asemenea, corul a prezentat concerte apreciate de publicul auditor din: Austria, Germania, Franța, Italia, Grecia, Bulgaria, Ungaria etc., iar acum vă întreb: care a fost performanța care v-a adus cea mai mare satisfacție profesională și cum sau mai exact spus în ce mod o motivați?

-Arezzo 1977 reprezintă unul dintre momentele cele mai esențiale, semnificative - în perioada celor trei decenii - a Corul "Emil Monția", deoarece concursul era structurat pe două faze și anume: cea eliminatorie și cea de clasificare; în ambele am avut de interpretat cântece obligatorii, noi având satisfacția clasificării în faza finală, fiind iarăși prima formație din România care la acest concurs denumit "Groapa cu lei" ne-am clasat pe locul trei, în urma formațiilor studențești din Hamburg și Oslo care erau la a doua sau a treia participare, noi fiind la prima. Pentru a sublinia calitatea formațiilor din concurs, putem spune că am "învingut" participanți din Budapesta și Atena, Aradul fiind în fața unor astfel de metropole.

-În calitate de compozitor și dirijor ați fost membru în numeroase jurii la diferite concursuri sau festivaluri. Care au fost elementele de bază care vă determinau să formulați o apreciere de ansamblu?

-Criteriile de apreciere a valorilor artistice a formațiilor prezente la concursuri au fost cele pe care le-am enumerat mai sus, adică: repertoriul, acuratețea intonațională iar în fond, realizarea mesajului (actului) artistic.

-În ultimii ani - cu referire specială la cel de după 1990 - pe lângă includerea în repertorii a unor piese preclasice, romantice, cântece ale unor compozitori români - și din aceștia a celor locali - ați abordat și muzică bisericească.

-Într-adevăr. Muzica religioasă reprezintă pentru mine una din cele mai mari satisfacții profesionale pe care le-am avut în viață, eu fiind "legat" de acest gen de artă încă din perioada când eram elev la școala primară, preotul bisericii, instrulându-mă în acest sens. De asemenea, la școala pedagogică viitorul învățător era pregătit pentru cântarea bisericească.

Consider că noi, cei din generația a treia avem, obligația morală

de a sprijini formațiile muzicale bisericești în vederea ridicării permanente a calității artistice. Cântările bisericești, colindele - aceste bijuterii muzicale - pot și trebuie să reprezinte chemări la meditație profundă, la întărirea credinței, la înălțarea sufletului întru slava Domnului, la tot ceea ce înseamnă frica de Dumnezeu, și toate acestea la statornicia credinței noastre strămoșești.

-Deși ați dirijat și alte formații - inclusiv în Ungaria - ați afirmat că cea "de suflet" este "Emil Montșia". De ce?

-Așa este. Corul "Emil Montșia" este formația cu care am obținut cele mai mari realizări, împliniri profesionale. Prin acești oameni și cu ei am "alergat" pe portativul notelor muzicale și de aceea ei aparțin sufletului meu. Faptul că dirjez două coruri din Ungaria, "Pro musica" din Gyula și "Viva la musica" din Chitighaz, îl consider ca o misiune de mare responsabilitate în promovarea artei corale românești și universale cu acești români din Ungaria. Am avut și satisfacții profesionale participând la festivaluri ca: "Argos - Orestico" - Grecia, 1998; "Curtea Domnească" de la Curtea de Argeș, 1999; "D.G. Kiriac" de la Pitești, 2000 etc.

Pentru susținerea formațiilor corale românești din Ungaria și pentru cunoașterea altora valoroase din Ungaria și România am inițiat festivalul de muzică laică și religioasă "Viva la musica".

-Câte țări ați vizitat?

-Doar șapte țări din Europa nu le-am văzut. Precizez că nu am fost turist decât o singură dată, celelalte numai în activitatea profesională atât ca instrumentist al Filarmonicii de stat din Arad, dar în mod deosebit în calitate de dirijor al Corului "Emil Montșia".

Consider că în cei 29 de ani de dirijorat m-am străduit - iar măsura reușitelor rămâne la latitudinea altora - ca prin interpretarea proprie, distinctă pe care am dat-o pieselor muzicale corale să transmit o undă de speranță, o clipă de mângâiere, un moment de încredere în viață și dacă toate acestea s-au transformat în sufletele oamenilor într-o punte de legătură întru slava și preamărirea lui Dumnezeu și gloria nației române, înseamnă că mi-am făcut datoria. Și asta, în fond, este esența vieții mele. De aceea, acum și aici din acest colț de pagină transmit gânduri de recunoștință tuturor conducătorilor Casei de cultură a municipiului Arad, organelor locale existente de-a lungul anilor, colegilor și colaboratorilor care au înțeles menirea muzicii.

În încheierea dialogului cu distinsul interlocutor - căruia îi mulțumesc pentru amabilitate, promptitudine și în mod deosebit pentru posibilitatea documentării - menționez că "Foaia românească" nr. 43 din 27 octombrie 2000, săptămânal al românilor din Ungaria a consemnat faptul că la Festivalul internațional de televiziune "Televest - 2000", desfășurat la Timișoara - la care au participat cineaști din Republica Moldova, Ucraina, Iugoslavia, Ungaria și firește, din țara noastră - redacției române a Televiziunii Maghiare din Szeghed i s-a acordat premiul special pentru filmul - portret intitulat "Gheorghe Flueraș".

Sincere felicitări!

Cele două articole au fost publicate de autorul lucrării în publicația "Viața arădeană" în toamna anului 2000.

x
x   x

Mulți ani fericiți, stimate MAESTRE!

Șansa sau destinul vieții ne-a creat posibilitatea de a-l cunoaște îndeaproape pe distinsul dascăl arădean GHEORGHE FLUERAȘ, omul care timp de trei decenii cu bagheta în mână a tălmăcit publicului - prin arta corală - mesajul muzicii, marea putere a cântecului, omul care prin pasiune, trudnicie și vitalitate demnă de o mare admirație și-a înscris numele definitiv și irevocabil în rândul personalităților de primă mărime ale culturii și artei arădene.

De aceea, azi, 27 februarie 2001 ziua împlinirii vârstei de 70 de ani, fie-ne permis ca din acest colț de pagină să vă transmitem alese și curate gânduri de recunoștință împreună cu sincere urări de sănătate și puteri sporite spre noi trepte ale perfecțiunii artistice.

Mulți ani fericiți, stimate MAESTRE!

Domnul profesor Gheorghe Flueraș a condus timp de șase ani (1980-1986) în calitate de director într-o manieră mai mult decât onorabilă Filarmonica de stat, melomanii Aradului având satisfacția unor concerte corale sau instrumentale cu participarea unor soliști sau dirijori din țară sau străinătate. Beethoven, Bach, Mozart, Haydn etc., se alternau în concerte cu G. Enescu, Gh. Dima, C.

Porumbescu, Mațian Negrea, Sabin Drăgoi, Emil Montția etc.

Dar "chemarea" domniei sale s-a numit dirijoratul corurilor. Și astfel, din toamna anului 1971 este conducătorul formației corale "Emil Montția" a Casei de cultură a municipiului Arad cu care a "obținut cele mai mari realizări, împliniri profesionale". Din cele aproximativ 25 de trofee și premii menționăm:

-Premiul I și titlul de laureat la Festivalul național "Cântare Patriei" - 1974;

-Premiul I la al IX-lea Festival de amatori - Timișoara - 1974;

-Premiul I la Festivalul coral al muzicii de cameră "Gheorghe Dima" - Brașov, 1975;

-Locul III la secțiunea polifonie și IV la secțiunea folclor la Festivalul internațional de muzică polifonică - Guido D'arezzo - Italia, 1977;

-Locul II la Festivalul internațional "Varna-1979" - Bulgaria;

-Locul I la secțiunea prelucrării folclorice la Festivalul de muzică corală de la Karditsa - Grecia, 1990 etc.

"Prin acești oameni - avea să spună maestrul Gheorghe Flueraș într-un interviu - și cu ei <am alergat> pe portativul notelor muzicale și de aceea ei aparțin sufletului meu."

Se știe că anterior unui concert îi corespunde săptămâni și luni de zile de repetiții iar exigența se află la cote superioare potrivit devizei: "nu facem rabat de la arta interpretativă. Tonul nu se negociază." Și astfel, începe "încălzirea", apoi explorarea partiturii pe voci sau individual pentru a se ajunge la perfecta armonizare, de ansamblu, adică cum se spune în arta corală "să sune".

Minuțiozitatea și dorința sinceră și motivată de a realiza ceea ce se numește "adevăr în artă", firește, înseamnă eforturi și renunțări, răbdare și perseverență în pregătiri dar altă cale spre calitate nu există. Iar maestrul Flueraș o cunoaște cu exactitate și de aceea în timpul repetițiilor cu o aleasă sensibilitate sufletească, cu un tact pedagogic de toată admirația, cu o egală stare de spirit, atent și activ, explică modalitatea interpretării pieselor corale. Și dacă prin toate acestea "reușim să atingem sufletele ascultătorilor, înseamnă că ne-am făcut datoria".

Finețea și eleganța în relațiile cu colegii, inima sa caldă și primitoare, personalitatea sa atrăgătoare, amabilitatea și

receptivitatea în raporturile profesionale, firea domniei sale de un profund și inconfundabil umanism îl fac nu numai stimat, admirat și respectat, ci mult mai mult: îndrăgit, chiar iubit. Iubit ai domnă ca pe un frate mai mare.

Dar activitatea dirijorală nu "se oprește" doar la Corul "Emil Monția". Dimpotrivă. Domnia sa conduce încă două formații românești din Ungaria: Corul "Pro musica" din Gyula și "Viva la musica" din Chitighaz fapt ce l-a determinat pe Preasfințitul Părinte Sofronie, episcopul românilor ortodocși din Ungaria să-l caracterizeze ca fiind "o distinsă personalitate cu rol hotărâtor, determinant în cultivarea fenomenului muzical și al limbii române, în dezvoltarea muzicii bisericești ortodoxe, a celei patriotice și populare."

Acesta este - în câteva cuvinte - maestrul Gheorghe Flueraș. Omul unei singure și iremediabile iubiri: MUZICA. Arta pe care a slujit-o cu aleasă credință toată viața!

LA MULȚI ANI, MAESTRE GHEORGHE FLUERAȘ!

(Articol scris de autorul lucrării și profesorul Dan Lăzărescu și publicat în cotidianul "Observatorul arădean" în ziua de 27 februarie 2001).

x
x   x

CORUL "EMIL MONȚIA" ARAD ÎN UNGARIA

În zilele de duminică, 26 noiembrie și respectiv 10 decembrie 2000, Corul de cameră "Emil Monția" al Casei de cultură al municipiului Arad condus de maestrul Gheorghe Flueraș a fost invitat oficial de conducerea Parohiei Ortodoxe Române din Szeged (preot-paroh, Aurel Becan) și cea din Chitighaz (preot-paroh, Florin Olteanu) pentru a interpreta cântările bisericești, adică răspunsurile la Sfintele Liturghii.

Mare și plăcută ne-a fost surpriza când la coborârea din autocar am fost întâmpinați și salutați cu deosebită cordialitate de către domnul Andrei Oancea, consul general, la Consulatul României din Szeged care și a participat - împreună cu soția sa - la Sfânta slujbă.

Organizată și desfășurată la biserica ortodoxă sârbă din orașul

de pe Tisa (pentru că în localitate nu există biserică ortodoxă română iar o astfel de slujbă divină săvârșindu-se doar o singură dată pe lună, în ultima duminică), Corul "Emil Montșia" a interpretat - în premieră - răspunsurile liturgice ale compozitorului român de origine cehă Antoniu Sequens scrise în anul 1926 cu următoarea dedicație: "Omagiu Sanctității Sale Domnului Dr. Miron Cristea întâiul Patriarch al tuturor românilor".

În revista săptămânală a românilor din Ungaria "Foaia românească" nr. 48 din 1 decembrie 2000, într-un articol dedicat consemnării acestui eveniment religios și cultural, printre altele, se menționează: "Cu ajutorul lui Dumnezeu s-a împlinit o veche dorință, căci de mult timp am vrut ca această formație corală să răspundă invitației noastre. Este greu să exprim în cuvinte atmosfera care s-a creat în timpul slujbei".

După amiază - la invitația domnului consul general - am prezentat la consulat câteva colinde, domnia sa afirmând: "Am audiat o formație corală caracterizată prin: voci de calitate, muzicalitate, omogenitate, expresivitate și mare sensibilitate. Sincere felicitări! Împreună cu dvs. - fie doar și pentru câteva clipe - am fost acasă, la cei dragi. Vă mulțumim."

....Duminică, 10 decembrie, ora 9,30, dangătele prelungite ale clopotelor bisericii ortodoxe din Chitighaz cu hramul "Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil" "anunțau" sosirea întâistătătorului Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria, P.S. Episcopul Sofronie Drincec.

Dacă la Szeged numărul credincioșilor a fost la "nivelul" grupului coral, în schimb, la Chitighaz, prezența enoriașilor ortodocși români a fost mult mai semnificativă, cântările care au fost interpretate - în mod deosebit concertul de colinde - au înălțat sufletele semenilor noștri întru slava Domnului, a nației române, a dreptcredinței noastre strămoșești, a idealurilor unității și solidarității naționale.

Iată de ce la ieșirea din sfânta biserică grupul de oameni formulau aprecieri în "genul": "Așa ceva nu s-a mai auzit la noi"; "am simțit cu adevărat că suntem români"; "vă mulțumim pentru osteneală și pentru faptul că ne-ați înălțat inimile și sufletele către tot ce este bun, drept și frumos"; "dacă nu eram în biserică am fi aplaudat și ovaționat"; "vă mai așteptăm. Porțile bisericii sunt permanent

deschise pentru dvs." etc.

Dacă în duminica a 30-a după Rusalii (dregătorul bogat - păzirea poruncilor) în cuvântul de învățătură - de o înălțătoare, sensibilă și semnificativă trăire sufletească, adaptat condițiilor concrete ale existențialității comunității românești din Ungaria, P.S. Sofronie referindu-se la "ținerea poruncilor" a subliniat necesitatea imperioasă a păstrării, consolidării și dezvoltării credinței strămoșești, a bisericii ortodoxe române, a culturii noastre naționale, în cea de a 28-a, (tămăduirea femeii gârbove), după ce a fost tâlcuită minunea săvârșită de Iisus, într-o zi de sâmbătă, într-o sinagogă prin dezlegarea de "duhul neputinței de optsprezece ani", a gârbovirii fizice a unei femei, s-a vorbit ca prin tot ceea ce săvârșește omul - modalitate de gândire și trăire în colectivitate, conduită, atitudine etc., - să se evite ce este cel mai garv: gârbovirea sufletului.

Și tot în acel cuvânt, demnitarul bisericesc a elogiat activitatea distinsului profesor Gheorghe Flueraș, dirijorul corurilor românești "Pro musica" din Gyula și "Viva la musica" din Chitighaz, pe care l-a caracterizat ca fiind o distinsă personalitate cu rol hotărâtor, determinant în cultivarea fenomenului muzical și a limbii române în educația elevilor de la Liceul "Nicolae Bălcescu" din Gyula, în dezvoltarea muzicii bisericești și a celei patriotice, în păstrarea identității proprii și apărarea ființei naționale a neamului românesc așezat în afara granițelor țării.

Așa a fost la Szegeed și Chitighaz. Prin cântările noastre am încercat să transmitem celor câteva sute de români din Ungaria - prezenți la cele două sfinte liturghii - o undă de speranță, o clipă de mângâiere, un moment de încredere în viață și dacă toate acestea s-au transformat în adâncurile sufletelor lor, în cele mai tăcute taine ale simțirii lor într-o punte de legătură întru slava și preamărirea lui Dumnezeu și gloria nației române, înseamnă că strădaniile nu au fost zadarnice.

(Articol publicat de autorul volumului în "Astra arădeană", publicație realizată de Despărțământul "Vasile Goldiș" ASTRA-Arad, nr. 1 (2) - aprilie 2001)

x
x x

A LOCUȚIUNEA

prezentată de autor cu prilejul sărbătoririi de către membrii corului a împlinirii vârstei de 70 de ani a maestrului GHEORGHE FLUERAȘ

Distinse maestre GHEORGHE FLUERAȘ, stimată doamnă Victoria Flueraș, doamnelor, domnișoarelor și domnilor colegi.

Destinul - această forță invizibilă și incomensurabilă - a vrut ca azi, în prima zi de Mărțișor a anului 2001 să-l omagiem și prin aceasta să-i aducem prinosul nostru de recunoștință, stimă, admirație și respect maestrului Gheorghe Flueraș, personalitate remarcantă a artei și culturii arădene și nu numai, la împlinirea a șapte decenii de viață și a 30 de ani dăruți exclusiv Corului "Emil Monția".

De aceea, acum și aici în "familia" noastră a "monțiștilor", permite-ți-mi distinse maestre Gheorghe Flueraș, ca în numele întregului colectiv de membri ai corului, și în mod frățesc al meu personal, acum la acest semnificativ jubileu să vă transmitem cele mai alese și curate sentimente, sincere urări de sănătate pentru dvs. și familia dvs. împreună cu tradiționalul "LAMULȚIANII!" alături de bucuria, șansa, fericirea și mulțumițiile de a vă avea ca dirijor, mândria și felicitările noastre pentru remarcabilele performanțe artistice realizate precum și gândurile de a face din cântece și cântări adevărate izvoare de viață și energie pentru semenii noștri.

Desigur, la un asemenea eveniment emoționant și festiv, se obișnuiește a se formula un bilanț. Nu îl voi face din cel puțin două motive: în primul rând pentru că l-am consemnat parțial într-un interviu publicat în ziarul "Viața arădeană" pentru care încă odată vă mulțumesc în mod public; apoi, deoarece în lucrarea în curs de redactare dedicată corului și maestrului Gheorghe Flueraș am evocat multe și semnificative succese artistice.

Și totuși, totuși voi menționa trei cifre și aceasta pentru colegii noștri mai tineri. În cei 30 de ani de activitate avându-l ca dirijor pe maestrul Gheorghe Flueraș, Corul "Emil Monția" a obținut șapte trofee și premii internaționale, și 35 în țară și a avut și are în repertoriul său aproximativ 400 de cântece și cântări.

Oare câte formații corale pot invoca un astfel de palmares?
Am afirmat că nu voi prezenta un bilanț. Atunci mai are vreun sens alocuțiunea? Da. Și iată motivarea.

În anii studiilor primare, gimnaziale, liceale și universitare am avut - în ordine cronologică - patru dascăli pe care îi port în suflet și cuget ca pe un ales și inegalabil talisman. Aceștia sunt: învățătoarea octogenară Olivia Ardelean, din Curtici, care metaforic vorbind "mi-a deschis ochii" spre scriere, citire și cifre; profesorul octogenar Petru Urzică din aceeași localitate, care mi-a insuflat dragostea pentru literatură, exigența pentru compunerea elegantă și elevată a frazelor, obligativitatea scrierii și exprimării corecte; profesorul inginer Romul Cărpinișan, om de o rară noblete sufletească; în sfârșit, dar nu în ultimul rând, profesorul univ. dr. doc. Vladimir Hanga, una dintre cele mai proeminente personalități nu numai a școlii de drept clujene, ci a însăși științei dreptului românesc de la care am învățat că înainte de a aplica un text laconic și rece al noimei juridice, el trebuie să treacă prin filtrul inimei, cugetului și sufletului omului legii.

Dar de ce această incursiune a amintirilor? Iată răspunsul. Pentru că nu credeam niciodată ca la anii senectuții să includ - datorită muzicii - în tabloul părinților mei spirituali încă un nume: Gheorghe Flueraș. O fac cu aleasă sfială și grație, cu emoție și bucurie, cu creștinească dragoste dascălului care și-a dedicat întreaga viață muzicii și prin aceasta oamenilor spre a le picura în inimi și suflete un dram de speranță și lumină spre ziua de mâine. O fac pentru amabilitatea, simplitatea, blândețea sufletească, energia debordantă, osârdia, generozitatea, puterea și discernământul de a crea atmosfera necesară actului interpretativ de calitate superioară, altruismului în raporturile cu semenii, toate acestea și multe, multe altele, îngemănate atât de armonios în ceea ce Sfântul Evanghelist Luca spunea în capitolul 6, paragraful nr.1: "Și precum vreți să vă faceți vouă oamenii, și voi să le faceți lor asemenea". Aceasta fiind de fapt regula de aur a creștinismului. O fac celui a cărui principală preocupare a fost și este virtutea, cultura, comorile spirituale, adică comori în ceruri căci așa cum spunea Mântuitorul: "unde este comoara voastră, acolo va fi și inima voastră". O fac dominat de ideea potrivit căreia ceea ce la om este cu neputință la Dumnezeu este cu putință.

Distinse maestre Gheorghe Flueraș,

Am scris aceste rânduri din inimă și pentru inimă; din suflet la suflet. Am scris celui care s-a autodefiniț că "s-ar fi putut naște prinț, dar și cerșetor", celui care ca dirijor este un om contrastant: n-a confundat niciodată munca cu buna dispoziție. Omului unei singure și inegalabile iubiri: MUZICA. Această "adevărată limbă universală". Arta pe care a slujit-o cu aleasă credință toată viața! Omul care a trăit, trăiește și gândește prin și pentru muzică.

La mulți ani cu sănătate, maestre Gheorghe Flueraș! Fie ca Dumnezeu să vă învrednicească de noi și semnificative succese întru talmăcirea cântecului în revărsarea lui misterioasă în cele mai tăcute taine ale simțirii umane!

LA MULȚI ANI!

OPINII ALE COLEGILOR DESPRE COR SI MAESTRUL GHEORGHE FLUERAS

1. *Dan Budișteanu*, membru al corului din ziua de 14 octombrie 1970 și până în prezent (iunie 2001), pensionar, maistru C.F.R.: "Pot spune că anii mei de viață de la 27 și până în prezent la 57, i-am petrecut în cadrul corului, legând prietenii, având preocupări comune, petrecând clipe frumoase și unice în cadrul acestei activități.

Sub îndrumarea dirijorului - profesor Gheorghe Flueraș, am învățat multe lucruri, orele de repetiții cuprinzând în primul rând instruirea muzicală, istoria muzicii, reguli de comportare, respectul reciproc, punctualitate, corectitudine.

Consider că muzica mi-a adus mari satisfacții, aplauzele care răsplătesc strădania noastră, fiind răsplata efortului.

Pentru mine, activitatea corală în atâția ani a constituit o plăcere, un <medicament> care întreține tonusul, intelectul prin diversificarea activităților."

2. *Nicolae Bretoteanu*, 79 ani, fost funcționar: "Fiind decanul de vârstă al acestei formații (Corul <Emil Montșia>) cu o activitate de peste 50 de ani, în diferite coruri sub bagheta unor dirijori cu renume ca Nicolae Boboc, Nicolae Brânzeu, Kurt Mild și alții, maestrul Flueraș poate fi oricând la nivelul celor de mai sus."

3. *Lavinia Voștinar*, medic: "Era 1991. Atunci i-am văzut și i-

am ascultat prima oară. Corul <Emil Montșia> cânta <Flăcări și roți>, iar eu am simțit că mă apropii de stele.

Peste ani, când i-am cunoscut, am aflat că sunt o mare familie, în care pe lângă mult talent, predomină armonia, optimismul, umorul, iar efortul și oboseala repetițiilor sunt compensate de plăcerea de a fi împreună și de satisfacția lucrului bine făcut.

Ce pot spune despre profesorul Gheorghe Flueraș? Cuvintele sunt sărace în comparație cu munca, devotamentul și dragostea domniei sale pentru acest cor. Pe scurt: un artist și opera sa. Plecăciune maestre!"

4. *Maria Lucușă*, inspector școlar: "Pentru noi, Gheorghe Flueraș înseamnă totul. În aceste vremuri zbuciumate, muzica ne oferă liniștea și bucuria sufletească. Acesta este un hobby de care, poate, toată lumea are nevoie."

5. *Ioan D. Mierluțiu*, profesor: "Formația mea profesională mă ajută să apreciez calitățile de pedagog ale maestrului Gheorghe Flueraș. Domnia sa lucrează cu noi în așa fel încât să ne formeze și să ne dezvolte. Vrea cu tot dinadinsul să cântăm bine, să fim exigenți cu noi înșine, să avem chiar cunoștințe generale de muzică pentru că astfel aportul fiecăruia devine mai eficient.

Dacă astăzi, după 30 de ani de la înființare Corul <Emil Montșia> se poate prezenta cu un bilanț de invidiat în mișcarea corală românească, acest lucru se datorează, desigur, calităților de muzician și pedagog ale maestrului Gheorghe Flueraș.

Apreciez în mod deosebit faptul că, maestrul Gheorghe Flueraș are știința alcătuirii unui repertoriu în funcție de evenimentul pentru care pregătește formația și, desigur, tactul de care dă dovadă în relațiile individuale cu fiecare component al formației așa încât fiecare să se considere o componentă necesară în ansamblu."

6. *Iulius Șerb*, corist din anul 1975, tehnician proiectant: "Cel mai rodnic an al formației corale <Emil Montșia> a fost 1979. Spun acest lucru deoarece în acel an am avut parte de trei turnee importante. În luna mai, concurs internațional la Varna, în Bulgaria, unde din 25 de țări participante de pe trei continente, am ocupat cu formația noastră locul doi după Bulgaria. În plină vară a aceluiași an 1979, turneu de concerte la Constanța. Tot în 1979, luna noiembrie, turneu de concerte în Franța."

7. *Victor Șofrag*, profesor: "Astăzi, după aproape 30 de ani de

activitate continuă ca și corist, pentru mine Corul <Emil Montșia> înseamnă:

- satisfacția de a face parte dintr-o formație performantă;
- plăcerea de a fi parte integrantă a unei frumoase sonorități;
- bucuria de a fi apreciat;
- festivaluri și concursuri în lungul și latul țării;
- bucuria de a reprezenta nu numai orașul ci și țara în manifestări internaționale în Ungaria, Austria, Italia, Germania, Franța, Bulgaria, Grecia;

-nu în ultimul rând Gheorghe Flueraș.

Maestrul Gheorghe Flueraș înseamnă:

- dăruire pentru muzică în general, pentru cea corală în special și pentru Corul <Emil Montșia>;
- permanente căutări ... de la dirijor la corist cât și între membrii corului;
- o mare cantitate de muncă;
- să înveți ... să înveți tainele cântului coral."

8. *Mirela Ianc*, învățătoare: "Maestrul Gheorghe Flueraș ... este ferm și precis în ceea ce face, nu renunță la nimic din ceea ce și-a propus având un acut spirit de observație, spirit de inițiativă ... spirit de disciplină, punctualitate, modestie și entuziasm în muncă.

Gesturile sale sunt expresive ... expresia feței este optimistă, luminoasă iar privirea sugerează interpretărilor intențiile sale, avertizându-i din timp asupra a ceea ce urmează să execute.

Cu talentul, dăruirea, exigența și perseverența sa, maestrul Gheorghe Flueraș a reușit să facă din Corul <Emil Montșia> o formație de prestigiu."

9. *Ioan Pascal*, jurist: "Maestrul Gheorghe Flueraș este un om de mare exigență profesională și de o aleasă sensibilitate sufletească. Deviza sa este următoarea: <nu facem rabat de la arta interpretativă> aceasta este foarte caracteristic în activitatea domniei sale."

OPINII ALE CORIȘTILOR DIN UNGARIA

1. *Ștefan Oroian*, jurnalist din Gyula, membru al Corului "Pro musica", Gyula: "Firea lui umană de multe ori rezolvă conflictele din

comunitatea noastră. Nu există grup de oameni unde să nu fie și neînțelegeri. Maestrul totdeauna este în stare să calmeze spiritele mai încinse."

2. *Ana Buha*, Chitighaz, membru al Corului "Viva la musica", Chitighaz: "Domnul Flueraș se ține de familia noastră. Nouă ne place să cântăm, dar nu prea știm. El ne învață."

CORUL "EMIL MONȚIA" ARAD - 30 de ani

(Alocuțiunea prezentată de autorul volumului la spectacolul omagial organizat la Palatul cultural Arad).

Prezența și lucrarea lui Dumnezeu a făcut ca azi, 29 iunie 2001 în chiar ziua sărbătoririi Sfinților Slăviți Apostoli Petru și Pavel să aniversăm în acest cadru festiv împlinirea a trei decenii de la constituirea Corului "Emil Monția" a Casei de cultură a municipiului Arad.

Așadar, au trecut treizeci de ani - de atunci din toamna anului 1970 - de când această formație corală a fost și este o prezență elevată în mișcarea artistică culturală arădeană în general, și arta corală în special.

De aceea, acum și aici, la ceas aniversar, la ceasul tainic și trainic al amintirilor, în numele tuturor coriștilor existenți de-a lungul anilor, personal al maestrului Gheorghe Flueraș, transmitem un călduros și respectuos salut de bun venit distinșilor noștri colegi de la cele două coruri din Ungaria: "Pro musica" din Gyula și "Viva la musica" din Chitighaz. De asemenea, gânduri de bine și recunoștință tuturor celor care au slujit cu credință și demnitate cântecul și cântarea, iar celor din lumea veșniciei pioasă și vrednică de amintire să fie memoria lor.

A vorbi despre Corul "Emil Monția" - fie chiar într-o alocuțiune - subiectul trebuie expus în contextul complex al mișcării culturale arădene și cu referire specială la cea corală. Și aceasta pentru că de la înființarea Preparandiei anului 1812, a Conservatorului de muzică din 1883, a Corului plugarilor din Șiria - 1876 și continuând cu nominalizarea a trei localități arădene, Șicula, Mănerău și Seliște unde s-au născut Emil Monția, Ion Vidu și Sabin Drăgoi se poate susține că aici, la fruntariile vestice ale țării, a existat și există o

tradiție corală de nu mai puțin de 170 de ani.

Ca atare, pornind de la acest măreț trecut istoric, se poate aprecia că apariția Corului "Emil Montșia" poate fi privită ca fiind ceva firesc și necesar și aceasta pentru că așa cum spunea George Enescu: "Menirea sfântă a muzicii este să stingă urile, să potolească patimile și s-apropie inimile într-o caldă-nfrățire, așa cum a înțeles-o marea antichitate creând mitul lui Orfeu".

Corul "Emil Montșia" s-a înființat în toamna anului 1970, mai exact spus, în ziua de 14 octombrie 1970 cu ocazia inițierii la nivel național a concursului coral "Cântare patriei", când pentru prima oară au participat și coruri de cameră, iar primul dirijor a fost profesorul Gavrilă Câmpan.

Din toamna anului 1971, deci de trei decenii formația este condusă de maestrul Gheorghe Flueraș astfel că se poate susține că destinul artistic al corului s-a contopit cu însăși viața distinsului dascăl arădean.

... Trecut-au de atunci treizeci de ani. Este mult? E puțin? Depinde. Depinde de ceea ce se raportează perioada respectivă. Așa de pildă, "judecată" la incomensurabilitatea timpului, ea poate fi comparată aidoma unei picături de apă în marea de ocean. Dimpotrivă. Privită în contextul vieții unui om - și aceasta este opțiunea cea mai plauzibilă și rezonabilă - durata celor aproape trei decenii cu bagheta în mână înseamnă, mai presus de toate, pasiune, muncă, trudnicie, vise, împliniri, emoții, aspirații, succese, teama de "adversari" - mai ales în concursurile și festivalurile internaționale -, inteligență și rafinament în selectarea repertoriilor, mult discernământ și tact în selecționarea coriștilor, tăria și puterea de a fi mereu "în față" în cadrul manifestărilor cultural-artistice și multe, multe altele. Iată de ce acum și aici la acest emoționant moment festiv evocăm cu bucurie câteva crâmpoale din existența formației și a primului ei om.

Debutul maestrului Gheorghe Flueraș s-a produs în ziua de duminică, 6 februarie 1972 la Oradea, în cadrul concursului interjudețean "Cântare patriei" și a reprezentat un strălucit succes. De atunci și până în ziua de 31 decembrie 2000, corul a participat la 283 spectacole iar dacă ar fi să afirmăm și despre palmares în doar trei cifre vom spune: șapte trofee și premii internaționale, 35 în țară

iar repertoriul cuprinde aproximativ 400 de cântece și cântări.

Dintre premiile și distincțiile internaționale menționăm:

-premiul doi, la secțiunea folclor, și locul șase la secțiunea polifonie, la concursul de canto coral de la Gorizia, Italia, 1972;

-locul trei la secțiunea polifonie și patru la secțiunea folclor, la concursul internațional de la Arezzo, Italia, 1977;

-premiul doi la Festivalul internațional de la Varna, Bulgaria, 1979;

-premiul întâi la Festivalul internațional de muzică corală, Karditsa, Grecia, 1990;

-distincția "Invitat de onoare" la Festivalul de muzică internațională de la Bekes-Tarhos, Ungaria, 1974 și altele.

În țară, la toate concursurile și festivalurile la care a participat între anii 1974 - 1990 a obținut întotdeauna NUMAI premiul întâi sau titlul de laureat.

A fost de șapte ori consecutiv LAUREAT al Festivalului național "Cântarea României".

În afara acestor prestigioase rezultate, corul a mai participat cu semnificative realizări artistice în numeroase turnee în țări ca: Austria, Bulgaria, Cehia, Franța, Germania, Grecia, Italia, Slovacia, Ungaria etc.

În ceea ce privește repertoriul, acesta a fost selectat atât din muzica corală românească cât și din cea universală la cota unor exigențe deosebite și aceasta pentru că așa cum susținea maestrul Gheorghe Flueraș într-un interviu publicat în presa arădeană "alegerea repertoriului a fost întotdeauna deosebit de importantă și de aceea pot afirma că studiind repertoriul unei formații, pot aprecia valoarea artistică a acesteia".

Dar cine au fost și sunt coriștii ? Oameni cu cele mai variate preocupări socio-profesionale, de diferite confesiuni religioase, iar ca vârstă de la elevi și studenți până la pensionari chiar și aproape ... octogenari. De-a lungul celor trei decenii în această formație au cântat 327 persoane, fiecare în parte și toți împreună animați de o singură dorință: dragostea față de cântec și cântare. Dintre acești 327, doar unul singur este membru din ziua constituirii: prietenul și colegul meu tenoristul DAN BUDIȘTEANU. Dar au mai fost și alții. Alții, cu remarcabilă și demnă de admirație stabilitate pe care i-am numit statomicii. Iată pe câțiva dintre aceștia: doamna Flueraș Victoria

și domnul Verșigan Petru, coriști de treizeci de ani, doamnele și domni: Pătrașcu Ana, Șofrag Victor, regretatul Baciș Ioan, 27 ani, Palade-Pătrașcu Delia și Tănase Petru, 24 ani, Dalca Agneta și Spânul Felicia, 22 ani, Șerb Iulius și Moț Ioan, 21 ani, Felfendy-Sebestein Tiunde, Don Petru și Bej Ioan, 20 ani, Ciobanu Maria, 18 ani, Lucușa Maria, 16 ani, Moț Gheorghe și Olah Alexandru, 15 ani, Șimonca Cornelia, 12 ani și alții.

Referindu-mă la maestrul Gheorghe Flueraș, l-aș numi simplu: omul unei singure și inegalabile iubiri: MUZICA. Muzica pe care a definit-o ca fiind "arta sunetelor care transmite mesaje artistice de neînlocuit. Mesajul muzicii este de a sensibiliza sufletele oamenilor".

Maestrul Gheorghe Flueraș este omul de o rară afectivitate sufletească, un desăvârșit dascăl și pedagog format la Preparandia arădeană, caracterizat prin amabilitate, generozitate, energie debordantă care și-a dedicat întreaga viață muzicii și prin aceasta oamenilor spre a le picura în inimi și suflete un dram de speranță și lumină pentru ziua de mâine. Felicitări și mulțumiri, stimă și admirație, stimate domnule profesor!

La sfârșitul acestei ierni (27 februarie 2001) maestrul Gheorghe Flueraș a împlinit vârsta de șapte decenii, din care cinci la catedră și trei de conducător al formației corale "Emil Montșia", alți câțiva ani în slujba unor coruri românești din Ungaria, în toată această perioadă contribuind direct și efectiv la ridicarea la cote superioare a prestigiului municipiului Arad. Tocmai de aceea, ținând seama de aceste merite deosebite, în numele întregului nostru colectiv, lansăm propunerea în acest moment jubliar către Consiliul Local Arad de a i se conferi maestrului Gheorghe Flueraș titlul de cetățean de onoare al municipiului Arad, deoarece întreaga activitate cultural-artistică desfășurată justifică perfect calitatea, exigența, realizările și constanța exemplară întrunite.

Acesta a fost și este Corul "Emil Montșia" și primul lui OM. Corul nu a avut voci alese. Mai exact le-am numi voci comune. Ceea ce i-a imprimat superioritatea, admirația și simpatia publicului spectator s-au datorat omogenității acestor voci comune, tehnicii și ușurinței în interpretare; această din urmă, dobândită, poate la naștere, dar în mod sigur, cizelată, modelată de cel ce și-a unit viața cu corul: maestrul GHEORGHE FLUERAȘ.

De aceea, putem afirma după trei decenii de activitate - iar susținerea este confirmată de mijloacele mass-media ale vremii - că această formație corală a lăsat amintiri plăcute pe unde a trecut și faima numelui său pe unde nu a trecut. Înfrățirile lui, stima, respectul și entuziasmul publicului l-au "condus" ca niște oameni credincioși de-a lungul existenței sale.

Iată de ce acum, la acest moment jubiliar, de autentică și intensă trăire sufletească putem spune că ne aflăm la un sfârșit de drum. Dar concomitent și la începutul altuia. Datorită acestui fapt, în numele maestrului Gheorghe Flueraș, al tuturor "monțiștilor" transmitem gânduri de mulțumiri și recunoștință conducătorilor și personalului Casei de cultură a municipiului Arad, organelor locale existente de-a lungul anilor și colaboratorilor care au înțeles menirea muzicii. De aceea, nădăjduim că noi și în mod deosebit urmașii noștri vor fi animați de dorința de a realiza ceea ce un filozof grec a spus încă în antichitate: "Muzica este o lege morală. Ea dă suflet universului, aripi gândirii, avânt închipuirii, farmec tinereții, viață și veselie tuturor lucrurilor. Ea este esența ordinii, înălțând către tot ce este bun, drept și frumos".

Arad, marți, 26 iunie 2001

"CORUL <EMIL MONȚIA> A ADUS ROMÂNIEI PRIMUL PREMIU INTERNAȚIONAL "

Interviu cu dirijorul GHEORGHE FLUERAȘ al publicistei Dana Todor de la Ziarul "Adevărul" din Arad publicat în ziua de 5 iulie 2001.

De curând Corul "Emil Monția" a sărbătorit, printr-un concert festiv, treizeci de ani de la înființare. La aniversare au fost invitate formațiile "Viva la musica" (Chitighaz) și "Pro musica" (Gyula). Liantul celor trei formații corale este dirijorul GHEORGHE FLUERAȘ. Dumnealui a pornit pe tărâmul muzicii fiind selectat (în urma unui concurs, pe când era elev la Școala normală) în corul Filarmonicii, la vremea înființării acestuia. A devenit instrumentist, chiar director al instituției, revenind la prima dragoste, corul.

-Cum a apărut Corul "Emil Monția"?

-În 1970, s-a creat concursul "Patrium Carmen". S-a hotărât că și Aradul trebuie să se prezinte cu o formație corală de cameră și s-a înființat corul care mai apoi a primit numele de "Emil Monția" și a fost trecut la Casa de cultură. Mi s-a propus să-l preiau dar nu mi-

am permis să accept până nu am vorbit cu dl. Câmpian. Astfel am preluat corul în 1971 și-l conduc și astăzi, după 30 de ani. Eu fac parte dintre oamenii cu care numai cine nu vrea nu se înțelege.

-Ce au însemnat trei decenii alături de această formație?

-Formația m-a format și pe mine. Am crescut alături de ea.

-Dvs. ați rămas iar componența ansamblului a fost mereu reînnoită?

-Situția a fost foarte grea. Și la ora actuală nu-mi place să iau o formație numai de dragul de a exista, ci doresc ca, rapid, să atacăm un repertoriu care duce spre performanță. La început, 40 la sută dintre coriști fiind de la filarmonică se putea lucra. În 72 mi s-a și propus să mergem la un concurs internațional la Gorizia, Italia. Ne-am prezentat și am luat un loc doi la folclor și locul șase la polifonie. A fost una dintre cele mai mari bucurii. Corul "Emil Montșia" a fost prima formație din România care a reprezentat țara și a luat un premiu.

-Ce a urmat?

-Imediat după aceea ni s-au creat relații de schimburi culturale și am fost în Austria. În 1977 am fost la "groapa cu lei", Concursul internațional de la Arezzo, Italia. Acolo nici o formație românească până la noi nu a luat nici un premiu. Concursul avea două faze: eliminatorie și de clasificare cu piese obligatorii ce puneau în dificultate chiar formații profesioniste. Am luat locul trei, la prima participare. În ordine erau coruri din Oslo, Hamburg, Arad, Budapesta și Atena. Să nu o luați drept laudă, sunt bucuriile muncii. Am obținut un loc doi onorabil la Varna. Bulgarii, prin tradiție, au o mișcare corală foarte interesantă. Am mai luat un premiu la Bekes-Tarhos (Ungaria) și am mai luat un loc întâi la Karditsa în Grecia. Am făcut apoi, turnee în Franța, Germania, Cehia. În țară am obținut marele trofeu "Ciprian Porumbescu". După concurs, la Suceava, noaptea la 11, maestrul Botez, președintele juriului ne-a spus că suntem așteptați să sărbătorim evenimentul. La Lugoj, Trofeul "Ion Vidu" l-am luat de patru ori, la Brașov, de patru-cinci ori, locul întâi. Tot locul întâi, la Constanța, la Concursul "Chirescu". La fel, la Blaj, la Concursul "Iacob Mureșianu", la Satu Mare, Oradea.

-Cine erau coriștii?

-Schimbarea oamenilor a fost una dintre marile probleme. Ca orice altă echipă, lipsa de omogenitate a dus la fluctuații valorice. Leșind pe parcurs cei de la filarmonică am rămas exclusiv cu amatorii.

-Cum ați gândit repertoriul?

-Pentru mine repertoriul este oglinda dirijorului dar și a corului.

-Remarcăm că repertoriul este unul foarte variat și vast - de la vocal - simfonic, coruri din opere, muzică liturgică, piese din repertoriul coral tradițional, cu masivă reprezentare a muzicii românești, fiecare gen impunând cerințe concrete atât dirijorului cât și ansamblului, ceea ce este de toată lauda.

-Orientarea a fost aceea de cor de cameră, ceea ce implică ca lucrările să nu necesite o forță artistică și de interpretare puternică. Am gândit repertoriul strict pentru formația corală. Prin asta se dezvoltă un cor care face muzică a capella. Este modul prin care am pornit la drum. De aceea, am abordat în prima variantă muzica renașterii care formează, de fapt, un cor. Am avut chiar mai multe lucrări dedicate corului nostru. Referitor la colaborarea cu alte genuri muzicale am intenționat să dezvoltăm repertoriul. Biblioteca mea este plină și ea rivalizează, oricând, cu cea a filarmonicii. Pe unde am fost, în lume, am vrut să văd dar să și adun. Partituri cu lăzile.

- Să nu omitem, totuși, activitatea dvs. didactică ...

-Sunt primul profesor la liceul de muzică cu jumătate de normă de la filarmonică. Am mai predat la Aradul Nou, la Școala Normală. Dincolo, în Ungaria, am fost chemat tot datorită Corului "Emil Montșia". Prin 1973 șeful românilor de acolo era un domn Szilagyi, m-a chemat să instruiesc câteva formații românești. Era un grup vocal la Bătania, un cor bărbătesc la Chitighaz, care cânta la biserică, având în repertoriu frumoase cântece populare bănățene. Aici un merit deosebit a avut învățătorul Ioan Pop Tilican. În paralel, mi s-au dat și orele de muzică de la Liceul "Nicolae Bălcescu". Nemulțumirea mea ca profesor este că elevii nu stăpânesc bine limba română.

-Aici, cu siguranță, avem și noi o vină.

-Țara - mamă nu a pus mâna exact atât cât ar fi trebuit, din nefericire. Am fost în școală când au venit în vizită președinții Constantinescu și Iliescu. Le-am cântat cu copiii "Mulți ani trăiască". Toată lumea a promis. Mă întrebă unii: "Mai vin de la voi mulți să ne promită și nu ne dau". Eu trăiesc și astfel de momente între ei.

Atunci pun și eu capul în pământ și nu spun nimica.

-Să revenim la formațiile corale pe care le instruiți în Ungaria.

-Din 1991 am reluat colaborarea și am format Corul mixt din Gyula și de trei ani Corul mixt din Chitighaz. De zece ani, trei zile pe săptămână sunt acolo și patru, acasă. Cu aceste două formații mă străduiesc și sunt fericit că prin cântecele pe care le abordez mai vorbesc și ei românește.

-Domnule Flueraș, dvs. ați depus o muncă titanică alături de corurile pe care le-ați instruit, ce simțiți când sunteți aplaudat?

-Este mulțumirea rezultatului muncii noastre. Calitatea de dirijor o văd ca pe un har dat de Dumnezeu. Am de gând să-mi cumpăr o lupă și cu ea să găsesc mulțumirea și s-o văd cât mai mare. Pot să spun cu bucurie că am împlinit 70 de ani pe care nu-i recunosc, pentru că nu-i simt.

-Mulți înainte! Până să atingeți performanța maestrului Elenescu vă mai puteți face planuri pe încă douăzeci de ani și să discutăm despre cor la jubileu.

ÎNCHEIERE

Cu acestea am ajuns la capătul drumului parcurs în cele trei decenii - 1970 - 2000 - de Corul "Emil Montșia". Gândul și intenția noastră au fost acelea de a-l reconstitui în baza unor documente, ziare, reviste, registre, programe, note personale ale unor colegi, opinii ale acestora puse "cap la cap", spre a aduce omagiul și prinosul de recunoștință tuturor celor care s-au unit cu generozitate, generație cu generație sub aripa și flacăra cântecului spre a realiza un bilanț de invidiat în mișcarea corală românească: 7 trofee internaționale și "35 obținute pe plan intern", 283 spectacole (6 februarie 1972 - 30 decembrie 2000).

Corul "Emil Montșia" Arad n-a avut niciodată voci alese. Mai exact le-am putea numi voci comune. Ceea ce i-a imprimat superioritatea, admirația și simpatia publicului s-a datorat omogenității acestor voci comune, tehnicii și ușurinței în interpretare; aceasta din urmă, dobândită, poate la naștere dar în mod sigur, cizelată, modelată, de cel care și-a unit viața cu corul: maestrul Gheorghe Flueraș.

În afara omagierii celor care și-au dedicat viața - unii în adevăratul sens al cuvântului, alții, poate într-o măsură mai modestă - cântecului și cântării, am scris această lucrare spre a se ști că ori de câte ori se va vorbi în viitor de mișcarea corală amatoare arădeană a ultimelor trei decenii ale secolului XX recent încheiat, Corul "Emil Montșia" va trebui - în mod obligatoriu - să fie consemnat ca și "cap de afiș" pentru că el a lăsat amintiri plăcute pe unde a trecut și faima numelui său pe unde nu a trecut. În înfăptuirile lui, stima, admirația, respectul și entuziasmul publicului l-au "condus" ca niște oameni credincioși de-a lungul celor trei decenii.

Cântec și cântare. Cântare și cântec. Cântecul la el acasă.....

Arad, ianuarie 2001 - martie 2002

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

Andreica Mircea și colectivul de redactare - Arad - Monografia orașului de la începuturi până în 1989, Editura "Nigredo", 1999;

Constantinescu Grigore - Dialoguri despre "Preludiu", Editura "Tinerimea Română", București, 1997;

Dogaru Vladimir - Eminescu muzican al poeziei Enescu poet al muzicii, Editura "Ion Creangă" București, 1982;

Păun Octav, Tănăsescu Antoaneta - Discursuri de recepție la Academia Română, Editura "Albatros", București, 1980;

Sepeșan Sever - Corul de la Chizătău - 100 de ani - 1857 - 1957, Editura de Stat și Pedagogică, București, 1957.

Șimăndan Emil - Dialoguri la frontieră - Fundația Culturală "Ioan Slavici", Arad, 1995;

Șimăndan Emil - Politică și cultură la frontiera de vest, Fundația Culturală "Ioan Slavici", Arad, 1998;

Tolan Isaia - File din istoria Aradului, Editura "Semne", București, 1999;

Vărădean Vasile - Cântecul la el acasă, Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1985;

-Filarmonica de Stat Arad - Caiet festiv - 10 ani de activitate, 1948 - 1958, IOIL, Poligrafia Arad, 1957;

Dosarul "Emil Monția, Nicolae Brânzeu", Colecția "Iosif Sârbut", Arad.

Registrelle familiei Flueraș;

Registrul și "Note de călătorie" Dan Budișteanu.

BIBLIOGRAFIA pentru capitolul "Emil Monția" - schiță biografică.

Viorel Cosma, Dicționar de muzică, Editura de stat și enciclopedică, București, 1979, p.136.

Emandi Lucian - Emil Monția, compozitor popular, "Ziridava" nr. VI/1975, p.245-253.

Florea Ileana - Emil Monția, luptător pentru unire, "Ziridava" nr. XI/1978, p.657-666.

Florea T. Ioan - Emil Monția 1982 - 1992, Tipografia Arad, 1982;

Articolele din presă citate în cuprinsul lucrării precum și cele din revistele de specialitate nu au mai fost enumerate.

DOCUMENTAR

1. Soliști:

- Barna Săbădiș Maria - pian;
- Vera Eckstein - pian;
- Faur Ioan - tenor;
- Julean Daniel - bass;
- Krzyzanowski Agneta - pian;
- Moț Gheorghe - bass;
- Părvănescu Lucia - pian;
- Rediș Ioan-tenor;
- Sandici Ionel - flaut;
- Szabo Ildiko-soprană;
- Verșigan Petru - bariton;
- Zahu Ioan - tenor.

2. "Catalogul" Corului "Emil Monția" Arad - 1972 - 2000:

A

Abrudan Emil, Andrei Vioara, Ardelean Aurora, Ardelean Dana, Ardelean Daniela, Ardelean Tiberiu, Ardelean Vioara, Ardeu Adriana, Avram Tabita.

B

Babenco Ildiko, Bacîș Ioan, Balint Mircea, Banyai Andrei, Barany Zoltan, Barbatei Maria, Barbura Valeriu, Barna S.Mariana, Barz Aurel, Bârla Tatiana, Bârsănescu Sireta, Bălașa Lăcrămioara, Bărăneanu Gabriela, Bedreag Felicia, Bej Savu, Bendas Olesia, Birău

Ana, Blăgăilă Liana, Boar Dan, Boaru Vioara, Bodârlău Cornelia, Bogdan Petru, Boian (Faur) Cornelia, Boici Gheorghe, Bojidar Dorina, Borlea Maria, Borlea Nicoleta, Borombogiu Adriana, Boț Viorel, Brâncovan Adrian, Brâncovan Teodor, Bretoteanu Nicolae, Budișteanu Dan, Bugariu Eugenia, Bulea Cristina, Bumbu Aurel, Buta Mircea, Butnaru Georgeta,

C

Caciora Constanța, Caimacan Dan, Câmpan Rodica, Ceuca Elena, Cherciu Mariana, Cherecheș Roxana, Chira Georgeta, Chirilovici Ghizela, Chisercu Helena, Ciobanu Maria, Circa Dorel, Comea Emilia, Cosma Ildiko, Cosma Monica, Cosma (Janto) Simona, Costea Dorel, Coșer Rodica, Covaci Angelica, Crețu Emil, Crișan Georgeta, Cucu Claudiu, Cucu Maria.

D

Dalca Agneta, Dan Viorica, Dârjan Elena, Dăscălescu Cristina, Demian Silvia, Demșa (Groza) Maria, Demșa Gheorghe, Deutsch Viorica, Diaconu Adrian, Diaconu Simona, Dogaru Mihai, Don Petru, Dragoiescu Cristina, Dragoman Dorina, Dragoș Ecaterina, Dragoș P.(b).

F

Faur Ovidiu, Felfoldy (Sebesteyn) Tunde, Fericean Ștefan, Fleischman Amalia, Flueraș Gheorghe, Flueraș Mariana, Flueraș Victoria, Frunză Adriana, Frunză Petru, Funieru Nina,

G

Gabor Ovidiu, Gaica Daniela, Galya Andrei, Gavra Mona Maria, Geicu Violeta, Giugiulan Mihaela, Giurgiu Cristian, Gruia Cornelia, Gui Gabriela, Gyarmati Ștefan.

H

Hânda Doina, Hedean Dorin, Helzzer Corina, Henț Otilia, Herlo Cristiana, Hiszon Iuliana, Hnatiuc Delia, Horga Gheorghe, Huth Oltea.

I

Iacob Aurelia, Iacob Florica, Iacob Monica, Ianc Mirela, Ianto Simona, Iescău Rodica, Igrășan Dumitru, Igrășan M.(f), Ile Dana, Ilea Teodor, Ilica Maria, Ioana Tania, Ioja Gheorghe, Ionescu Elena.

J

Janto Ioan, Jeler Letiția, Jeler Marcel, Julean Cornelia, Julean Daniel.

K

Kovacs Ana Maria, Kovacs Edith, Kruszici Matei, Krzyzanowski Agneta, Krzyzanowski Delia, Krzyzanowski Tadeus, Kulcsar (f), Kulcsar Klara, Kulcsar Magdalena, Kulcsar Maria.

L

Lagşaghi I.(f), Lantos Margareta, Lazăr Luminița, Lăpușcă Maria, Low Erno, Luca Elena, Luca Lavinia, Lucaci Corina, Lucoale Iulian, Lucușa Maria, Lupșa Petru.

M

Mal Cristina, Mândruțau Romulus, Maniș Gabriela, Marc Liliana, Mariș Gabriela, Marta Traian, Martin Victor, Mate Edith, Matis Gabriela, Matula Emanuel, Maurer Terezia, Mărginean Anabela, Memete Florea, Mierluțiu Dumitru, Miloș Floare, Mișca Gabriela, Mladin Teodora, Mocuța Gheorghe, Mogoș Marinela, Mohan Remus, Moldovan Ștefan, Moldovan Sandu, Moraru Daciana, Moroșan Lenuța, Moș Timona, Moț (Șilindean) Cornelia, Moț Cristian, Moț Cristina, Moț Dumitru, Moț Gheorghe, Moț Ioan, Munteanu Cristina, Munteanu Marcela, Mureșan Gheorghe.

N

Naghiu Aurelia, Nagy Elena, Năsui Marinela, Nicoară Mircea, Nicu Niculița.

O

Olah Alexandru, One Elena, Oprea Vasile.

P

Palade (Pătrașcu) Delia, Panaiot Tatiana, Panait Virginia, Paroșan Axenia, Pascal Ioan, Pașca Silvia, Pătrașcu Ana, Pătroi Sofia, Pereny Ildiko, Pernevan Maria, Pescar (Ștef) Dana, Petcu Rita, Petrilă Sânziana, Piscoreanu Aurica, Pitaș Angelica, Pocaznoi Elisabeta, Ponta Stela, Popa Claudia, Popa Doina, Popa Elena, Popa Estera, Popa Nicoleta, Popici Mihaela, Pricop Dana, Puha Eugenia, Pușcaș Teofil.

R

Radu Georgiana, Rațiu Georgeta, Rădulescu (Nădăban) Natalia, Revuțki Tatiana (Republica Moldova), Rebedea Ildiko, Rediș Gheorghe, Rediș Ioan, Rediș Ștefan, Roachiș Ioan, Robu Ioana, Roman Aurel, Roșca Cristina, Rotariu Manuela, Roțcu Diana, Rudei

Elisaveta, Rudic Oleg, Rus Liliana.

S

Sandici Ionel, Sârb Gabriela, Sârbu Eugen, Sasu Ioan, Sav Maria, Sava Maria, Savu Carmen, Săvoiu Diana, Schuller Helmuth, Schwartz Iuliana, Schwartz Walter, Secheșan Flore, Sighete Voichița, Simon Cornel, Soare Sânziana, Socaciu Doina Monica, Socaciu Dorina, Sogagiu Lucia, Spânul Felicia, Stache Ana, Stache Elena, Stana Amalia, Stana Anca, Stana Radu Anton, Stanca Adriana, Stanciu Radu, Stănescu Ioan, Steuan Elena, Stiergebauer Ionel, Stoian Elena, Străin Ronela, Sturz Ioan, Szabo Ildiko, Szabo Istvan.

Ș

Șandor Ladislau, Șebu Elena, Șerb Iulius, Șerban Aurelia, Șerban Ligia, Șerban Maria, Șilindean (Moț) Cornelia, Șimonca Cornelia, Șimonca Mirela, Șofrag (Panaiot) Tatiana, Șofrag Victor, Ștef (Pescar) Dănuța, Ștefănescu Daniela.

T

Tașcă Dimitrie, Tănase Petru, Teodorescu Florica, Toader Emil, Toader Ioan, Totoreanu Eleonora, Trăilă Geta, Tudor Cristian, Tudos Kalmar, Tulcan Mihaela, Turc Teodor.

Ț

Țârlea Alin, Țărmure Comelia, Țărmure Mioara, Țîfrea Mariana, Țigan Cornel, Țigan Maria.

U

Unc Elena, Ursu Gheorghina, Ursuța Dorel.

V

Vaida Vereș Mariana, Vaipan Dumitru, Vârdea Viorel, Vârșendan Adrian, Vârșendan Ligia, Văsălaș Mariana, Venturini Luigi, Verșigan Petru, Vichiriuc Dorina, Vișor Lili, Voloșciuc Gheorghe, Voștinar Lavinia, Vulpe Claudia.

W

Watz Iosif, Wohlrapp Maria.

Z

Zahu Ioan, Zârnea Crina, Zărnescu Eugen, Zimbran Adrian.

Din toamna anului 1971 și până la redactarea lucrării (luna mai 2001) corul a fost dirijat de maestrul Gheorghe Flueraș.

3. Corul "Emil Monția" Arad în anul 2000.

Sopran: Ceuca Elena, Coșeri Rodica, Herlo Cristina, Ianc Mirela, Iescău Rodica, Kovacs Edith, Lucușa Maria, Moț Cristina Florina, Palade Carmen Delia, Pitaș Angelica, Popa Nicoleta Adriana, Rădulescu Natalia, Revuțchi Tatiana, Stana Ancuța Marcela.

Alto: Flueraș Victoria, Felfoldi Tunde, Gaica Daniela-Tita, Moraru Daciana-Mihaela, Pătrașcu Ana, Rudei Elisaveta, Zărnea Crina.

Tenor: Budișteanu Dan, Mocuța Gheorghe, Năsui Marinela Ștefan, Pascal Ioan, Șerb Iulius, Șofrag Victor Vasile, Zimbran Adrian Paul.

Bariton-bass: Brâncovan Adrian, Bretoteanu Nicolae, Gabor Ovidiu Claudiu, Julean Daniel, Mierluțiu Dumitru Ioan, Moț Ioan, Moț Ionel Cristian, Țârlea Alin Claudiu, Verșigan Petru.

Dirijor: Profesor Gheorghe Flueraș.

4. Spectacolele Corului "Emil Monția" Arad.

6 februarie 1972 - 31 decembrie 2000

Anul 1972

1. Concurs "Cântare patriei" faza interjudețeană, Oradea, 6 februarie 1972.

2. Concurs internațional "Cezare Augusto Seghizzi" Gorizzia, Italia, 22 septembrie 1972.

3. Concert, localitatea Grado, Italia, 23 septembrie 1972.

4. Concert, localitatea Grado, Italia, 24 septembrie 1972.

Anul 1973

1.(5) Concurs "Patrium Carmen", faza interjudețeană, Arad, 18 februarie 1973.

2.(6) Concert, Școala Pedagogică Arad, 25 martie 1973.

3.(7) Concert, Liceul Agricol Arad, 3 aprilie 1973.

4.(8) Concert, Căminul cultural Pecica, județul Arad, 18 aprilie

1973.

5.(9) Concert, Casa orășenească de cultură Curtici, județul Arad, 8 mai 1973.

6.(10) Concert, Palatul cultural Arad, aniversarea a 125 de ani de la Revoluția din anul 1848, 13 mai 1973.

7.(11) Concert, Casa orășenească de cultură Nădlac, județul Arad, 16 mai 1973.

8.(12) Concert, Sânicolaul Mic, Arad, 25 mai 1973.

9.(13) Concert, satul Mailat, comuna Vinga, județul Arad, 26 august 1973.

10.(14) Concert, localitatea Gyula, Ungaria, 8 septembrie 1973.

11.(15) Concert, localitatea Bekescaba, Ungaria, 9 septembrie 1973.

12.(16) Concert, localitatea Oroshaza, Ungaria, 9 septembrie 1973.

13.(17) Concurs, "Cântare Patriei", faza finală, Timișoara, 23 decembrie 1973.

Anul 1974

1.(18) Concert coral împreună cu Corul Filarmonicii de stat Arad, 8 martie 1974.

2.(19) Înregistrare pentru Casa de înregistrări "Electrecord", Timișoara, 16 - 17 aprilie 1974.

3.(20) Concert vocal-simfonic împreună cu Corul Filarmonicii de stat Arad, "Primăvara arădeană", 11 mai 1974.

4.(21) Concert vocal-simfonic împreună cu Corul Filarmonicii de stat Arad, "Primăvara arădeană", 12-13 mai 1974.

5.(22) Concert omagial Dumitru D.Botez, Palatul cultural Arad, 18 mai 1974.

6.(23) Concert, Școala Populară de Artă Arad, 31 mai 1974.

7.(24) Concert, localitatea Wolfsberg, Austria, 6 iulie 1974.

8.(25) Concert, localitatea Kotschach, Austria, 8 iulie 1974.

9.(26) Concert, localitatea Radenhein, Austria, 9 iulie 1974.

10.(27) Concert, localitatea Wolkermarkt, Austria, 10 iulie 1974.

11.(28) Concert, localitatea Villach, Austria, 11 iulie 1974.

12.(29) Concurs, finala pe țară dedicată aniversării zilei naționale a României, 28 iulie 1974, Opera de stat Timișoara.

13.(30) Concert festiv "Cântare patriei", Gala laureaților, București, 4 august 1974.

14.(31) Filmare la Pavilionul Expoziției Republicane a Economiei Naționale, București, 5 august 1974.

15.(32) Concert coral comun "Viva la musica" împreună cu Corul "A Cappella Chor", Villach, Austria, Palatul cultural Arad, 6 septembrie 1974.

16.(33) Poemul muzical "Eroilor de la Păuliș", împreună cu Corul Filarmonicii de stat Arad, cu ocazia dezvelirii monumentului, Păuliș, 14 septembrie 1974.

17.(34) Concert televizat, Palatul cultural Arad, 8 octombrie 1974.

18.(35) Concert "Un cântec străbate țara", Palatul cultural Arad, 24 noiembrie 1974.

Anul 1975

1.(36) Concert coral, "Țării - inima și cântul", Palatul cultural Arad, 16 februarie 1975.

2.(37) Spectacol televizat "Bucuroși de oaspeți", Teatrul de Stat Arad, 20 aprilie 1975.

3.(38) Concert, "Primăvara arădeană", Ediția a VII-a, Teatrul de stat Arad, 10 mai 1975.

4.(39) Concert, Muzeul județean Arad, 12 mai 1975.

5.(40) Film pentru Televiziunea Română - Arad, 13 mai 1975.

6.(41) Film pentru Televiziunea Română - Șiria, 14 mai 1975.

7.(42) Film pentru Televiziunea Română - Arad, 17 mai 1975.

8.(43) Concert coral "Primăvara arădeană", Palatul cultural Arad, 17 mai 1975.

9.(44) Concert coral cu ocazia comemorării a 50 de ani de la moartea lui Ioan Slavici, Șiria, 28 septembrie 1975.

10.(45) Concert "Cântec drag cu faimă-n lume" - 5 ani de la înființarea Corului "Emil Monția", Teatrul de stat Arad, 3 octombrie 1975.

11.(46) Concurs, Festivalul interjudețean "Gheorghe Dima" al

corurilor de cameră, ediția III-a, Brașov, 15-16 noiembrie 1975.

Anul 1976

1.(47) Dialog al caselor de cultură, Casa orășenească de cultură Nădlac, județul Arad, 18 ianuarie 1976.

2.(48) Seară muzeală dedicată Unirii - Muzeul județean Arad, 24 ianuarie 1976.

3.(49) Seară muzeală dedicată patriei - Muzeul județean Arad, 6 aprilie 1976.

4.(50) "Dialogul generațiilor" - spectacol, Căminul cultural Pecica, județul Arad, 18 aprilie 1976.

5.(51) Concert, Casa de ajutor reciproc a pensionarilor Arad, 29 aprilie 1976.

6.(52) Concert, "Cântare patriei", Casa prieteniei Arad, 5 mai 1976.

7.(53) Concert coral "Omagiul patriei", "Primăvara arădeană", Arad, 9 mai 1976.

8.(54) Studioul literar-artistic, Teatrul de stat Arad, 13 mai 1976.

9.(55) Concert, localitatea Kamut, Ungaria, 19 iunie 1976.

10.(56) Concert, localitatea Bekes, Ungaria, 20 iunie 1976.

11.(57) Concert-spectacol, Teatrul de stat Arad, 1 iulie 1976.

12.(58) Spectacol de sunet și lumină (spectacol televizat), Palatul cultural Arad, 21 august 1976.

13.(59) Seară muzeală - Clasicismul, Muzeul județean Arad, 17 septembrie 1976.

14.(60) Program prezentat cu ocazia aniversării a 100 de ani de la constituirea Corului căminului cultural Șiria, județul Arad, 19 septembrie 1976.

15.(61) Concert, Sala "Studio", Arad, 10 decembrie 1976.

16.(62) Concert vocal-simfonic "Carmina Burana" împreună cu corul și orchestra simfonică a Filarmonicii de stat Arad, 13 decembrie 1976.

17.(63) Concert vocal-simfonic "Carmina Burana" împreună cu corul și orchestra simfonică a Filarmonicii de stat Arad, 13 decembrie 1976.

18.(64) Concert, sala Palatului cultural Arad, 21 decembrie 1976.

Anul 1977

- 1.(65) Seară muzeală "E scris pe tricolor unire", Muzeul județean Arad, 21 ianuarie 1977.
- 2.(66) Manifestare dedicată Unirii, Casa prieteniei Arad, 24 ianuarie 1977.
- 3.(67) Concurs, "Cântarea României", faza intercooperatistă, Aradul Nou, 6 februarie 1977.
- 4.(68) Concurs, "Cântarea României", faza municipală, Clubul U.T.A., 22 februarie 1977.
- 5.(69) Seară muzeală "Pictori arădeni", Muzeul județean Arad, 24 februarie 1977.
- 6.(70) Concurs, "Cântarea României", faza județeană, Palatul cultural Arad, 17 aprilie 1977.
- 7.(71) Seară muzicală, Casa prieteniei Arad, 21 aprilie 1977.
- 8.(72) Spectacol festiv dedicat zilei de 1 Mai, sala Teatrului de stat Arad, 30 aprilie 1977.
- 9.(73) "Orașe prietene" - Zrenjanin și Arad - spectacol înregistrat de Radiodifuziunea din Iugoslavia, Sala Teatrului de stat Arad, 12 mai 1977.
- 10.(74) Concurs, "Cântarea României", faza interjudețeană, Opera de stat din Timișoara, 15 mai 1977.
- 11.(75) Concurs, "Cântarea României", etapa republicană, ediția I-a, București, 29 mai 1977.
- 12.(76) Gala laureaților primei ediții a Festivalului național "Cântarea României", București, Stadionul "23 August", 11 iunie 1977.
- 13.(77) Program susținut cu ocazia aniversării a zece ani de la înființarea Întreprinderii "Avicola" Arad, Sala "Studio", 21 iunie 1977.
- 14.(78) Concert susținut împreună cu formația "Musikverein 1880" Sulzbach/Murr, R.F. Germania, Palatul cultural Arad, 2 iulie 1977.
- 15.(79) Concurs internațional, "Guido D'Arezzo", ediția a XXV-a (faza polifonie, eliminatorie), Arezzo, Italia, 26 august 1977.
- 16.(80) Concurs internațional, "Guido D'Arezzo", ediția a XXV-a (faza polifonie, faza finală), Arezzo, Italia, 26 august 1977.
- 17.(81) Concurs internațional, "Guido D'Arezzo", ediția a XXV-a (cântece populare, folclor, faza eliminatorie), Arezzo, Italia, 27 august 1977.

18.(82) Concurs internațional, "Guido D'Arezzo", ediția a XXV-a (cântece populare, folclor, faza finală), Arezzo, Italia, 27 august 1977.

19.(83) Concert, localitatea San Giovanni Valdarno, Italia, 27 august 1977.

20.(84) Concert, Sala festivă, Primăria orașului Villach (Austria), 2 septembrie 1977.

21.(85) Înregistrare la radio pentru transmisia în direct pe posturile centrale a unui program special dedicat municipiului Arad, 22 septembrie 1977.

22.(86) Concert televizat: "Antena vă aparține", Sala Teatrului de stat Arad, 27 octombrie 1977.

23.(87) Concert dedicat aniversării a 30 de ani de la constituirea Cenaclului literar "Lucian Blaga" Arad, Sala Teatrului de stat Arad, 7 decembrie 1977.

24.(88) Program artistic prezentat la Casa de ajutor reciproc a pensionarilor Arad, 15 decembrie 1977.

Anul 1978

1.(89) Program artistic prezentat la Timișoara cu ocazia instruirii dirijorilor și instructorilor formațiilor muzicale de amatori din județele Arad, Bihor, Caraș-Severin, Hunedoara, Mehedinți și Timiș, Timișoara, 16 ianuarie 1978.

2.(90) Concurs, etapa de masă, Festivalul național "Cântarea României", ediția a II-a, Satu Mare, 22 ianuarie 1978.

3.(91) Program susținut împreună cu Corul Filarmonicii de stat Arad, Corul Căminului cultural Buteni și Corul Întreprinderii de vagoane Arad, la inaugurarea Sălii sportive polivalente Arad, 27 februarie 1978.

4.(92) "Dialog pe aceeași scenă", "Cântarea României", ediția a II-a, Ineu, 19 martie 1978.

5.(93) Concert, Căminul cultural Șofronea, județul Arad, 2 aprilie 1978.

6.(94) Concert pentru o delegație din Franța, Sala "Studio", 23 iulie 1978.

7.(95) Concert, localitatea Engelberg (R.F. Germania), 27 august 1978.

8.(96) Concert, localitatea Felbach (R.F.Germania), 28 august 1978.

9.(97) Concert, localitatea Heilbronn (R.F.Germania), 29 august 1978.

10.(98) Concert, localitatea Metzingen (R.F. Germania), 30 august 1978.

11.(99) Concert, localitatea Goppingen (R.F. Germania), 31 august 1978.

12.(100) Concert, localitatea Stuttgart (R.F.Germania), 1 septembrie 1978.

13.(101) Concert, localitatea Sulzbach/Murr (R.F. Germania), 2 septembrie 1978.

14.(102) Spectacol radiodifuzat "Îți rostesc numele, Românie!", Sala "Studio", 21 noiembrie 1978.

15.(103) Festivalul coral interjudețean "Cetatea de foc", Reșița, 16 decembrie 1978.

Anul 1979

1.(104) Spectacol "Unirea Principatelor Române" - 120 de ani, Teatrul de stat Arad, 23 ianuarie 1979.

2.(105) Concurs, "Cântarea României", faza județeană, ediția a II-a, Lipova, județul Arad, 11 februarie 1979.

3.(106) Spectacol folcloric în colaborare cu Televiziunea Română, Teatrul de stat Arad, 26 ianuarie 1979.

4.(107) Concurs, "Cântarea României", faza interjudețeană, ediția a II-a, Oradea, 14 aprilie 1979.

5.(108) Concurs coral internațional, Varna, Bulgaria, 18 mai 1979.

6.(109) Concert în localitatea Prodavia, Bulgaria, 19 mai 1979.

7.(110) Gala laureaților, Varna, Bulgaria, 20 mai 1979.

8.(111) Spectacol festiv dedicat zilei internaționale a copilului, Teatrul de stat Arad, 31 mai 1979.

9.(112) Concurs, "Cântarea României", ediția a II-a, etapa finală, Târgu Mureș, 21 iulie 1979.

10.(113) Concert, "Zilele muzicale românești pe litoral", Constanța, 20 august 1979.

- 11.(114) Concert, "Zilele muzicale românești pe litoral", Constanța, 21 august 1979.
- 12.(115) Concert coral "Sarmis '79", Deva, 14 octombrie 1979.
- 13.(116) Concert cu ocazia deschiderii activității cercului cultural "Ion Rusu Șirianu" al pensionarilor din Arad, 15 octombrie 1979.
- 14.(117) Concert în localitatea Saint-Herblain (Franța), 6 noiembrie 1979.
- 15.(118) Concert în localitatea La Montagne, Saint-Jean de Boiseau (Franța), 7 noiembrie 1979.
- 16.(119) Concert în localitatea Vallet (Franța), 8 noiembrie 1979.
- 17.(120) Concert în localitatea Reze (Franța), 9 noiembrie 1979.
- 18.(121) Concert în localitatea Coveron (Franța), 10 noiembrie 1979.
- 19.(122) Concert în localitatea Carquefu (Franța), 11 noiembrie 1979.
- 20.(123) Concert în localitatea Nantes (Franța), 12 noiembrie 1979.
- 21.(124) Concert în localitatea Saint-Nazaire (Franța), 13 noiembrie 1979.
- 22.(125) Reuniune corală în cadrul celei de a III-a ediții a Festivalului național "Cântarea României", Casa de cultură Ineu, județul Arad, 23 decembrie 1979.

Anul 1980

- 1.(126) "Dialog artistic" între casele de cultură Arad și Ineu în cadrul ediției a III-a a Festivalului național "Cântarea României", Sala "Studio", 10 februarie 1980.
- 2.(127) Spectacol dedicat alegerilor pentru Marea Adunare Națională, Teatrul de Stat Arad, 12 februarie 1980.
- 3.(128) Studioul artistului amator - spectacol artistic la Palatul cultural Arad în prezența compozitorului Mircea Neagu, 17 februarie 1980.
- 4.(129) Spectacol artistic dedicat alegerilor în Marea Adunare Națională, Palatul cultural Arad, 3 martie 1980.
- 5.(130) Spectacol artistic dedicat alegerilor în Marea Adunare

Națională, Teatrul de stat Arad, 5 martie 1980

6.(131) Concert festiv - "Primăvara arădeană", ediția a X-a, Palatul cultural Arad, 10 mai 1980.

7.(132) Concert simfonic, Palatul cultural Arad, 11 mai 1980.

8.(133) Spectacol festiv închinat aniversării a 2050 de ani de la crearea primului stat dac centralizat sub conducerea lui Burebista, Teatrul de stat Arad, 4 iulie 1980.

9.(134) Vernisajul expoziției "Petre Tănase", Sala "Forum", 2 septembrie 1980.

10.(135) Program artistic - Inaugurarea Sălii de lectură și a secțiilor Bibliotecii Județene "A.D. Xenopol", Biblioteca județeană Arad, 5 septembrie 1980.

11.(136) Program artistic - Inaugurarea sălii de concerte a Casei de cultură a municipiului Arad, 19 septembrie 1980.

12.(137) Concurs, Festivalul coral interjudețean "Ciprian Porumbescu", ediția a V-a, Suceava, 1-2 noiembrie 1980.

13.(138) Concurs, Festivalul coral interjudețean "Ion Vidu", ediția a V-a, Lugoj, 6-7 decembrie 1980.

Anul 1981

1.(139) Program artistic dedicat zilei Unirii, 24 Ianuarie, Casa prieteniei Arad, 22 ianuarie 1981.

2.(140) Concurs, faza județeană a Festivalului național "Cântarea României", 14 martie 1981.

3.(141) Concurs, faza interjudețeană "Cântarea României", 16 mai 1981.

4.(142) Concurs, faza finală a Festivalului național "Cântarea României", ediția a III-a, Sibiu, 28 iunie 1981.

Anul 1982

1.(143) Concurs - faza de masă a ediției a IV-a a Festivalului național "Cântarea României", 28 februarie 1982.

2.(144) Concert - festiv "Primăvara arădeană", 10 mai 1982.

3.(145) Concert coral "Primăvara arădeană", 18 mai 1982.

4.(146) Concurs, Festivalul coral interjudețean "Iosif Velceanu", Reșița, 30 octombrie 1982.

5.(147) Concert coral, Biblioteca județeană "A.D. Xenopol", 18 noiembrie 1982.

6.(148) Program artistic - Inaugurarea Casei de cultură Gai, 25 noiembrie 1982.

7.(149) Concert dedicat aniversării centenarului nașterii compozitorului Emil Montșia, Șiria, 12 decembrie 1982.

8.(150) Concert dedicat unui eveniment politic național, 14 decembrie 1982.

9.(151) Program artistic, Casa prieteniei Arad, 17 decembrie 1982.

10.(152) Spectacol festiv dedicat aniversării proclamării Republicii, 29 decembrie 1982.

Anul 1983

1.(153) Concurs, faza județeană a Festivalului național "Cântarea României", ediția a V-a, 4 martie 1983.

2.(154) Concert, "Zilele muzicii culte", Oradea, 24 aprilie 1983.

3.(155) Spectacol festiv dedicat sărbătoririi zilei de 1 Mai, 30 aprilie 1983.

4.(156) Concert festiv "Cântarea României", 8 mai 1983.

5.(157) Filmare pentru Televiziunea Română "Dialog județele Arad - Sibiu", 6-7 iunie 1983.

6.(158) Concurs, faza finală "Cântarea României", Cluj-Napoca, 2 iulie 1983.

7.(159) Concert, "Toamna muzicală hunedoreană", Hunedoara, 22 octombrie 1983.

8.(160) Concert festiv "1 Decembrie 1918", 30 noiembrie 1983.

9.(161) Concert cu prilejul aniversării unui centenar de la constituirea corului din satul Cuvin, comuna Ghioroc, județul Arad, 18 decembrie 1983.

Anul 1984

1.(162) Spectacol dedicat zilei de 24 Ianuarie 1859, 18 ianuarie

1984.

2.(163) Concert - spectacol dedicat "Zilei femeii", 7 martie

1984.

3.(164) Spectacol festiv organizat în cinstea sărbătoririi zilei de 1 Mai, 27 aprilie 1984.

4.(165) Concert, vernisajul expoziției "Petre Tănase", 11 iunie 1984.

5.(166) Concert, Muzeul județean Arad, 18 iunie 1984.

6.(167) Concert, Praga (Cehoslovacia), 28 iulie 1984.

7.(168) Concert, Praga (Cehoslovacia), 31 iulie 1984.

8.(169) Spectacol la Monumentul eroilor de la Păuliș, 18 august 1984.

9.(170) Concert, "Toamna muzicală hunedoreană", Hunedoara, 6 octombrie 1984.

Anul 1985

1.(171) Spectacol festiv, Teatrul de stat Arad, 19 februarie 1985.

2.(172) Înregistrare pentru Televiziunea Română, 1 martie 1985.

3.(173) Spectacol festiv dedicat zilei femeii, 7 martie 1985.

4.(174) Concurs, faza județeană a Festivalului național "Cântarea României", ediția a V-a, 14 mai 1985.

5.(175) Concert de selecție pentru faza finală a Festivalului național "Cântarea României", 19 mai 1985.

6.(176) Concurs, faza finală a Festivalului național "Cântarea României", Sibiu, 22 iunie 1985.

7.(177) Concurs, "Toamna muzicală hunedoreană", Hunedoara, 5 octombrie 1985.

8.(178) Concert - 175 de ani de la aniversarea constituirii Corului "Ion Vidu", Lugoj, 7 decembrie 1985.

9.(179) Gala laureaților ediției a V-a a Festivalului național "Cântarea României", 10 decembrie 1985.

10.(180) Concert coral, Căminul cultural Dieci, județul Arad, 15 decembrie 1985.

Anul 1986

- 1.(181) Spectacol dedicat zilei de 24 Ianuarie 1859, 22 ianuarie 1986.
- 2.(182) Spectacol "Cântarea României", 31 ianuarie 1986.
- 3.(183) Spectacol "Ziua femeii", 6 martie 1986.
- 4.(184) Festival - concurs "Iacob Mureșianu", Blaj, județul Alba, 11 mai 1986.
- 5.(185) Concert - prima ediție a Festivalului "Emil Montșia" Covășanș, județul Arad, 24 mai 1986.
- 6.(186) Concert, "Toamna muzicală hunedoreană", Hunedoara, 14 octombrie 1986.
- 7.(187) Concurs, Olimpiada corală "Ion Vidu", Lugoj, 20 decembrie 1986.

Anul 1987

- 1.(188) Concurs, etapa municipală a Festivalului național "Cântarea României", ediția a VI-a, 20 februarie 1987.
- 2.(189) Spectacol - festiv dedicat zilei de 8 Martie, 6 martie 1987.
- 3.(190) Concurs, faza județeană a Festivalului național "Cântarea României", 9 aprilie 1987.
- 4.(191) Spectacol reprezentativ pentru Festivalul național "Cântarea României", Arad, 17 mai 1987.
- 5.(192) Concurs, faza finală a Festivalului național "Cântarea României", ediția a VI-a, Arad, 25 iulie 1987.
- 6.(193) Concert, Festivalul "Fiii satului", comuna Dieci, județul Arad, 3 octombrie 1987.
- 7.(194) Concert, "Toamna muzicală hunedoreană", Hunedoara, 11 octombrie 1987.
- 8.(195) Concert, Constanța, 31 octombrie 1987.
- 9.(196) Spectacol - festiv dedicat aniversării a 175 de ani de la înființarea Preparandiei din Arad.
- 10.(197) Concert prezentat Cenaclului literar "Ioan Rusu Șirianu", 11 decembrie 1987.
- 11.(198) Concert coral, Palatul cultural Arad, 17 decembrie 1987.

Anul 1988

- 1.(199) Concert, Casa de cultură a municipiului Arad, 1 aprilie 1988.
- 2.(200) Participarea la Festivalul din Năsăud, județul Bistrița-Năsăud, 14 mai 1988.
- 3.(201) Festivalul "Emil Montșia", ediția a II-a, comuna Șiria, județul Arad, 21 mai 1988.
- 4.(202) Festivalul coral interjudețean "Ion Vidu" ediția a IX-a, Lugoj, 9 mai 1988.
- 5.(203) Inregistrare la Arad pentru Televiziunea Română "Cântarea României", 14 octombrie 1988.
- 6.(204) Concurs coral, Festivalul interjudețean "Gheorghe Dima", ediția XV-a, Brașov.
- 7.(205) Concert, sala "Studio" Arad, 20 decembrie 1988.
- 8.(206) Concert de Anul Nou, comuna Dezna, județul Arad, 21 decembrie 1988.
- 9.(207) Concert, Palatul cultural Arad, 22 decembrie 1988.
- 10.(208) Concert Intreprinderea Orologeria Arad, 29 decembrie 1988.

Anul 1989

- 1.(209) Concert, localitatea Aluniș, județul Arad, 15 ianuarie 1989.
- 2.(210) Concert, Faza municipală a Festivalului național "Cântarea României", 9 februarie 1989.
- 3.(211) Concert, Teatrul de stat Arad, "Ziua femeii", 7 martie 1989.
- 4.(212) Concert, Arad, Faza județeană a Festivalului național "Cântarea României", 14 aprilie 1989.
- 5.(213) Concert, Faza finală a Festivalului național "Cântarea României", Timișoara, 24 iunie 1989, (ediția a VII-a).
- 6.(214) Concert de Anul Nou, Arad, 19 și 20 decembrie 1989.

Anul 1990

- 1.(215) Turneu în Grecia, Festivalul de la Kartidsa, 15-20 septembrie 1990.
- 2.(216) Concert, Arad, Constituirea Societății Culturale România - Israel, 25 septembrie 1990.
- 3.(217) Concert, localitatea Oroshaza, Ungaria, Ziua internațională a muzicii, 1 octombrie 1990.
- 4.(218) Concert, sala Teatrului de stat Arad, deschiderea anului universitar, Universitatea de Vest "Vasile Goldiș", 15 octombrie 1990.
- 5.(219) Concert, Arad, Cenaclul cultural "Ion Rusu Șirianu".
- 6.(220) Concert, Arad, dedicat Unirii din anul 1918, 29 noiembrie 1990.
- 7.(221) Festivalul coral interjudețean "Ioan Velceanu", ediția a IV-a, Reșița, 9 decembrie 1990.
- 8.(222) Concert, Arad, Comunitatea evreilor, "Ziua luminii", 11 decembrie 1990.
- 9.(223) Concert, Palatul cultural Arad, Colinde, 23 decembrie 1990.
- 10.(224) Concert de colinde, Episcopia Aradului, 24 decembrie 1990.

Anul 1991

- 1.(225) Concert, Arad, constituirea Societății culturale "ASTRA", 23 mai 1991.
- 2.(226) Concurs coral și Festivalul internațional "Emil Montșia", ediția I-a, Lipova, 8-9 iunie 1991.
- 3.(227) Concert, Arad, vernisaj Expoziția "Petre Tănase", 2 iulie 1991.
- 4.(228) Concert, Arad, împreună cu Corul din Karditsa, Grecia, 10 iulie 1991.
- 5.(229) Concert, Arad, Ziua națională a României, 29 noiembrie 1991.
- 6.(230) Concert, Arad, Universitatea de Vest "Vasile Goldiș", 13 decembrie 1991.
- 7.(231) Concert, Arad, Casa de cultură a sindicatelor, 20

decembrie 1991.

8.(232) Concert, colinde, Palatul cultural Arad, 21 decembrie 1991.

9.(233) Concert, colinde, Biserica ortodoxă Micălaca Veche - Arad, 22 decembrie 1991.

10.(234) Concert, colinde, Episcopia Aradului, 24 decembrie 1991.

În perioada anilor 1992 - februarie 1996, activitatea Corului "Emil Montșia" a fost întreruptă.

Anul 1996

1.(235) Înregistrare pentru Televiziunea Intersat Arad cuprinzând cântări religioase pentru sărbătorirea Învierii Domnului Iisus Hristos, 8 aprilie 1996.

2.(236) Spectacol, Palatul cultural Arad, 15 septembrie 1996.

3.(237) Înregistrare cu Televiziunea Intersat Arad "Colinde", Catedrala ortodoxă Arad, 16 decembrie 1996.

Anul 1997

1.(238) Concert dedicat zilei de naștere a lui Mihai Eminescu, Teatrul de stat Arad, 15 ianuarie 1997.

2.(239) Concert dedicat Zilei femeii, Liceul "Dimitrie Țichindeal" Arad, 8 martie 1997.

3.(240) Festival coral internațional, Gyula, Ungaria, 21 iunie 1997.

4.(241) Concert la Primăria Arad, sub genericul: "Strângeri de mână", Arad - Gyula, 11 octombrie 1997.

5.(242) Concert "Zilele francofoniei", Palatul cultural Arad, 30 octombrie 1997.

6.(243) Spectacol festiv dedicat zilei de 1 Decembrie 1918, Casa de cultură a sindicatelor, 1 decembrie 1997.

7.(244) Zilele "Muzicii sacre", Concert de colinde, Palatul cultural Arad, 15 decembrie 1997.

Anul 1998

- 1.(245) Concert - Aniversare, Eminescu - Slavici, Teatrul de stat Arad, 15 ianuarie 1998.
- 2.(246) Concert dedicat zilei femeii, Casa de ajutor reciproc a pensionarilor Arad, 6 martie 1998.
- 3.(247) Concert dedicat zilei femeii, Liceul pedagogic "Dimitrie Ţichindeal", 8 martie 1998.
- 4.(248) Festival internațional de muzică religioasă, Gyula, Ungaria, 25 aprilie 1998.
- 5.(249) Concert "Ziua Europei" și "Zilele academice", Palatul cultural Arad, 8 mai 1998.
- 6.(250) Concurs de cântări religioase sub genericul "Scara paradisului", Palatul cultural Arad, 30 mai 1998.
- 7.(251) Întâlnire corală, Chitighaz, Ungaria, 4 iulie 1998.
- 8.(252) Festivalul coral internațional "Carminis Laetitia", Arad, Palatul cultural, 11 iulie 1998.
- 9.(253) Reuniune corală "Emil Monția, Ion Vidu, Sabin Drăgoi", Șiria, 12 iulie 1998.
- 10.(254) Concert, Vernisaj expoziția " Gyongyi Boț", 18 septembrie 1998.
- 11.(255) Concert, aniversarea a patru decenii de la înființarea Liceului de artă Arad, 26 octombrie 1998.
- 12.(256) Intonarea Imnului de stat al României - vizita Președintelui României, Emil Constantinescu, la Arad, 28 noiembrie 1998.
- 13.(257) Concert organizat pentru sărbătorirea zilei de 1 Decembrie 1918, Palatul cultural Arad, 28 noiembrie 1998.
- 14.(258) Concert de colinde și "Cântecele unirii", Ineu, 29 noiembrie 1998.
- 15.(259) Festival - concurs de muzică sacră: "Cu noi este Dumnezeu", Orăștie, județul Hunedoara, 5 decembrie 1998.

Anul 1999

- 1.(260) Spectacolul "Mihai Eminescu", sala "Studio" Arad, 15 ianuarie 1999.

2.(261) Concert pentru sărbătorirea Zilei femeii, Casa armatei, 7 martie 1999.

3.(262) Festivalul coral internațional "Viva la musica", ediția a IV-a, Gyula, Ungaria, 24 aprilie 1999.

4.(263) Concert, "Zilele academice", Palatul cultural Arad, 14 mai 1999.

5.(264) Concert sub genericul:"80 de ani de administrație românească în Arad", Palatul cultural, 15 mai 1999.

6.(265) Festival coral "Carminis Laetitia", ediția a VII-a, comuna Buteni, județul Arad, 11 iulie 1999.

7.(266) Festival coral internațional "D.G.Kiriac", ediția a XVII-a, Pitești, 17-19 iulie 1999.

8.(267) Concert sub genericul "Fiii satului", comuna Dieci, județul Arad, 28 august 1999.

9.(268) Spectacol festiv "Ziua națională a României", Arad, 30 noiembrie 1999.

10.(269) Concert "Ziua națională a României", comuna Pecica, județul Arad, 1 decembrie 1999.

11.(270) Concert "Vifileemul", sala "Studio", 22 decembrie 1999.

12.(271) Concert de colinde, Hotelul "Astoria", 22 decembrie 1999.

Anul 2000

1.(272) Spectacol sub genericul: "150 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu", Teatrul de stat Arad, 18 ianuarie 2000.

2.(273) Concert, "Ziua femeii", Primăria Arad, 4 martie 2000.

3.(274) Concert, "Ziua femeii", Casa armatei, 6 martie 2000.

4.(275) Concert, depuneri candidaturi pentru alegerile locale, Teatrul de stat Arad, 10 martie 2000.

5.(276) Concert, Biserica greco-catolică Arad, 1 mai 2000.

6.(277) Festival internațional de muzică sacră, Gyula, Ungaria, 6 mai 2000.

7.(278) Concert electoral, Teatrul de stat Arad, 18 mai 2000.

8.(279) Concert sub genericul "Aniversarea Aradului ca oraș liber", Casa de cultură a municipiului Arad, 22 august 2000.

9.(280) Cântarea Liturghiei Sfântului Ioan Gură de Aur

compusă de compozitorul Antoniu Sequens, prezentată la Biserica ortodoxă sârbă din Szeged, Ungaria, 26 noiembrie 2000.

10.(281) Concert de colinde, Consulatul României din Szeged, Ungaria, 26 noiembrie 2000.

11.(282) Concert de colinde prezentat în comuna Pecica, județul Arad, 1 decembrie 2000.

12.(283) Cântarea Liturghiei Sfântului Ioan Gură de Aur compusă de compozitorul Antoniu Sequens, prezentată în comuna Chitighaz, Ungaria, 10 decembrie 2000.

NOTĂ:

Datele au fost extrase din registrele de evidență a prezenței și activității Corului "Emil Montșia" aflat în posesia maestrului Gheorghe Flueraș.

5. Din palmaresul Corului "Emil Montșia" Arad.

1970 - 2000

I. În străinătate:

1. Premiul II, la secțiunea folclor la concursul de canto coral de la Gorizia, Italia, 1972 (au participat 22 de coruri din 9 țări europene).

2. Locul VI, la secțiunea polifonie la concursul de canto coral de la Gorizia, Italia, 1972.

3. Diploma specială a juriului Festivalului Internațional de la Bekes - Tarhos, Ungaria, 1976.

4. Locul III la secțiunea polifonie la concursul internațional de la Arezzo, Italia, 1977.

5. Locul IV la secțiunea folclor la concursul internațional de la Arezzo, Italia, 1977.

6. Premiul II la Festivalul internațional de la Varna, Bulgaria, 1979.

7. Premiul I la secțiunea prelucrări folclorice la cea de a VIII-a ediție a Festivalului internațional de muzică corală, Karditsa, Grecia, 1990.

II. În țară.

1. Locul I la ediția a IX-a a Festivalului Corurilor de amatori,

Timișoara, 1974.

2. Locul I la ediția a treia a Festivalului interjudețean "Gheorghe Dima" al Corurilor de cameră, Brașov, 1975.

3. Locul I și Marele trofeu "Cetatea de foc", Reșița, 1978.

4. Diploma Festivalului "Sarmis '79", Deva, 1979.

5. Locul I și Trofeul "Ciprian Porumbescu" la Festivalul coral interjudețean, ediția a V-a, Suceava, 1980.

6. Locul I și Trofeul "Ion Vidu" la Festivalul coral interjudețean "Ion Vidu", ediția a V-a, Lugoj, 1980.

7. Locul I și Trofeul "Gheorghe Dima", ediția a V-a, a Festivalului corurilor de cameră "Gheorghe Dima", Brașov, 1981.

8. Premiul I la ediția a IV-a a Festivalului-concurs "Iosif Velceanu", Reșița, 1982.

9. Premiul I și Trofeul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din R.S. România, la ediția a IV-a a Festivalului coral interjudețean "Iacob Mureșianu", Blaj, 1986 (au participat 23 de formații corale din 13 județe).

10. Premiul I și Trofeul Olimpiadei corale "Ion Vidu", ediția a VIII-a, Lugoj, 1986.

11. Diploma de onoare "Ioan D. Chirescu" la cea de a VIII-a ediție a Reuniunii interjudețene de muzică corală "Ioan D. Chirescu", Constanța, 1987.

12. Premiul I și Marele Trofeu "Ion Vidu" la ediția a IX-a a Festivalului coral interjudețean "Ion Vidu", Lugoj, 1988.

13. Premiul I și Trofeul "Gheorghe Dima", ediția a IX-a, Brașov, 1988.

14. Șapte titluri consecutive (1972-1988) de laureat ale Festivalurilor naționale "Cântare patriei" și "Cântarea României".

15. Premiul I la ediția a IV-a a Festivalului coral "Iosif Velceanu", Reșița, 1990.

6. Alte date.

Schimburi culturale și concerte în străinătate:

Austria - 1974 și 1977 în localitățile: Villach, Wolsburg, Kotschach, Radenthein, Wolkermarkt.

Bulgaria - 1979: Provadia și Varna.

Cehoslovacia - 1984: Praga.

Franța - 1979: Saint - Herblain, La Montagne, Sain Jean de Boisseau, Vallet, Reze, Caveron, Carquefou, Nantes, Saint-Nazaire.

Germania - 1978: Metzgingen, Gopinggen, Stuttgart, Salzburg/Murr.

Italia - 1972 și 1977: Arezzo, Gorizia, Monfalcone, Grado, San-Giovanni, Valdarno.

Ungaria - 1973, 1976, 1977, 1998, 1999, 2000: Bekescaba, Camut, Gyula, Micherechi, Oroshaza, Szeged, Chitighaz etc.

7. Localități din țară în care a concertat Corul "Emil Monția" Arad.

Alba Iulia, Aluniș, județul Arad, Arad, Blaj, județul Alba, București, Brașov, Buteni, județul Arad, Cluj, Constanța, Covăsânt, județul Arad, Curtici, județul Arad, Cuvin, comuna Ghioroc, județul Arad, Deva, Dezna, județul Arad, Dieci, județul Arad, Hunedoara, Ineu, județul Arad, Lipova, județul Arad, Lugoj, Mailat, comuna Vinga, județul Arad, Năsăud, Oradea, Păuliș, județul Arad, Pecica, județul Arad, Reșița, Satu Mare, Sebiș, județul Arad, Sibiu, Suceava, Siclău, comuna Grăniceri, județul Arad, Șiria, județul Arad, Șofronea, județul Arad, Târgu Mureș, Timișoara etc.

8. Din repertoriul Corului "Emil Monția" Arad.

A. Michael Adonis - Karavi, karavaki; *Sever Ageu* - Cântecul suratelor; *Arbeau T.* - Pavane; *Jaques Arcadelt* - Păstorita; *Constantin Arvinte* - Să ne veselim oleacă, Trecui dealul la Băiuț, Triptic maramureșean.

B. I. Constantin Baci - Ilenuco, fa; *Bardos Lajos* - Janos bacsii hegeduje, Hej, Halaszok; *Domenico Bartolucci* - Laetentur coeli; *A Bena* - La fântână, Santa Lucia; *J. Bennet* - Lacrimi în val, Fliset da hin (în limba engleză), Weep Omine eyes (în limba engleză); *L. van Beethoven* - Fantezia pentru pian, cor și orchestră, Simfonia a IX-a; *G. Bizet* - Marșul regilor magi; *Pierre Bonnet* - Francion, Mon pere et ma mere; *Liviu Borlan* - Ad pacem; *D. Bortneanski* - În casa Tatălui meu; *Dumitru D. Botez* - Patru cântece din județul Sibiu,

Triptic arădan, Toamna, Cântăm a țării tânără grădină; *Johannes Brahms*- In stiller nacht (Serenadă), Dem dunkel schos der heiligen erde; *I.G. Brătianu* - Pui de lei, versuri Ion Nenițescu, Imnul eroilor; *Nicolae Brânzeu* - Cântec de leagăn, Veneția; *B. Britten* - Cântec pentru narcise; *D. Buciu* - Ev aprins, Dacica.

C. T. Caciora - Ai apărut, Căntece din județul Arad; *Casadei* - Romagna mia; *P. Certon* - Je ne l'ose dire; *Corneliu Cezar* - Flăcări și roți - suită corală în stil tradițional; *Ioan D. Chirescu* - Dorulețul, Gaudeamus igitur, Mama, Cântecul cucului; *M. Constantin* - Țara mea; *Paul Constantinescu* - La mijloc de codru des, Stelele-n cer, Minune prea mare; *E. Cossetto* - *Cum cantu popularum unio*; *G. Costeley* - Mignone; *D. Cuclin* - Imn țării mele; *Gh. Cucu* - Mulți ani, Stihiri din Catavasiile Întâmpinării Domnului.

D. Gh. Danga - În poieniță, Sârba pe loc; *I. Danielescu* - Voința neamului; *A. Diaconu* - Baruh Haba, Nerot dolkim; *G. Dendrinu* - Cor din Opereta " Lăsați-mă să cânt"; *Gh. Dima* - Ziua ninge; *B. Donati* - Canzonetta, Gagliarda; *Felicia Donceanu* - Matinală, Decor; *T. Dragodan* - Trupul lui Hristos; *S. Drăgoi* - Cântec de joc; *G. Dumitrescu* - Kamadeva, versuri: M. Eminescu.

E. S. Eftimiadis - Karaguna; *F. Erkel* - Cor din opera "Bank Bann"; *Ernesto de Curtis* - Întoarce-te la Surriento.

F. T. Fatyol - Cantata " Viitorul"; *Al. Flechtenmacher* - Hora Unirii, versuri: V. Alecsandri; *I. Flondor* - Somnoroase păsărele, versuri: M. Eminescu, *D. Friderici* - Trei lucruri minunate.

G. G. Gabrieli - Viva la musica; *G. Gastoldi* - Nimfe mici și drăgălașe; *G.F. Ghedini* - Ecce Quomodo moritur justus; *L. Glodeanu* - Leu și june se luptară; *F. Gluck* - In einem kuhlen Grunde, Jetz gang I ans Brunnele; *D.M. Goia* - Mociriță cu trifoi; *Gh. Goian* - Floare bănățeană; *V. Grepiens* - Lilioara.

H. G. F. Handel - Cantorum iubilo, See the conquirig hero comes; *H.L. Hassler* - Chipul tău.

J. Cl. Janequin - Au holi jeu; *J. T. Jarda* - Vei plânge mult ori vei zâmbi, La casa di peste drum, Colo-n dealu după dealu, Pe dealu cu stânjinele, Pe drumuri de istorii; *M. Jora* - Mărire ție patria mea; *Des Pres Josquin* - El Grillo e un buon cantare.

K. D. G. Kiriac - Codrule, codruțule, versuri: M. Eminescu, Pescarul, Cântăm libertatea, Dumnezeu este Domnul, Heruvic; *P. Kickstat* - Horch, waskommt von drausen rein?; *Kr. Kiurkyschi* -

Razmisa; *W. Klepper* - Slăvite zile, La steaua; *Z. Kodaly* - Matrai kepek, Veni Emanuel.

L. V. Lamură - Urare; *O. Lassus* - Fetițele toate dragi îmi sunt, Matona mia cara; *V. Levi* - Sera di Maggio, *N. Luboff* - Amen, *T. Lugojan* - Troparul Rusaliilor, *J.B. Lully* - Cântec de dans; *N. Lungu* - Cu noi este Dumnezeu, Pe Tine te laudăm, Sfinte Dumnezeule, Ziua Învierii.

M. L. Marenzio - Amurg, Ecco L'aurora con l'aurata fronte; *M. Constantin* - Țara mea; *H. Mălineanu* - De strajă patriei; *M. Mioli* - Omnes populi; *Fr. Mockl* - Kad si bila mala mare; *Cl. Monteverdi* - Io mi son giovinetta, Lasciate mi morire; *E. Montja* - Mai aseară-n vremea cinii, Vai, mândruțo cum te-aș bate, Bădișoru-i dus departe, De la noi până la mândra, Murguleț, căluțul meu, Hai mândră pitiș, pitiș; *W. A. Mozart* - Eine Kleine Nacht forele; *I. Mureșianu* - Brumărelul, Trecui valea; *G. Musicescu* - Concert nr. 1, Concert la Învierea Domnului, Hristos a înviat, Ileana.

N. M. Neagu - Bordeiaș, bordei, bordei, Cântare patriei, Cântec despre orașul Arad, Dorule pribeag, Foi de toamnă, Măgura, Românie, patrie mândră, Românie, țara mea de dor, Suita corală "Din Bihor", *M. Negrea* - Păstorița; *I. Nicorescu* - E munca noastră tânără baladă, Surâs de aur.

O. N. Oancea - Omul când e necăjit, Patria; *A. Ohnwell* - Negro spiritual; *C. Orff* - Carmina Burana, Odi et amo.

P. R. Paladi - Cântec și joc, Peste lanul legănat; *G.P. da Palestrina* - I vaghi fiori, În grădina Ghetsimani; *A. Pann* - Deșteaptă-te române, versuri: *A. Mureșianu*; *Passareau* - E frumos și bun, *G. Pascu* - Patru cântece franceze; *A. Pașcanu* - Bocete străbune, Chindia, Eroii noștri, Românie, țara mea, Scumpă țară, Românie, Frumoasă ești țara mea; *I. Pelearcă* - Cântați Marea Unire; *Fr. Pilkington* - Rest sweet nymphs; *A. Podoleanu* - Pe stăpânul, Hristos a Înviat; *A. Pop* - De pricină, Cântec de pace; *D. Pop* - Suita corală "Din țara Oașului"; *Șt. Popescu* - Axion duminical; *D. Popovici* - Cântec de lume; *T. Popovici* - Marșul lui Iancu; *V. Popovici* - Sara pe deal; *C. Porumbescu* - Românul, Tricolorul, Serenada; *J. Planson* - Puisque le ciel veut ainsi; *Fr. Poulenc* - Apeine defiguree; *R. Pracht* - Mitternacht; *M. Praetorius* - Viva la Musica.

R. J. Rheinberger - Ave Maria, *Q. Rische* - Verschivigene

Liebe.

S. J. H. Schein - Viel Schoner Blumelein; *Von Frans Schoggel* - Die Lunige; *A. Sequens* - Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur, în Fa major; *Cl. de Sermisy* - Languir me fais; *M. Simon* - Cântecul potirului; *H. Stamatiu* - Milo mu cochino; *A. Stoia* - Fata ardeleană, O, Românie, Pe sub deal, pe sub pădure; *J. Strauss* - Dunărea albastră.

Ș. D. Șerban - Chipul patriei; *Gh. Șoima* - Cine m-o dat dorului; *G. Șorban* - Mai am un singur dor, Pe lângă plopii fără soț, O, rămâi, Dorința, versuri: M. Eminescu.

T. C. Tăutu - Divertisment folcloric pentru cor și percuție; *T. Teodorescu* - Fata de păstor; Rugăciune; *M. Theodorakis* - Epifanie - Averof; *V. Timiș* - Imnul tineretului; *I. Tomi* - Ugina, brugina, Răsai soare, Colindă; *I. Tulcan* - Destin românesc, Dor românesc; *Tradițional* - Everybody sing freedom; *W. Trost* - Ave verum.

U. N. Ursu - Lino, leano - De doi, Ineuana, Sui Mărie în cocie, Toată lume-ar vrea să mor.

V. G. Verdi - Corul sclavilor din Opera "Nabucodonosor"; *I. Vidu* - Îmi place, Nu-mi place, Răsunet de la Crișana; *D. Voiculescu* - Astfel, Marea mândră mi-l grăiară, Țară de cântec, țară de dor; *I. Vintilă* - Te iubim din suflet Românie; *L. da Vittoria* - Ave Maria.

W. R. Wagner - Wach auf (Opera "Maeștri cântăreți"); *E. Widmann* - Wohlauf ihr Gaste; *H. Wulz* - Cântec popular din Austria, Geah nahr ause ins feld.

9. Colinde.

A. S. Ageu - Seara lui Ajun; *Anonim* - Nașterea Domnului.

B. Aug. Bena - Trei crai de la răsărit; *G. Bizet* - Marșul regilor magi; *T. Brediceanu* - Colindă, Pogorât-a Domnul Sfânt, Sus creștini, Ziurel de zi; *I. Brie* - Ce-ați văzut păstori?, Colo sus pe vremea- ceea, Viflaime, Viflaime; *Gh. Budiș* - Cântec de Crăciun.

C. Ioan D. Chirescu - Bună dimineața la Moș Ajun, Colo-n umbra pomilor, Steaua sus răsare, *I. Costescu* - Bună dimineața la Moș Ajun; *A. Cruceanu* - O, brad frumos; *Gh. Cucu* - Domn, domn să-nălțăm, Domnuleț și Domn din cer, Doamne Isus Hristoase, Mare minune.

D. S. Drăgoi - Colo-n susu.

E. M. Emandi - Din raiul cel luminos, Azi e seara lui Ajun.

F. F. Farkas - Colind, Păstorii, Îngerii.

H. Fr. Hubic - Floricica.

K. D. G. Kiriac - Moș Crăciun, Nouă azi ne-a răsărit, O, ce veste minunată!

L. I. Lipovan - Când pământul s-a făcut, Ciucur verde de mătasă; *T. Lugojan* - Trei păstori; *N. Lungu* - La Vifleem colon jos, Mărire-ntru cele-nalte.

M. E. Monția - Colindița, Florile, Sus la poarta raiului.

O. N. Oancea - Merge Leana la fântână.

P. O. di Piazza - E nato în Bethlemme; *P. A. Paradenco* - Crăișorule-mpănatu; *T. Popovici* - Astăzi s-a născut Hristos, Florile dalbe, Praznic luminos, Steaua sus răsare, Sus boieri; *V. Popovici* - Închinarea păstorilor, La poartă la Țarigrad.

S. Fr. Schubert - Heilig, heilig; *P. Schultz* - La Bethlehem.

Ș. N. St. Ștefu - Doamne a Tale cuvinte; *I. Șerb* - În această seară sfântă.

T. V. Teodorian - Legănelul lui Isus; *M. Trache* - În seara de Moș Ajun.

NOTĂ:

Melodiile au fost interpretate în limbile: bulgară, engleză, franceză, germană, greacă, idiș, italiană, latină, maghiară, polonă, omână, sârbă.

*Maestrul Gheorghe Flueraș,
dirijorul Corului "Emil Montșia" Arad*

*Corul de cameră "Emil Monția" al Casei de Cultură a Municipiului
Arad la Liceul "Moise Nicoară" Arad - 1972
Dirijor: Prof. Gheorghe Flueraș*

*Corul "Emil Monția" la concursul internațional
de la Gorizia (Italia) - ediția a XI-a - 1972*

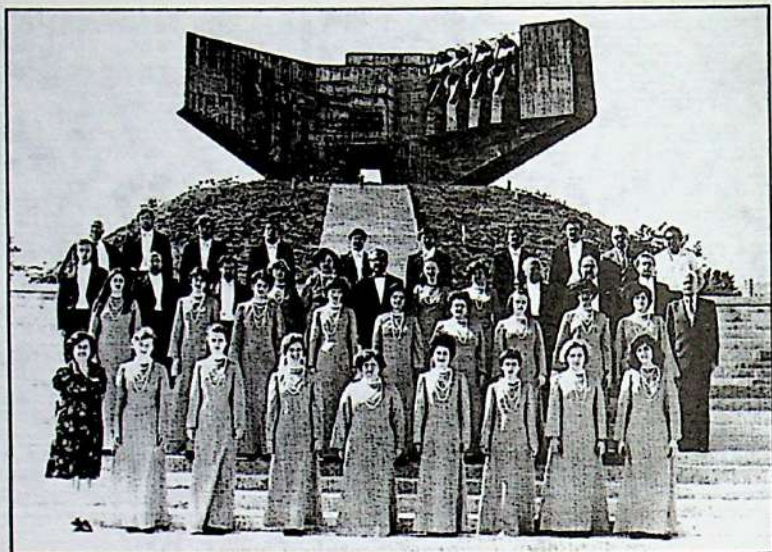
*Primarul orașului Gorizia (Italia) înmânează
dirijorului Gheorghe Flueraș o distincție - 1972*

*Corul "Emil Montșia" în fața Palatului Cultural Arad.
În prim plan dirijorul Gheorghe Flueraș - 1977*

*Dirijorului Gheorghe Flueraș
primește o distincție la Arezzo (Italia) - 1977*

*Corul "Emil Monția" în fața unui monument
din Varna (Bulgaria) - 1979*

*Corul "Emil Monția" la concursul corurilor de cameră
"Gh. Dima" - ediția a VIII-a de la Brașov - 1988*

*Corul "Emil Monția" pe scena
Teatrului "Petrarca" din Arezzo, Italia - 1977*

Corul "Emil Monția" din Arad - 1998

CUPRINS

	Pag.
Cuvânt înainte	5
Introducere.....	7
Capitolul I 1970-1980.....	10
Anul 1973.....	16
Anul 1974.....	20
<i>Discul Corului "Emil Montja" Arad.....</i>	<i>24</i>
Anul 1975.....	26
Anul 1976.....	31
Anul 1977.....	32
Anul 1978.....	39
Anul 1979.....	45
Anul 1980.....	64
Capitolul II Anii 1981-1990.....	71
Anul 1981.....	71
Anul 1982.....	74
Anul 1983.....	77
Anii 1984-1985.....	79
Anii 1986-1987.....	81
Anii 1988-1990.....	86
Capitolul III Anii 1991-2000.....	90

Capitolul IV Statornicii.....	93
Capitolul V Emil Monția (1882-1965) Schiță biografică.....	95
Capitolul VI Articole, interviuri, alocuțiuni.....	101
Corul "Emil Monția" Arad 30 de ani.....	101
Mulți ani fericiți, stimate maestre!.....	110
Corul "Emil Monția" Arad în Ungaria.....	112
Alocuțiunea prezentată de autor cu prilejul sărbătoririi împlinirii vârstei de 70 de ani a maestrului GHEORGHE FLUERAȘ	115
Opinii despre cor și maestrul GHEORGHE FLUERAȘ.....	117
Opinii ale coriștilor din Ungaria.....	119
Corul "Emil Monția" Arad - 30 de ani. Alocuțiunea prezentată de autor cu prilejul sărbătoririi a trei decenii de la înființarea corului, Palatul cultural Arad.....	120
Corul "Emil Monția" Arad a adus României primul premiu internațional.....	124
Încheiere.....	128
Bibliografia generală	129
Documentar.....	130
1. Soliști.....	130
2. "Catalogul" Corului "Emil Monția" Arad- 1972-2000.....	130
3. Corul "Emil Monția" Arad în anul 2000.....	134
4. Spectacolele Corului "Emil Monția" Arad (6 febr. 1972-30 dec. 2000).....	134
5. Din palmaresul Corului "Emil Monția" Arad.....	151
6. Alte date.....	152
7. Localități din țară în care a concertat Corul "Emil Monția" Arad.....	153
8. Din repertoriul Corului "Emil Monția" Arad.....	153
9. Colinde.....	156

Ioan I. Pascal, s-a născut în ziua de 29 mai 1938 în municipiul Arad. Este absolvent al Facultății de Drept din Cluj-Napoca, promoția 1969. De trei decenii, adică din vara anului 1972, s-a impus în presa arădeană și la alte publicații de specialitate cu articole în special din domeniul dreptului (legislației) muncii, fiind unicul jurist din județul Arad din perioada ante și post Revoluției din anul 1989, care a semnat - în seriale -

expuneri ale acestei ramuri de drept.

Dar juristul Ioan Pascal nu este numai un distins om al legii preocupat întotdeauna - prin ceea ce a scris - de realizarea "forței dreptului", ci în același timp un pasionat și constant condeier, un iubitor al scrisului elevat și elegant, un admirator și practicant al artei corale, un OM de o semnificativă sensibilitate transpusă prin așezarea cu migală și farmec expresiv a cuvintelor pe hârtia imaculată.

Monografia Corului "Emil Monția" din Arad reprezintă o frumoasă reușită a autorului, stilul este cursiv și dinamic iar meritul este cu atât mai mare cu cât datele și faptele consemnate au fost "adunate" cu migală și comentate cu vervă, mataforele fiind "așazate" cu un remarcabil simț al limbii, dând frazelor un conținut atractiv și o sensibilitate aparte.

Juristul și coristul Ioan Pascal ne-a oferit o monografie de care Aradul a avut și are stringentă nevoie. Și aceasta deoarece Corul "Emil Monția" Arad a fost și rămâne emblema artei corale amatoare arădene a ultimelor trei decenii ale secolului XX.

Emil Șimăndan

EDITURA FUNDAȚIEI "IOAN SLAVICI" ARAD

ISBN: 973-8093-17-1